

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການວິໄຈພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ "ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ" ການຢ່າຮ້າງເປັນວິທີທາງອອກອັນໜຶ່ງຂອງການປົດປ່ອຍຄວາມເປັນອິດສະຫຼະພາບຂອງແມ່ຍິງທີ່ທົນທຸກທໍລະມານຢູ່ກັບສາມີທີ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ບໍ່ວ່າທາງດ້ານຮ່າງກາຍຈິດໃຈ ແລະທາງເພດເປັນເວລາຍາວນານຊຶ່ງລ້ວນແຕ່ສ້າງ ຄວາມເສຍຫາຍ, ເສຍກຽດສັກສີຄວາມເປັນແມ່ຍິງ ແລະຄວາມອັບປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນຊີວິດຂອງການເປັນມະນຸດແມ່ຍິງ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບກັບຫລາຍໆ ຄົນທີ່ກຽວຂ້ອງໂດຍທາງກົງ ແລະທາງອ້ອມ, ເຖິງແມ່ນການຢ່າຮ້າງຈະເປັນເລື່ອງສ່ວນຕົວ ແຕ່ຜົນກະທົບຈາກການຢ່າຮ້າງໄດ້ລາມໄປຍັງເສດຖະກິດ, ໂຄງສ້າງຄອບຄົວ ແລະສັງຄົມອີກດ້ວຍ, ຄວາມຖີ່ຂອງເຫດການທີ່ໄດ້ປະກົດອອກໃນສັງຄົມລາວເຮົາຢູ່ເລື້ອຍໆ ນັ້ນຄືການຟ້ອງຢ່າຮ້າງຈາກຝ່າຍຈາກສາມີ ຫລືພັນລະຍາທີ່ບໍ່ຊື່ສັດຕໍ່ກັນ ແລະກັນ ໂດຍບໍ່ແຍກແຍະດ້ວຍວຸດທິການສຶກສາ, ຖານະເສດຖະກິດ ແລະສັງຄົມແຕ່ຢ່າງໃດ.

ການວິໄຈຄັ້ງນີ້ແມ່ນເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ, ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ ແລະປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ. ເປັນການວິໄຈແບບປະລິມານ ດ້ວຍການສໍາຫລວດ ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືດ້ວຍແບສອບຖາມໃນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນ, ການວິເຄາະຂໍ້ມູນດ້ວຍສະຖິຕິສໍາເລັດຮູບເພື່ອການວິໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ SPSS version 17 for window ດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາ ແລະວິເຄາະຫາຄວາມແຕກຕ່າງຕ່າງໆດ້ວຍສະຖິຕິ One-way ANOVA ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຄົ້ນຄວ້າຄົນພົບວ່າ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນແມ່ນບໍ່ແຕກກ່າງກັນດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ 05. ໄດ້ແກ່ :ການທໍາມິດສະຈານ,ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທໍາຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ການຫມາຍຮ້າຍຈິດໃຈ ທໍລະມານຈິດໃຈ, ຄວາມບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ ,ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ພການຕິດເຫລົ້າ ຕິດຢາເສບຕິດ ຕິດການພະນັນ ແລະຫລິ້ນກິນພຸມເພືອຍ, ການມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້, ການມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ, ຄວາມເປື່ອຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດົນ, ຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ, ຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສໍາພັນ ແລະການຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ, ບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທໍາມະຊາດ, ການມີກາຍະພາບ ແລະບຸກຄະລິຂະພາບ ປຸງແປງໄປຈາກເດີມ, ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້, ມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກໍາທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພັນ້ອງ, ຄວາມບຸງເບນທາງເພດ, ການຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ, ຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ ແລະການບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ. ປັດໄຈທາງດັງຄົມພົບວ່າ: ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະ ກິດ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ 05.ໄດ້ແກ່: ການມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ, ການຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ, ເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍພູມເພືອຍ ແລະມີການໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ປຶກສາກ່ອນ. ປັດໄຈທາງດັງຄົມພົບວ່າ: ທັດສະນະຄະຕິ

ຂອງນັກກິດຫມາຍ ຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມ ເຊື່ອ ຫມັ້ນທາງດ້ານ ສະຖິຕິ 05. ໄດ້ແກ່: ການມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ ພໍ່-ແມ່ ຫລືພີ່ນ້ອງ, ການມີຄ່ານິຍົມສ່ວນຕົວ ດ້ານສັງຄົມແຕກຕ່າງກັນ, ເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ, ການບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງ ອີກຝ່າຍໜຶ່ງ, ມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ, ມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງສາສະໜາ, ມີ ວຽກເຮັດງານທໍາແຕກຕ່າງກັນ, ຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ ສິດເສລີພາບ ແບບເທົ່າທຽມກັນ, ບໍ່ສາມາດ ເປັນໄປໄດ້ດັ່ງບົດບາດຄາດຫວັງ, ລະດັບການສຶກສາແຕກຕ່າງກັນ ແລະການມີຖານະບົດບາດສັງຄົມສູງ ກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ.

ຈາກຜົນຂອງການຄົ້ນຄ້ວາຄັ້ງນີ້ຈຶ່ງຂໍຢືນຢັນໄດ້ວ່າການຢ່າຮ້າງຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ ແມ່ນມີການ ເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍຜ່ານການຕອບຄໍາຖາມຂອງນັກກິດຫມາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ຈາກຜົນການຄົ້ນພົບດັ່ງກ່າວ, ຈຶ່ງສະເໜີວ່າ: ຄູ່ຮັກທີ່ກໍາລັງຈະແຕ່ງງານກັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ເວລາ ເພື່ອທໍາການສຶກສາເຊິ່ງກັນເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງນັ້ນສາມາດປັບຈູນໃຫ້ເຂົ້າກັນໄດ້ບໍ່ ເນື່ອງຈາກສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ສາມາດເຮັດໃຫ້ສະຖານະພາບແຕ່ງງານຂອງທ່ານເກີດການຢ່າຮ້າງໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ. ຄວນຈະໃຫ້ຄວາມ ສໍາຄັນກັບຖານະດ້ານເສດຖະກິດດ້ວຍ ເພາະການມີລາຍຮັບບໍ່ພຽງພໍ ຫລືມີລາຍຮັບບໍ່ຫມັ້ນຄົງ ລ້ວນແລ້ວ ແຕ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງທັງສິ້ນ. ຄວນສ້າງຕັ້ງການໃຫ້ບໍລິການການໄກ່ເກ້ຍບັນຫາຄວາມຂັດ ແຍ່ງໃນຄອບຄົວ ທີ່ຢູ່ນອກລະບົບສານ ເຊິ່ງເປັນໜ່ວຍງານທີ່ຈະຊ່ວຍແບ່ງເບົາພາລະຂອງສານ ອີກທັງຍັງມີ ໜ່ວຍງານທີ່ໃຫ້ບໍລິການຝຶກອົບຮົມ ເພີ່ມທັກສະການແກ້ບັນຫາຄວາມຂັດແຍ່ງຄອບຄົວອີກດ້ວຍ ຊຶ່ງເປັນ ການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ແກ່ຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະຄົນທີ່ໄປທີ່ຍັງຂາດຄວາມຮູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຫມາຍ, ສິດອັນ ເປັນພື້ນຖານຂອງຕົນ ເພື່ອປົກປ້ອງຕົນເອງຈາກການອັບປະໂຫຍດທາງດ້ານກິດຫມາຍ, ດ້ວຍການເພີ່ມທັກ ສະໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ ທັງນີ້, ກໍເພື່ອໃຫ້ທັນກັບສະພາບຂັດແຍ່ງທີ່ເລີ່ມມີຄວາມສະຫລັບສັບຊ້ອນຫລາຍຂຶ້ນ ກວ່າເດີມ.

ຄວາມສໍາຄັນ: ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ, ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຢ່າຮ້າງ ໃນ ສປປ ລາວ.

ຄຳຂອບໃຈ

ການຄົ້ນຄວ້າພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ “ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງການຢ່າຮ້າງ ໃນ ສປປ ລາວ” ແມ່ນໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳສະເພາະຂອງ ສະມາຄົມ ເພື່ອການພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະການສຶກສາກິດຫມາຍ ເຊິ່ງແມ່ນສະມາຄົມໜຶ່ງໃນຫລາຍສະມາຄົມທີ່ມີວິໄສທັດຕໍ່ກັບການພັດທະນາເພດຍິງ ແລະກິດຫມາຍ, ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫາຂອງເພດຍິງໃນ ສປປ ລາວ, ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການຄົ້ນຄວ້າເຖິງບັນຫາທີ່ເພດຍິງກຳລັງປະສົບພົບພໍ້ບັນຫາຢູ່ນະປະຈຸບັນ, ຈຶ່ງໄດ້ທຳການສຶກສາໃນຫົວຂໍ້ດັ່ງກ່າວ.

ສະມາຄົມ ເພື່ອພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະ ການສຶກສາກິດໝາຍ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບບອກຂອບໃຈຢ່າງລື້ນເຫຼືອມາຍັງທ່ານ Antonino FAIBENE, Associate Country Director Oxfam ທີ່ໄດ້ໃຫ້ທຶນໃນການເຮັດບົດຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍຂອບໃຈສະຖານທູດຝຣັ່ງ ປະຈຳລາວ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານສຳລັບການຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມເຜີຍແຜ່, ແລະການຈັດພິມບົດລາຍງານຜົນການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້, ຫາກປາສະຈາກການໃຫ້ທຶນການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການຜູກພັນ, ສະມາຄົມ ເພື່ອພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະ ການສຶກສາກິດໝາຍ ອາດຈະບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການນີ້ໃຫ້ຕະຫຼອດຮອດຝ່າງໄດ້.

ນອກຈາກນີ້, ພວກເຮົາຂໍສະແດງຄວາມຂອບອີກຂອບໃຈມາຍັງທ່ານປະທານສານ ແລະພະນັກງານພາຍໃນສານເຂດສາມ ທີ່ຊ່ວຍປະສານງານການເກັບຂໍ້ມູນຈາກສານສູງ ແລະສານເຂດທົ່ວປະເທດ, ຂໍຂອບໃຈມາຍັງທ່ານປະທານສານເຂດຫນຶ່ງ ແຂວງຈໍາປາສັກ (ພາກໃຕ້) ພ້ອມດ້ວຍຮອງ ແລະຄະນະທີ່ຊ່ວຍປະສານໄປຍັງນາຍບ້ານເພື່ອສໍາພາດລູກບ້ານ, ຂໍຂອບໃຈມາຍັງທ່ານຮອງປະທານ ແລະຄະນະສານແຂວງຫລວງພະບາງ (ພາກເໜືອ) ທີ່ຊ່ວຍປະສານງານໄປຍັງປະຊາກອນກຸ່ມເບົາຫມາຍ. ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈອີກຄັ້ງຫນຶ່ງ ຕໍ່ກັບທ່ານປະທານສານເຂດ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ ແລະພະນັກງານທັງຫມົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທັງຫມົດ 39 ເຂດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດລາວ ທີ່ເສ້ຍສະຫລະເວລາໃຫ້ແກ່ການຕອບແບບສອບຖາມໄດ້ຢ່າງກົງໄປກົງມາ. ພິເສດ ແມ່ນຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຜູ້ສະໜອງຂໍ້ມູນແບບເຈາະເລິກທັງຫມົດຂອງສາມພາກທີ່ເສ້ຍສະຫລະເວລາໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແກ້ນັກສໍາພາດຂອງຄະນະຄົ້ນຄວ້າ ຖືໄດ້ວ່າເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ເພດຍິງ ທີ່ມີສະຖານະພາບຢ່າຮ້າງ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ພ້ອມທັງເປັນຕົວແທນໃນການສະແດງບົດບາດດ້ານເພດໄດ້ດີສົມກັບບົດບາດ ຂໍຂອບໃຈ. ຂໍຂອບໃຈມາຍັງການນໍາທ້ອງຖານຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະບໍລິການວິຊາການ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ ທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ດໍາເນີນການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ພ້ອມທັງໃຫ້ຄໍາປຶກສາແນວທາງການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ພ້ອມດ້ວຍພະນັກງານທ້ອງຖານດັ່ງກ່າວ ທີ່ໄດ້ຊ່ວຍເຂົ້າຂໍ້ມູນໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະວ່ອງໄວ.

ອີງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄົນ ຕໍ່ໄປນີ້ ໄດ້ສະໝັກໃຈ, ສະຫຼະເວລາ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ພວກເຮົາ. ຂໍຂອບໃຈມາຍັງທ່ານ ອາຈານ ຊາວະລິດ ແສງຊາດ ທີ່ໄດ້ນໍາພາເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ, ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ເຮັດບົດລາຍງານຈົນສໍາເລັດ, ຂໍຂອບໃຈ ມາຍັງ ທ່ານ ນາງ ບົວພາ ປະທານສານເຂດສາມ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນ, ທ່ານ ນາງ ບົວແກ້ວ ວິຊາການ ຈາກ ກອງເລຂາກໍາມະທິການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າແມ່ຍິງແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າຮ່ວມລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນ.

ສະມາຄົມ ເພື່ອພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະ ການສຶກສາກົດໝາຍ ໄດ້ເຫັນຄຸນຄ່າຂອງເວລາ ແລະ ການຜູກພັນຂອງທີມງານ ສະມາຄົມ ເພື່ອພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະ ການສຶກສາກົດໝາຍ. ທີມງານປະກອບມີ: ທ່ານ ນາງ ອິນທະນາ ບຸບຜາສະຫວັນ (ຜູ້ອໍານວຍການສະມາຄົມ) ທີ່ໃຫ້ໃຫ້ຄໍາປຶກສາແນະນໍາ, ທ່ານ ພະເຍົາ ພິມມະສອນ (ຄູ່ຝຶກສະມາຄົມ) ແລະ ທ່ານ ຈ່າວທ່າວ ຈົງປ່າວ (ຜູ້ປະສານງານສະມາຄົມ) ລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນ.

ແລະ ສຸດທ້າຍ, ແຕ່ກໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນຄືກັນ, ພວກເຮົາຂໍຂອບໃຈ ມາຍັງໝົດທຸກໆ ທ່ານທີ່ໄດ້ເສຍສະຫຼະເວລາເຂົ້າຮ່ວມ ໃນວຽກງານສໍາຫຼວດຂອງພວກເຮົາ, ເຂົ້າຮ່ວມສົນທະນາແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການຂອງພວກເພິ່ນກັບພວກເຮົາ ກ່ຽວກັບ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກົດໝາຍທີ່ມີຕໍ່ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປລາວ.

ຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ຂໍມອບໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ຫນ່ວຍງານທີ່ກຽວຂ້ອງນຳໄປປະຍຸກໃຊ້ ເປັນຖານຂໍ້ມູນ
ໃນການພັດທະນາ ເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະເປັນທຳ ແກ່ເພດຍິງໃນ ສປປ ລາວ. ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້
ບຸນຄຸນມາຍັງຄູບອາຈານທີ່ສອນສົ່ງໃຫ້ເກີດປັນຍາໃນການຮຽນຮູ້ ຈົນກະທັ່ງປະສົບຜົນສຳເລັດການ
ຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ດ້ວຍດີ.

ສາລະບານ

ບົດຄັດຫຍໍ້.....	i
ຄໍາຂອບໃຈ.....	iii
ບົດທີ 1.....	1
ບົດນໍາສະເໜີ.....	1
1.1 ທີ່ມາ ແລະຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ.....	1
1.2 ຈຸດປະສົງຂອງການວິໄຈ.....	3
1.3 ສົມມຸດຖານການວິໄຈ.....	3
1.4 ຂອບເຂດການວິໄຈ.....	4
1.5 ຂໍ້ຕົກລົງເບື້ອງຕົ້ນຂອງການວິໄຈ.....	4
1.6 ຂໍ້ຈຳກັດໃນການວິໄຈ.....	5
1.7 ນິຍາມຄໍາສັບປະຕິບັດການ.....	5
1.8 ປະໂຫຍດທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຈາກການວິໄຈ.....	6
ບົດທີ 2.....	7
ການທົບທວນວັນນະກຳ.....	7
2.1 ກົດໝາຍຄອບຄົວສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ.....	7
2.2 ຫັດສະນະຄະຕິ.....	7
2.2.1 ອົງປະກອບຂອງຫັດສະນະຄະຕິ.....	8
2.2.2 ປັດໄຈທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຫັດສະນະຄະຕິ.....	8
2.2.3 ລັກສະນະຂອງຫັດສະນະຄະຕິ.....	8
2.2.4 ມາດວັດແທກຫັດສະນະຄະຕິ.....	9
2.3 ການວິໄຈສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ.....	10
2.4 ຂອບເຂດແນວຄວາມຄິດ.....	13
ບົດທີ3.....	14

ຫລັກວິທີວິທະຍາ	14
3.1 ປະຊາກອນ ແລະການສຸ່ມຕົວຢ່າງ.....	14
3.1.1 ປະຊາກອນຕົວຢ່າງ	14
3.1.2 ການສຸ່ມຕົວຢ່າງ	15
3.2 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິໄຈ.....	15
3.3 ການເກັບຮວບຂໍ້ມູນ.....	15
3.4 ສະຖິຕິທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ	16
3.5 ລະດັບການວັດແທກຂອງຕົວປ່ຽນ	17
ຕາຕະລາງທີ 3.1 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປ ແລະປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ.....	17
ຕາຕະລາງທີ 3.2 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ	18
ຕາຕະລາງທີ 3.3 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ.....	18
ບົດທີ 4.....	19
ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ.....	19
4.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ.....	19
4.1.1 ເພດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ	19
4.1.2 ກຸ່ມອາຍຸຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ	19
4.1.3 ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ	20
4.1.4 ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ.....	21
4.2 ການວິເຄາະຫາຄ່າ X ແລະຄ່າ S.D.....	21
4.2.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	21
ຕາຕະລາງທີ 4.1 ຫັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດໝາຍຕໍ່ປັດໄຈວນບຸກຄົນ	21
4.2.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ.....	23
ຕາຕະລາງທີ 4.2 ຫັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດໝາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ.....	23
4.2.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	24
ຕາຕະລາງທີ 4.3 ຫັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດໝາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ.....	24
4.3 ຜົນການວິເຄາະຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານຫັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດໝາຍ ດ້ວຍສະຖິຕິ	25

ANOVA.....	25
4.3.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	25
ຕາຕະລາງທີ 4.4 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	25
4.3.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ	27
ຕາຕະລາງທີ 4.5 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈເສດຖະກິດ	27
4.3.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	28
ຕາຕະລາງທີ 4.6 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	28
ບົດທີ 5.....	29
ສະຫຼຸບ ອະທິບາຍຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະຂໍ້ສະເໜີ	29
5.1 ສະຫຼຸບຜົນການຄົ້ນຄວ້າ	31
5.1.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ	31
5.1.2 ການປຽບທຽບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຄ່າສະເລ່ຍລະດັບທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກ ກິດຫມາຍ	31
5.1.3 ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ	33
5.2 ອະທິບາຍຜົນຈາກການຄົ້ນພົບ	35
5.2.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	35
5.2.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ	36
5.2.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	36
5.3 ຂໍ້ສະເໜີ	46
5.3.1 ຂໍ້ສະເໜີທົ່ວໄປ	46
5.3.2 ຂໍ້ສະເໜີໃນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຄັ້ງຕໍ່ໄປ	47
Bibliography	49
ປະຫວັດນັກວິໄຈ.....	51

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງທີ	ໜ້າທີ
3.1 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປແລະປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	16
3.2 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ	17
3.3 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ	18
4.1 ຕາຕະລາງສະແດງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	21
4.2 ຕາຕະລາງສະແດງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ	22
4.3 ຕາຕະລາງສະແດງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	23
4.4 ຕາຕະລາງສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	24
4.5 ຕາຕະລາງສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈເສດຖະກິດ	25
4.5 ຕາຕະລາງສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈເສດຖະກິດ (ຕໍ່)	26
4.6 ຕາຕະລາງສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານ ສັງຄົມ	26
4.6 ຕາຕະລາງສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານ ສັງຄົມ (ຕໍ່)	27

ສາລະບານຮູບ

ຮູບທີ	ຫນ້າທີ
1.1 ຮູບສະແດງຄ່າຮ້ອຍລະຂອງສະຖານະພາບສົມລົດ	2
1.2 ຮູບສະແດງສະຖິຕິຈຳນວນຄະດີຄອບຄົວ	3
2.1 ຮູບສະແດງຂອບເຂດແນວຄວາມຄິດ	13
4.1 ຮູບສະແດງຈຳນວນຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມແຍກຕາມສະຖານະເພດ	19
4.2 ຮູບສະແດງອາຍຸຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມໂດຍການແຍກເປັນກຸ່ມ	19
4.3 ຮູບສະແດງລະດັບກາສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ	20
4.4 ຮູບສະແດງຄວາມຄິດເຫັນຂອງນັກກິດໝາຍຕໍ່ການຢ່າງ	20

ບົດທີ 1

ບົດນໍາສະເໜີ

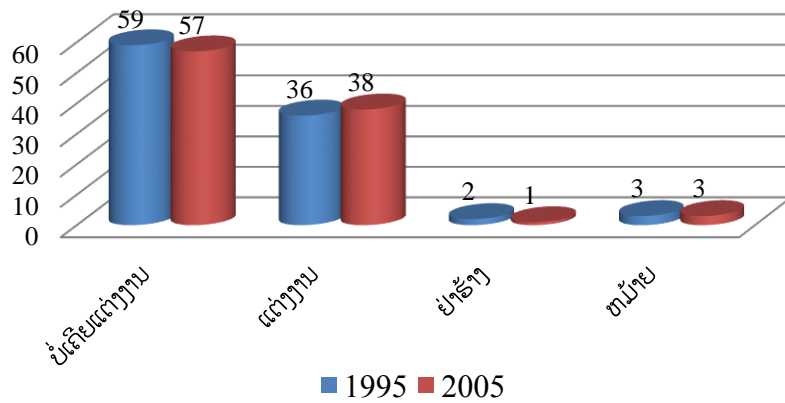
1.1 ທີ່ມາ ແລະຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ

ການຢ່າຮ້າງເປັນເລື່ອງທີ່ແສນຈະເຈັບປວດທີ່ສຸດໃນຊີວິດຄົນຄົນໜຶ່ງ ມີຜົນກະທົບກັບຫລາຍໆຄົນທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງໂດຍທາງກົງ ແລະທາງອ້ອມ, ການຢ່າຮ້າງທາກຈະຖືວ່າເປັນເລື່ອງສ່ວນຕົວກໍຈິງຢູ່ ແຕ່ຜົນກະທົບຈາກການຢ່າຮ້າງຍັງໄດ້ແຜ່ລາມໄປຍັງສະພາວະເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວ ແລະສັງຄົມອີກດ້ວຍ, ການຢ່າຮ້າງມີປະເດັນທີ່ໜ້າຄິດ ແລະຕິດຕາມຢ່າງເຝົ້າລະວັງ ການຢ່າຮ້າງບໍ່ແມ່ນມີສາຍເຫດອັນເນື່ອງມາຈາກຄວາມບໍ່ຊື່ສັດຕໍ່ພັນລະຍາພຽງແຕ່ຝ່າຍດຽວເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ທາກຍັງມີຄວາມຖີ່ຂອງເຫດການທີ່ໄດ້ປະກົດອອກໃນສັງຄົມລາວເຮົາຢູ່ເລື້ອຍໆ ນັ້ນຄືການພ້ອງຢ່າຮ້າງຈາກຝ່າຍຊາຍ ຕໍ່ກັບພັນລະຍາທີ່ບໍ່ຊື່ສັດຕໍ່ຜູ້ເປັນສາມີນັ້ນກໍມີຫລາຍໂດຍບໍ່ແຍກແຍະດ້ວຍວຸດທິການສຶກສາ, ສັງຄົມເມືອງ ຫລືຊົນນະບົດ

ເພດຍິງເກືອບຮ້ອຍທັງຮ້ອຍ ທີ່ຜ່ານການວິວາທະມຸງຄຸນແລ້ວ ຍ່ອມບໍ່ຕ້ອງການຢ່າຮ້າງຈາກສາມີຢ່າງແນ່ນອນ. ແຕ່ທີ່ປະກົດອອກໃນສັງຄົມສ່ວນໃຫຍ່ ເພດຍິງທີ່ຂໍຢ່າຮ້າງຈາກສາມີຕົນນັ້ນສາຍເຫດສໍາຄັນສຸດ ແມ່ນສືບເນື່ອງມາຈາກຝ່າຍຊາຍບໍ່ສົນໃຈຮັກພັນລະຍາຕົນເໝືອນເດີມ, ຝ່າຍສາມີທ່າງເຫັນຫລືແຍກໂຕເອງອອກຈາກພັນລະຍາໄປ. ຄວາມຖີ່ຂອງການຢ່າຮ້າງພາຍໃນປະເທດມີທ່າທີ່ວ່າຈະສູງຂຶ້ນ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຫລາຍປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາ ຫລືພັດທະນາແລ້ວໃນໂລກ ສະຖານະພາບໃຫມ່ຄືບຄານມາແທນທີ່ນັ້ນຄື ເປັນທັງພໍ່ ແລະແມ່ ໃນບົດບາດດຽວກັນ (Single parent) ສໍາລັບຝ່າຍໃດໜຶ່ງ ຫລືຂອງທັງສອງຝ່າຍ. ຈາກສະຖິຕິການສໍາຫລວດພົນລະເມືອງ ແລະທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປະເທດລາວ ປີ 1995 ແລະປີ 2005 ພົບວ່າສະຖານະພາບການແຕ່ງງານສໍາລັບປີ 1995 ຮ້ອຍລະ 36 ແມ່ນແຕ່ງງານ ປີ 2005 ເພີ່ມຂຶ້ນຮ້ອຍລະ 38. ສ່ວນອັດຕາການຢ່າຮ້າງຈາກການສໍາຫລວດໃນປີ 1995 ມີ ຮ້ອຍລະ 2 ເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນໃນປີ 2005 ນັ້ນປະກົດວ່າຫລຸດລົງຄື ຮ້ອຍລະ 1 ເທົ່ານັ້ນ. ຖ້າປຽບທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດອື່ນໆ ໃນອ້ອມຂ້າງປະເທດເຮົາເຫັນວ່າຍັງຕໍ່າກວ່າຢູ່ ແລະຍັງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະເຂດຊົນນະບົດ.

ຮູບສະແດງທີ 1.1 ຮູບສະແດງຄ່າຮ້ອຍລະຂອງສະຖານະພາບສົມລົດ

ຮ້ອຍລະຂອງສະຖານະພາບສົມລົດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຈາກ: (ກະຊວງແຜນການແລະການລົງທຶນ, 2006)

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສາຍເຫດຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນສັງຄົມລາວ ພາຍຫລັງປະເທດໄດ້ຮັບອິທິພົນຈາກປະເທດຕະເວັນຕົກ ໂດຍສະເພາະທາງດ້ານການສຶກສາ ການເມືອງ ແລະດ້ານເສດຖະກິດ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມກ້າວໜ້າຂອງລະບອບປະຊາທິປະໄຕປ່ຽນແປງລະບົບເສດຖະກິດກະເສດກະສິກອນ ໄປສູ່ເສດຖະກິດແບບອຸດສາຫະກຳທັນສະໄຫມ ແລະການປ່ຽນແປງຄ່ານິຍົມແບບໃໝ່ໆ ເຊັ່ນ: ຄວາມສະເໝີພາບ, ອິສະຫລະພາບຄວາມເປັນໂຕຂອງໂຕເອງ ເປັນຜົນໃຫ້ເພດຍິງໄດ້ຮັບໂອກາດທາງການສຶກສາໃນລະດັບທີ່ດີ ແລະມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຕື່ນໂຕສູງໃນເລື່ອງຂອງຄວາມສະເໝີພາບຄວາມເທົ່າທຽມກັນກັບເພດຊາຍ, ເພດຍິງມີອິສະຫລະພາບ ແລະເສລີພາບຫລາຍກວ່າແຕ່ກ່ອນໃນການດຳເນີນຊີວິດປະກອບອາຊີບທາງສັງຄົມ ໃຊ້ຊີວິດຢູ່ນອກບ້ານ, ມີກິດຈະກຳທາງສັງຄົມຫລາຍຂຶ້ນ. ຜົນຈາກການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ເຮັດໃຫ້ເພດຍິງມີບົດບາດໃໝ່ໃນຄອບຄົວ, ມີອຳນາດ ແລະສິດຫລາຍຂຶ້ນລວມໄປເຖິງການຫລຸດໂຕນກັນທາງດ້ານບົດບາດລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງສົ່ງຜົນໄປເຖິງໂຄງສ້າງຂອງຄອບຄົວຄວາມສຳພັນພາຍໃນຄອບຄົວກໍ່ເກີດຜົນທີ່ຫນ້າສົນໃຈຄື: ຜູ້ຍິງມີຄ່ານິຍົມທີ່ຈະຢູ່ເປັນໂສດຫລາຍຂຶ້ນ ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ມີອັດຕາການຢ່າຮ້າງເພີ່ມສູງຂຶ້ນໃນສັງຄົມເມືອງ ແລະຊົນນະບົດ ເຊິ່ງມີສາຍເຫດມາຈາກຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ຄວາມຄາດຫວັງຂອງສາມັນພັນລະຍາທີ່ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງຢ່າກໃຫ້ເປັນດັ່ງອີກຝ່າຍຄາດຫວັງ, ຄູ່ສາມັນພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນ, ຄ່ານິຍົມອັນເປັນພື້ນຖານແຕກຕ່າງກັນຈົນເກີນໄປ. ນອກນັ້ນ, ຍັງກວມລວມໄປເຖິງຄວາມບໍ່ພ້ອມຫລືບໍ່ໄດ້ມີການກະກຽມຕົວທີ່ຈະເປັນຄອບຄົວເຊັ່ນ: ບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບ, ອາຍຸ, ວຸດທິພາວະທີ່ຈະຮອງຮັບກັບພາລະທີ່ຈະຕິດພັນມາຫລັງການແຕ່ງງານ. ດ້ານສັງຄົມເຊັ່ນ: ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດພຽງພໍທີ່ຈະປະກອບອາຊີບ ມີລາຍຮັບມາຈຸນເຈືອຄອບຄົວ. ສະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບກັບຄອບຄົວບໍ່ອາດຈະທຳຫນ້າທີ່ບົດບາດຂອງຕົນໄດ້ຢ່າງສົມບູນ ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ບໍ່ສາມາດປັບຕົນເອງໄດ້.

ຮູບສະແດງທີ1.2 ສະຖິຕິຈຳນວນຄະດີຄອບຄົວ

ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຂໍ້ມູນ: (ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ກ. , 2012)

ຈາກທີ່ມາ ແລະຄວາມສໍາຄັນຂ້າງຕົ້ນນັ້ນ, ຈຶ່ງກາຍມາເປັນຫົວຂໍ້ທີ່ຢາກຄົ້ນຄວ້າຫາສາຍເຫດ ຈາກ ທັດສະນະຄະດີຂອງນັກກົດໝາຍ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການສຳຜັດກັບກົດໝາຍຄອບຄົວໂດຍກົງ ໃນລະດັບຂັ້ນ ພື້ນຖານ ກໍຄືສານເຂດນັ້ນເອງ, ພ້ອມທັງສຶກສາໃນແບບເຈາະເລິກກັບຜູ້ທີ່ມີສະຖານະພາບ ຜົວ-ເມຍ ຮ້າງ ນໍາອີກດ້ວຍ ເພື່ອຈະໄດ້ຮາກເຫງົ້າຂອງຕົ້ນປາຍສາຍເຫດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວແຕກແຍກກັນຈົນເປັນທີ່ມາ ຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນໃນສັງຄົມລາວ.

1.2 ຈຸດປະສົງຂອງການວິໄຈ

- ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະດີຂອງນັກກົດໝາຍ ທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ເປັນສາຍເຫດຂອງການ ຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ
- ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະດີຂອງນັກກົດໝາຍ ທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ ເປັນສາຍເຫດ ຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ
- ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະດີຂອງນັກກົດໝາຍ ທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ ເປັນສາຍເຫດຂອງ ການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ

1.3 ສົມມຸດຖານການວິໄຈ

ການວິໄຈຄັ້ງນີ້ ຄະນະນັກວິໄຈໄດ້ທໍາການສ້າງສົມມຸດຖານຂຶ້ນ ດ້ວຍວິທີການສົມມຸດຖານແບບມີ ທິດທາງ

(Direction Hypothesis) ດັ່ງນີ້:

1.3.1 ທັດສະນະຄະດີຂອງນັກກົດໝາຍ ມີຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ເປັນສາຍເຫດແຕກຕ່າງກັນ

$$H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$$

$$H_1: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5$$

1.3.2 ທັດສະນະຄະດີຂອງນັກກົດໝາຍ ມີຕໍ່ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ເປັນສາຍເຫດແຕກຕ່າງ ກັນ

$$H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$$

$$H_1: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5$$

1.3.3 ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍມີຕໍ່ປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ ທີ່ເປັນສາຍເຫດແຕກຕ່າງກັນ

$$H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$$

$$H_1: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5$$

1.4 ຂອບເຂດການວິໄຈ

ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດຂອບເຂດໃນການວິໄຈດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1.4.1 ການວິໄຈຄັ້ງນີ້ໄດ້ຕັ້ງເປົ້າໄປຍັງນັກກິດຫມາຍທີ່ເຮັດວຽກປະຈຳ ແລະເປັນລັດຖະກອນ ສົມບູນໃນຂົງເຂດສານເຂດທົ່ວປະເທດ ດ້ວຍການສອບຖາມຕາມທັດສະນະຄະຕິຕາມພາລະບົດບາດ ແລະໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ກິດຫມາຍຄອບຄົວໂດຍກົງ (ມີມູນຄ່າຊັບສິນ < 3 ຮ້ອຍລ້ານ)

1.4.2 ປະຊາກອນທີ່ທຳການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ຄື ພະນັກງານວິຊາການທີ່ເຮັດວຽກປະຈຳຢູ່ສານເຂດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດຈຳນວນ 450 ທ່ານ.

1.4.3 ຕົວປ່ຽນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ມີ 2 ປະເພດຕົວປ່ຽນໄດ້ແກ່:

1.4.3.1 ຕົວປ່ຽນອິສະຫລະ (Independent Variable) ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບ ແບບສອບຖາມ, ທັດສະນະຄະຕິນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານບຸກຄົນ ທີ່ມີຕໍ່ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງການຢ່າຮ້າງ ມີທັງຫມົດ 27 ຕົວປ່ຽນ ທີ່ໄດ້ຈາກການທົບທວນວັນນະກຳ, ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກ ກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ມີຕໍ່ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງ ມີທັງຫມົດ 08 ຕົວປ່ຽນ ທີ່ໄດ້ຈາກການທົບທວນວັນນະກຳ ແລະທັດສະນະຄະຕິນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ທີ່ມີຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄະດີແພ່ງ ຮວມທັງຫມົດ 11 ຕົວປ່ຽນ ທີ່ໄດ້ຈາກການທົບທວນວັນນະກຳ.

1.4.3.2 ຕົວປ່ຽນຕາມ (Dependent Variable) ຄື: ລະດັບການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ

1.4.3.3 ໄລຍະເວລາການດຳເນີນເກັບກຳຮວບຮວມຂໍ້ມູນຕົວຈິງໃນຊ່ວງເດືອນ ເມສາ- ພຶດສະພາ 2013.

1.5 ຂໍ້ຕົກລົງເບື້ອງຕົ້ນຂອງການວິໄຈ

ການສຶກສາທົ່ວຂໍ້ທີ່ວ່າ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການ ຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ ຄະນະດຳເນີນການວິໄຈໄດ້ທຳການຕົກລົງເບື້ອງຕົ້ນໄວ້ດັ່ງນີ້:

1.5.1 ຄຳຖາມທີ່ເປັນຄຳຕອບປາຍເປີດນັ້ນ ຄະນະນັກວິໄຈຈະທຳການຮວບຮວມຫາຄວາມຖີ່ ຂອງແຕ່ລະປະເດັນທີ່ມີຄວາມຖີ່ສູງຕາມລຳດັບຫລາຍຫນ້ອຍ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນສະໜັບສະໜູນ ອະທິບາຍຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນແບບປະລິມານ.

1.5.2 ການສຳພາດແບບເຈາະເລິກ (In-depth Interview) ຕາມໂຄງສ້າງແບບສອບຖາມນັ້ນ ຄະນະນັກວິໄຈໄດ້ທຳການບັນທຶກສຽງ ແລະຖອດລະຫັດຕາມຄຳຖາມ-ຕອບ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນ ສະໜັບສະໜູນການອະທິບາຍຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນແບບປະລິມານ

1.5.3 ການຄິດໄລ່ຕົວເລກສູດທ້າຍຈະໃຊ້ວິທີປັດຕົວເລກສູດທ້າຍ (Decimal) ເພີ່ມ ຫລືຫລຸດລົງ ນັ້ນເພື່ອໃຫ້ຄ່າເຕັມເປັນຈຳນວນ 100 % ໂດຍຍຶດຖືຫລັກການປະຕິແບບນິຍົມຫລາຍທີ່ສຸດ ແລະເປັນທີ່ ຍອມຮັບກັນ

1.5.4 ການລາຍງານອະທິບາຍຜົນການວິໄຈໃນເລື່ອງນີ້ ຈະເປັນການຮຽງລຳດັບຄ່າຄະແນນສະ ເລັຍ ຈາກຫລາຍ ໄປຫາໜ້ອຍ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ການແບ່ງຄ່າສະເລັຍອອກຕາມລຳດັບ ໂດຍໃຊ້ຫລັກວິທີ ໃນການວິເຄາະ ແລະອະທິບາຍຜົນຂໍ້ມູນທີ່ກຳນົດໄວ້ດັ່ງລຸ່ມຕໍ່ໄປນີ້:

ຄະແນນສະເລັຍ	4.50 - 5.00	ກຳນົດໃຫ້ຢູ່ໃນເກນ	ຫລາຍທີ່ສຸດ
ຄະແນນສະເລັຍ	3.50 - 4.49	ກຳນົດໃຫ້ຢູ່ໃນເກນ	ຫລາຍ
ຄະແນນສະເລັຍ	2.50 - 3.49	ກຳນົດໃຫ້ຢູ່ໃນເກນ	ປານກາງ
ຄະແນນສະເລັຍ	1.50 - 2.49	ກຳນົດໃຫ້ຢູ່ໃນເກນ	ໜ້ອຍ
ຄະແນນສະເລັຍ	1.00 - 1.49	ກຳນົດໃຫ້ຢູ່ໃນເກນ	ໜ້ອຍທີ່ສຸດ

1.5.5 ການຮຽງອັນດັບການອະທິບາຍຜົນການວິໄຈຈະໄດ້ເບິ່ງຄ່າຂອງ \bar{X} ຈາກຫລາຍຫາໜ້ອຍ ຖ້າຫາກຄ່າຂອງ \bar{X} ເທົ່າກັນ ກໍຈະໄດ້ພິຈລະນາຈາກຄ່າ (S.D) ເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງ ໃນກໍລະນີທີ່ຍັງມີຄ່າທັງ ສອງເທົ່າກັນນັ້ນ ກໍຈະໄດ້ໃຫ້ອັນດັບນັ້ນເທົ່າກັນ

1.6 ຂໍ້ຈຳກັດໃນການວິໄຈ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການຕອບແບບສອບຖາມ ເຊິ່ງຄະນະນັກວິໄຈໄດ້ກຳນົດເອົາແຕ່ ນັກວິຊາ ການກົດຫມາຍໃນຂົງເຂດສານເຂດທົ່ວປະເທດ, ສ່ວນນັກວິຊາການກົດຫມາຍໃນຂົງເຂດອື່ນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າມາຮ່ວມໃນການຕອບແບບສອບຖາມໃນການວິໄຈຄັ້ງນີ້ແຕ່ຢ່າງໃດ ແມ່ນແຕ່ສານແຂວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຢ່າຮ້າງກໍຕາມ (ມີມູນຄ່າຊັບສິນ >3 ຮ້ອຍລ້ານ)

1.7 ນິຍາມຄຳສັບປະຕິບັດການ

ການຢ່າຮ້າງ

ການຢ່າຮ້າງ ໃນຄວາມຫມາຍຂອງການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ຫມາຍເຖິງການສິ້ນສຸດສາຍພົວພັນກັນ ສັນສາມີພັນລະຍາ ແລະຜ່ານການຕັດສິນໃຫ້ຢ່າຮ້າງຈາກສານເຂດ ເທົ່ານັ້ນ.

ນັກກົດຫມາຍ

ນັກກົດຫມາຍ ໃນບໍລິບົດຂອງການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ຫມາຍເຖິງນັກວິຊາການ, ປະທານ, ຮອງ ປະທານ ທີ່ນຳໃຊ້ກົດຫມາຍເພື່ອການແກ້ໄຂບັນຫາການຢ່າຮ້າງ ເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ ແລະເຮັດວຽກປະຈຳຢູ່ສານ ເຂດທົ່ວປະເທດຈຳນວນ 39 ເຂດເທົ່ານັ້ນ.

ທັດສະນະຄະຕິ

ທັດສະນະຄະຕິໃນຄວາມຫມາຍນີ້ ເປັນເລື່ອງຂອງຈິດໃຈ, ທ່າທີ, ຄວາມຮູ້ສຶກນິກົດ ແລະການທ່າ ອຽງຂອງບຸກຄົນ ທີ່ມີຕໍ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການເປີດຮັບ, ການກັ່ນກອງສະຖານະການທີ່ໄດ້ຮັບມາ ເຊິ່ງຈະເປັນ ໄປໄດ້ທັງທາງບວກ ແລະທາງລົບ ທັດສະນະຄະຕິມີຜົນໃຫ້ສະແດງພຶດຕິກຳອອກມາ.

1.8 ປະໂຫຍດທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຈາກການວິໄຈ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ນັກວິໄຈໄດ້ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບໄວ້ດັ່ງນີ້:

- ຈະໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ ຈາກທັດສະນະຂອງນັກກົດໝາຍທີ່ເຮັດວຽກຕົວຈິງ ໃນສານເຂດທົ່ວປະເທດ
- ຜົນການສຶກສາຈະໄດ້ກາຍເປັນຂໍ້ມູນໜຶ່ງທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈ ຂອງ ຫນ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະຖາບັນຄອບຄົວ
- ຜົນການສຶກສາຈະໄດ້ກາຍເປັນຂໍ້ມູນໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ສໍາລັບການຄົ້ນຄວ້າໃນຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວພັນກັນ
- ຜົນການສຶກສາຈະໄດ້ເປັນຂໍ້ມູນ ແລະ ບ່ອນອີງເພື່ອຮັບໃຊ້ປັນຍາຊົນ ນັກສຶກສາ ແລະນັກ ພັດທະນາສັງຄົມ.

ບົດທີ 2

ການທົບທວນວັນນະກຳ

2.1 ກົດໝາຍຄອບຄົວສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ

ກົດໝາຍຄອບຄົວ ຂອງ ສປປ ລາວກໍ່ໄດ້ກຳນົດໃນມາດຕາທີ 20 (ປັບປຸງ) ສາເຫດຂອງການຂໍຢ່າຮ້າງວ່າ:

1. ທຳມິດສະຈານ
2. ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຫລື ບ້ອຍດ່າຄວາມຫຍາບຊ້າຕໍ່ກັນຫລືຕໍ່ພໍ່ແມ່ ແລະ ຍາດພີ່ນ້ອງ ຫລື ມີການປະພຶດທີ່ບໍ່ເໝາະສົມຢ່າງຮ້າຍແຮງເຊັ່ນ: ຕິດເຫລົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດຢ່າງຫນັກຫນ່ວງ ຫລື ຫລິ້ນການພະນັນເປັນອາຈິນ, ຫລິ້ນກິນຟຸມເພື່ອຍ
3. ຫນີໄປໂດຍບໍ່ຄອບກັນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສົ່ງຂ່າວຄາວ ຫລື ສົ່ງຊັບມາລ້ຽງຄອບຄົວ ເປັນເວລາສາມປີຂຶ້ນໄປ
4. ຜົວໄປບວດເປັນພິກຂຸ, ສາມະເນນ ຫລື ພໍ່ຂາວ ຫລື ເມັຍໄປບວດເປັນແມ່ຂາວເກີນກວ່າສາມປີ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມເຫັນດີນຳກັນ
5. ເປັນຜູ້ຫາຍສາບສູນຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໃນກໍລະນີຜົວ ຫລື ເມັຍນັ້ນ ຫາກຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍ ບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່ ແລະ ບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເປັນເວລາສອງປີ ຫລື ໃນກໍລະນີເກີດອຸປະຕິຕິເຫດ ຫາກບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເປັນເວລາຫົກເດືອນ
6. ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິສະຫລະພາບແຕ່ຫ້າປີຂຶ້ນໄປ
7. ເປັນພະຍາດເຊິ່ງເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງທີ່ບໍ່ສາມາດຈະຢູ່ນຳກັນໄດ້
8. ເປັນຄົນບ້າເສັຍຈິດຈົນບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້
9. ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດ
10. ບໍ່ສາມາດດຳລົງຊີວິດເປັນຜົວເມັຍຕໍ່ກັນໄປໄດ້ຍ້ອນສາເຫດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ບໍ່ຊື່ສັດຕໍ່ກັນ, ທໍລະມານຈິດໃຈກັນ (ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2008).

2.2 ຫັດສະນະຄະຕິ

ຫັດສະນະຄະຕິແມ່ນການທ່າອຽງທີ່ຮຽນຮູ້ໃຫ້ມີພຶດຕິກຳ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະທີ່ເພິ່ງພໍ່ໃຈ ຫລື ບໍ່ມີຄວາມເພິ່ງພໍ່ໃຈ ທີ່ມີຕໍ່ກັບສິ່ງໃດຫນຶ່ງ ຫລື ແມ່ນການສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກພາຍໃນທີ່ສະທ້ອນເຖິງບຸກຄົນວ່າມີຄວາມທ່າອຽງພໍ່ໃຈໃນສິ່ງທີ່ພໍ່ໃຈ ຫລື ບໍ່ພໍ່ໃຈຕໍ່ກັບບາງສິ່ງຢ່າງ, ສືບເນື່ອງມາຈາກຜົນຂອງຂະບວນການ

ທາງຈິດຕະວິທະຍາ ທັດສະນະຄະຕິບໍ່ສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ໂດຍກົງ ແຕ່ຕ້ອງຜ່ານການສະແດງອອກຂອງ ບຸກຄົນວ່າ ກ່າວເຖິງຫຍັງ, ເຮັດຫຍັງ. ຜູ້ສະແດງທັດສະນະຄະຕິ ແມ່ນຄົນທີ່ມີທັກສະ, ປະສົບການ ທີ່ເປັນ ອະດີດ ແລະພ້ອມທີ່ຈະເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຄວາມຄິດ ແລະພຶດຕິກຳ (Leon G.Schiffman, 1994).

2.2.1 ອົງປະກອບຂອງທັດສະນະຄະຕິ

- ອົງປະກອບຂອງການຮັບຮູ້ (Cognitive Component) ເປັນການນຳໃຊ້ເຫດຜົນຂອງຕົວ ບຸກຄົນຕໍ່ກັບການຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງ ຕະຫລອດຈົນເຖິງຜົນຕໍ່ເນື່ອງໄດ້-ເສັຍ ການທີ່ບຸກຄົນຈະ ສາມາດນຳເອົາຄຸນຄ່າທາງສັງຄົມທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຮຽນຮູ້ນຳມາປະຍຸກໃຊ້ ເພື່ອການພິຈາລະນາປະກອບ ເປັນເຫດຜົນ ຕະຫລອດເຖິງການປະເມີນເຖິງຂໍ້ແຕກຕ່າງລະຫວ່າງເຫດຜົນກັບຄວາມຮູ້ສຶກ ທີ່ປາສະຈາກ ຈາກອາລົມ ແຕ່ຫາກເປັນເລື່ອງຂອງເຫດຜົນອັນສືບເນື່ອງມາຈາກຄວາມເຊື່ອຂອງບຸກຄົນ.
- ອົງປະກອບຂອງຄວາມຮູ້ສຶກ (Affective Component) ແມ່ນຄວາມຮູ້ສຶກມັກ ຫລືຊັງ ເປັນເລື່ອງຂອງອາລົມຈິດສ່ວນບຸກຄົນ
- ອົງປະກອບຂອງພຶດຕິກຳ (Behavioral Component) ແມ່ນທ່າວຽງທີ່ຈະມີພຶດຕິກຳ (Action tendency) ນີ້ເອງທີ່ມີຄວາມສຳພັນແບບຕໍ່ເນື່ອງ ກັບຄວາມຮູ້ສຶກຕະຫລອດເຖິງ ອົງປະກອບຂອງ ຄວາມຮັບຮູ້ ແລ້ວຈະທຳການສະແດງອອກເຊິ່ງປະຕິກິລິຍາ ຢ່າງມີຜົນຕໍ່ສິ່ງໃດຫນຶ່ງ,

2.2.2 ປັດໄຈທີ່ກຳໜົດເກີດທັດສະນະຄະຕິ

- ປະສົບການ (Experience) ການທີ່ບຸກຄົນໃດຫນຶ່ງໄດ້ພົບພໍ້ຄຸ້ນເຄີຍ ຫລືທົດລອງສິ່ງໃດ ຫນຶ່ງນັ້ນ ຖືໄດ້ວ່າເປັນປະສົບການໂດຍກົງ (Direct Experience) ແລະການທີ່ບຸກຄົນໃດຫນຶ່ງໄດ້ຍິນ ໄດ້ ຟັງ ໄດ້ອ່ານເລື່ອງໃດຫນຶ່ງ ຖືໄດ້ວ່າເປັນປະສົບການທາງອ້ອມ (Indirect Experience).
- ຄ່ານິຍົມ (Value) ຄືການນິຍົມບໍ່ເໝືອນກັນ ແຕກຕ່າງກັນ ທັງນີ້ກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບສະພາວະສິ່ງ ແວດລ້ອມຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ.

ອົງປະກອບຂອງປະສົບການ ແລະອົງປະກອບຂອງຄ່ານິຍົມ ເຮັດໃຫ້ບຸກຄົນມີທັດສະນະຄະຕິ ຕໍ່ ສິ່ງໃດຫນຶ່ງນັ້ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ.

2.2.3 ລັກສະນະຂອງທັດສະນະຄະຕິ

- ທັດສະນະຄະຕິເປັນສະພາວະກ່ອນພຶດຕິກຳໂຕ້ຕອບຕໍ່ເຫດການ ຫລືສິ່ງໃດຫນຶ່ງໂດຍສະ ເພາະ ຫລືຈະຮຽກວ່າສະພາວະຄວາມພ້ອມທີ່ຈະມີພຶດຕິກຳຈິງ.
- ທັດສະນະຄະຕິມີຄວາມຄົງຕົວຢູ່ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດຫນຶ່ງ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຫມາຍຄວາມວ່າຈະ ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງແຕ່ຢ່າງໃດ.

- ທັດສະນະຄະຕິຕົວປ່ຽນແປງ ທີ່ຈະນຳໄປສູ່ຄວາມສອດຄ່ອງລະຫວ່າງພຶດຕິກຳ ກັບຄວາມຮູ້ສຶກນິກົດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຮູບແບບຂອງການສະແດງອອກໂດຍວາຈາ ຫລືການສະແດງຜ່ານຄວາມຮູ້ສຶກດ້ວຍວາຈາ ຕະຫລອດຈົນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປະເຊີນ ຫລືຫລົບຫລີກ ຕໍ່ກັບສິ່ງໃດຫນຶ່ງ.
- ທັດສະນະຄະຕິມີຄຸນສົມບັດຂອງແຮງຈູງໃຈ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ບຸກຄົນປະເມີນຜົນ ແລະເລືອກສິ່ງໃດຫນຶ່ງ ເຊິ່ງຫມາຍເຖິງການກຳນົດທິດທາງຂອງພຶດຕິກຳອີກດ້ວຍ.
- ທັດສະນະຄະຕິຈະມີທິດທາງ (Direction) ທີ່ສະແດງອອກຕໍ່ສິ່ງນັ້ນໄດ້ແກ່ ຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ດີ - ບໍ່ດີ, ມັກ - ບໍ່ມັກ ການສະແດງອອກນັ້ນຈະເປັນບວກ ຫລືລົບກໍໄດ້ຕໍ່ສິ່ງນັ້ນ.
- ທັດສະນະຄະຕິປະລິມານ (Magnitude) ຂອງການ ມັກ - ບໍ່ມັກ ມີຄວາມຫລາຍຫນ້ອຍ ຫລືຄວາມຮຸນແຮງຫລາຍພຽງໃດ.
- ທັດສະນະຄະຕິຄວາມເຂັ້ມໄດ້ແກ່ ລັກສະນະອື່ນໆ ຂອງທັດສະນະຄະຕິເຂົ້າມາປະກອບເຊັ່ນ ຄວາມຫມັ້ນໃຈ ຄວາມສຳຄັນຂອງສິ່ງນັ້ນໆ ເຂົ້າມາມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ເຊັ່ນ ທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ກັບຍາດຕິພັນນັ້ນໆຂອງຕົນຍ່ອມເຂັ້ມຂຸ້ນກວ່າທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ກັບຄົນອື່ນ.
- ທັດສະນະຄະຕິກົງກັນຂ້າມ (Ambivalence) ໃນບາງຄັ້ງທັດສະນະຄະຕິມີລັກສະນະກ້າເກິ່ງກັນ ຄື ມີທັງມັກ - ບໍ່ມັກ ເທົ່າໆ ກັນ ຮຽກວ່າມີຄວາມຮູ້ສຶກກົງກັນຂ້າມເທົ່າໆ ກັນ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງໃນໃຈຂຶ້ນ.
- ທັດສະນະຄະຕິຄວາມໂດດເດັ່ນ (Salience) ຄືຄວາມພ້ອມທີ່ຈະສະແດງທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ສິ່ງໃດຫນຶ່ງເຊັ່ນ ຄົນທີ່ນັບຖືສາສະຫນາຫນຶ່ງ ຖ້າຫາກມີຄົນນອກສາສະຫນາຕົນບອກວ່າສາສະຫນາຕົນບໍ່ດີຄົນໆ ນັ້ນກໍຈະມີປະຕິກິລິຍາຕອບໂຕ້ທັນທີ.

2.2.4 ມາດວັດແທກທັດສະນະຄະຕິ

ການວັດແທກທັດສະນະຄະຕິ ແມ່ນການວັດແທກສະພາວະທ່າອ່ຽງໃນການສະແດງອອກ ບໍ່ແມ່ນການກະທຳ ແຕ່ຫາກເປັນຄວາມຮູ້ສຶກ ທີ່ມີລັກສະນະເປັນອັດຕະໄນ (Subjective) ບຸກຄົນໃດຫນຶ່ງອາດບໍ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນດ້ວຍຄວາມຈິງໃຈ ເພາະເຫັນວ່າເປັນເລື່ອງສ່ວນຕົວ ແລະການສະແດງອອກຕໍ່ສິ່ງນັ້ນບໍ່ວ່າຈະເປັນຮູບແບບວາຈາ, ຂີດຂຽນ ບຸກຄົນມັກທີ່ຈະໄຕ່ຕອງເຖິງຄວາມເຫມາະສົມຕາມສະຖານະການສະພາບຂອງສັງຄົມ, ຕາມຄຳນິຍົມ ການຍອມຮັບ ແລະການບໍ່ຍອມຮັບ ຂອງຄົນສ່ວນຫລາຍໃນສັງຄົມ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຍັງບໍ່ປະກົດມີທ່ານໃດຄົນໜຶ່ງທີ່ການວັດແທກທັດສະນະຄະຕິ ຫລືທ່າທິຄວາມຮູ້ສຶກຂອງບຸກຄົນໂດຍກົງ ເຊິ່ງຈະກາຍເປັນດັດຊະນີ ທີ່ສາມາດນຳມາປຽບທຽບກັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ, ນອກຈາກເປັນພຽງການວັດແທກທັດສະນະຄະຕິຈາກການບັນທຶກຄຳເວົ້າ ແລະພະຍາຍາມຫາຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຄຳເວົ້າຂອງບຸກຄົນນັ້ນກັບທັດສະນະຄະຕິ ເຊິ່ງຜູ້ທຳການວັດແທກເບິ່ງເຫັນ ແລະເປັນພຽງການຄາດປະມານ (Estimate) ທັດສະນະຄະຕິຂອງບຸກຄົນນັ້ນໆ ເທົ່ານັ້ນ. ການວັດແທກທັດສະນະຄະຕິທີ່ນິຍົມໃຊ້ກັນໃນປະຈຸບັນມີດັ່ງນີ້:

- ການສັງເກດຈາກພຶດຕິກຳຂອງບຸກຄົນ ວິທີການກະທຳການແມ່ນເຮັດໄດ້ຍາກ, ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບບໍ່ສາມາດໃຫ້ຄວາມໝັ້ນໃຈໄດ້ວ່າຖືກຕ້ອງ. ທັງນີ້ກໍເນື່ອງມາຈາກການສະແດງອອກຂອງບຸກຄົນທີ່ເປັນປະຕິກິລິຍານັ້ນ ບໍ່ສະທ້ອນໃຫ້ຮູ້ເຖິງທັດສະນະທີ່ແທ້ຈິງຂອງເຂົາໄດ້.
- ວິທີການລາຍງານດ້ວຍຄຳເວົ້າ (Verbal Report) ດ້ວຍການໃຊ້ແບບສອບຖາມ (Questionnaire) ຫລືວິທີການສຳພາດທີ່ມີລັກສະນະປະລະໄນ (Objective).
- ວິທີຕີຄວາມໝາຍ (Interpretive Method) ເປັນວິທີການຄົ້ນຫາທັດສະນະຄະຕິຂອງບຸກຄົນແບບອັດຕະໄນ ໂດຍຜູ້ຖືກຖາມຈະບໍ່ຮູ້ເຖິງຈຸດປະສົງຂອງຜູ້ທຳການຄົ້ນຄວ້າ ບໍ່ຫວາດລະແວງສິ່ງໄສ ຫລືຮູ້ສຶກຫວັ່ນເກງທີ່ຈະຕອບຄຳຖາມ ຫລືສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກນິກົດ ແລະບໍ່ຖືກຈຳກັດໃນການຕອບ ທັງໃນດ້ານເວລາ ແລະຂອບເຂດຂອງເນື້ອໃນ ວິທີການນີ້ ເປັນວິທີທາງສາມາດວັດແທກທັດສະນະຄະຕິຂອງບຸກຄົນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ລະອຽດຖືກ ຕ້ອງ ແຕ່ມີຂໍ້ຈຳກັດຄື ຕ້ອງໃຊ້ນັກຄົ້ນຄວ້າທີ່ມີຄວາມສາມາດ ມີຄວາມຊຳນານງານທາງດ້ານຈິດຕະວິທະຍາເປັນຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ພ້ອມທັງການໃຊ້ເວລາຫລາຍ ເໝາະສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າທີ່ມີກຸ່ມປະຊາກອນຈຳນວນໜ້ອຍ.

ນອກນີ້ຍັງມີວິທີການວັດແທກອີກ ສີ່ຢ່າງຄື:

- ມາດວັດແທກແບບ (Thurston's Type Scale) ເປັນການກຳນົດໂຄງສ້າງ ນຳເອົາຂໍ້ຄວາມໄປຕັດສິນ ແລະໄຈ້ແຍກຫາຄວາມຖີ່, ຄວາມຖີ່ສະສົມ ຫາຄວາມແປປວນແລ້ວນຳແບບວັດແທກຊຸດເດີມນັ້ນ ທຳການຄັດເລືອກອີກຄັ້ງໜຶ່ງ.
- ມາດວັດແທກແບບ (Likert Scale) ເປັນການວັດແທກທີ່ນິຍົມໃຊ້ກັນຢ່າງແຜ່ຫລາຍກວ່າແບບອື່ນໆ ພ້ອມຍັງສາມາດວັດແທກໄດ້ໄດ້ເກືອບທຸກໆ ເລື່ອງທີ່ຕ້ອງການ, ມີຄວາມທ່ຽງກົງສູງກວ່າແບບອື່ນໆອີກດ້ວຍ ແຕ່ລະມາດວັດມີໄລຍະຄວາມທ່າງເທົ່າກັນ ເປັນ Positive ຫລື Negative.
- ມາດວັດແທກແບບ (Guttman Scale) ວິທີການນີ້ບໍ່ແມ່ນການສ້າງ ຫລືພັດທະນາທັດສະນະຄະຕິ ແຕ່ຫາກເປັນວິທີການປະເມີນ ຫລືວິເຄາະມາດຕາສ່ວນ.
- ມາດວັດແທກແບບ (Osgood's Scale) ໃຊ້ວັດແທກທັດສະນະຄະຕິ ແລະບຸກຄະລິຂະພາບ, ຄວາມຄິດເຫັນ, ຄວາມເຊື່ອ ແລະຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ມີຕໍ່ສິ່ງຕ່າງໆ ດ້ວຍການແຍກແຍະຄວາມແຕກຕ່າງຂອງມະໂນພາບ (Department of National Parks, 2003).

2.3 ການວິໄຈສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ

ການຢ່າຮ້າງ ຫມາຍເຖິງການສິ້ນສຸດຊີວິດຄູ່ ເນື່ອງຈາກບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າຫາກັນໄດ້ ຫລືມີເຫດຜົນຢ່າງອື່ນ ການຢ່າຮ້າງຂອງຄູ່ຜົວເມັຍທີ່ຜ່ານການແຕ່ງງານມີ 2 ແບບ ຄື ການຢ່າຮ້າງໂດຍຄວາມຍິນຍອມຂອງທັງສອງຝ່າຍ ແລະການຢ່າຮ້າງທີ່ເກີດຈາກການຟ້ອງຢ່າ.

ການຢ່າຮ້າງແມ່ນໜຶ່ງໃນຜົນເສັຍຫາຍທີ່ຕາມຕິດມານັ້ນ ກໍຄືສ້າງຄວາມຜິດຫວັງເສັຍໃຈ ແກ່ຄົນທັງສອງຄົນ ແລະຫລາຍຄົນ ເຮັດໃຫ້ເສັຍບຸກຄະລິຂະພາບ ເກີດຄວາມທຸກທໍລະມານໃຈ. ບັນຫາສັງຄົມທີ່

ກະທົບກະເທືອນ ຄື ເກີດມີໂສເພນີ, ເກີດບັນຫາໃນເດັກເຍົາວະຊົນ ແລະອື່ນໆ ເກີດຄວາມຫ່າງເຫີນຫມາງ ເມີນລະຫວ່າງຄວາມສໍາພັນສັນຍາດິພິນ້ອງຂອງທັງສອງຝ່າຍ ແລະສ່ວນຫລາຍແມ່ນເກີດບັນຫາກັບເພດ ຍິງ ຕໍ່ກັບການດື່ມຮົ່ມສະແຫວງຫາການລ້ຽງຊີບຕົນເອງ ແລະບຸດ. ຈາກຜົນການວິໄຈພົບວ່າ ສາຍເຫດຂອງ ການຢ່າຮ້າງ ບໍ່ໄດ້ເກີດຈາກສາຍເຫດໃດໜຶ່ງໂດຍສະ ເພາະ ແຕ່ຫາກເກີດຈາກຫລາຍໆ ປັດໄຈຮວມກັນ ດັ່ງນີ້:

ບັນຫາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເຊິ່ງເກີດຈາກລາຍໄດ້ບໍ່ພຽງພໍກັບລາຍຈ່າຍ, ມີການໃຊ້ຈ່າຍພູມເພື່ອຍ ພາໃຫ້ເກີດພາວະການເງິນບໍ່ຫມັ້ນຄົງ ຄູ່ຜົວເມັຍເກີດຄວາມທຸດທງິດ ເຮັດໃຫ້ຜິດຖຽງກັນງ່າຍໆ ນໍາໄປສູ່ ການແກ້ໄຂບັນຫາກັນແບບຜິດໆ

ບັນຫາທາງດ້ານຄວາມປະພຶດ ແລະສັງຄົມເຊັ່ນ: ການດູຫມິ່ນຢຽບຫຍາມ, ເຍາະເຍີ້ຍສຽດສີ, ຫຍາບຄາຍ ບໍ່ຊື່ສັດ ນອກໃຈ ຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະເຫັນອີກເຫັນໃຈກັນ ຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ອື່ນໆ ອີກ

ບັນຫາດ້ານອາລົມ ແລະຈິດໃຈ ຫາກຄູ່ຜົວເມັຍບໍ່ທັນບັນລຸນິຕິພາວະທາງດ້ານອາລົມເຊັ່ນ: ເອົາແຕ່ ໃຈຕົວເອງ, ຂາດເຫດຜົນ, ມັກຫົງຫວງ ຄຽດງ່າຍ ແລະອື່ນໆ

ບັນຫາດ້ານສຸຂະອະນາໄມ ເຊັ່ນ: ຄູ່ຂອງຕົນຄົນໃດໜຶ່ງມີກິ່ນໂຕແຮງ, ຮ່າງກາຍສົກກະປົກ, ເປັນ ພະຍາດຊໍາເຮື້ອ, ຕິດເຫລົ້າ ແລະເສບຕິດຢາເປັນຕົ້ນ

ບັນຫາເລື່ອງເພດສໍາພັນຂອງຄູ່ຜົວເມັຍເຊັ່ນ: ການບໍ່ຍອມຮ່ວມຫລັບນອນນໍາກັນ, ຄວາມຊໍ້າຊາກ ຈໍາເຈໃນບົດບາດ ແລະພຶດຕິກຳທາງເພດ ແລະຄວາມບຸ່ງເບນທາງເພດເປັນຕົ້ນ (Sinaphorn, 2002)

ຍັງມີຜົນການສຶກສາເພີ່ມເຕີມຕື່ມອີກວ່າ: ການຢ່າຮ້າງນະປະຈຸບັນນີ້, ຖືໄດ້ວ່າເປັນບັນຫາຫລັກ ຂອງສັງຄົມຢ່າງໜຶ່ງ ນັບວັນທີ່ຈະທະວີຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ການຢ່າຮ້າງເກີດຂຶ້ນຈາກຄວາມຂັດ ແຍ່ງພາຍໃນຄອບຄົວ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຫລັກຂອງຄວາມແຕກແຍກ, ບໍ່ສະຫງົບສຸກພາຍໃນຄອບຄົວ (Paowsankthong, 2002)

ຈາກຜົນການວິໄຈເລື່ອງ ວິກິດການໃນຄອບຄົວພົບວ່າ: ປະເພດຂອງວິກິດການ ເຊິ່ງເປັນທີ່ມາຂອງ ສາຍເຫດ ການຢ່າຮ້າງແມ່ນມາຈາກ: ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວເຊັ່ນ: ການຕາຍ, ການເຈັບໄຂ້ໄດ້ປ່ວຍ, ພິການ , ການຜິດຖຽງກັນ, ການເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງ, ການນອກໃຈຈາກຄູ່ສົມລົດ, ການກະທໍາຜິດບົດບາດໜ້າທີ່ ແລະການຢ່າຮ້າງມາຈາກພາຍນອກ ທີ່ບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມໄດ້ ເຊັ່ນ: ເກີດສົງຄາມ, ໄພທໍາມະຊາດ. ການ ສຶກສາຍັງພົບອີກວ່າ: ສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ ແມ່ນເລີ່ມຕົ້ນຈາກທີ່ຄູ່ຜົວຕົວເມຍບັບຕົວເຂົ້າຫາກັນບໍ່ໄດ້ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຊຸ່ນເຄືອງ, ເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັກທີ່ມີເລີ່ມຫລຸດຫນ້ອຍຖອຍລົງ ເມື່ອນັ້ນເອງ ທີ່ທັງຄູ່ເລີ່ມຄິດ ເຖິງການຢ່າ. ການຢ່າຂອງຄູ່ສົມລົດນັ້ນ ອາດຈະບໍ່ໄດ້ມາຈາກສາຍເຫດທີ່ແທ້ຈິງ ແຕ່ຫາກເປັນພຽງເຫດຜົນ

ທີ່ທັງຄູ່ຍົກຂຶ້ນມາເປັນຂໍ້ກ່າວອ້າງເທົ່ານັ້ນ, ດ້ວຍການຍົກຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາ ເຖິງຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງຕົນເອງ. ເຫດຜົນເຫຼົ່ານີ້ຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບບຸກຄະລິກລັກສະນະຂອງທັງສອງຝ່າຍ ທີ່ຈະສະ ແດງອອກມາໃນສະພາວະຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການທາລຸນນະກຳ, ການທອດຖິ້ມ, ການເມີນເສີຍບໍ່ດູແລ, ການ ນອກໃຈ, ການຕື່ມເຫຼົ້າ ແລະອື່ນໆ. ການສຶກສາພົບວ່າ: ເພດຍິງທີ່ມີສະຖານະພາບການຢ່າຮ້າງແມ່ນມີ ອາຍຸຍັງນ້ອຍລະຫວ່າງ 15-20 ປີ, ສ່ວນອາຍຸແຮກສິມລິດມີອາຍຸບໍ່ເກີນ 25 ປີ, ການຢູ່ຮ່ວມກັນສັນສາມີ- ພັນລະຍາມີໄລຍະເວລາບໍ່ເຖິງ 10 ປີ, ການສຶກສາຂອງເພດຍິງ ທີ່ຢ່າຮ້າງສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນມີລະດັບການ ສຶກສາຊັ້ນ ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ແລະຄູ່ສິມລິດທີ່ເປັນສາມິກຳເຊັ່ນດຽວກັນ. ລາຍຮັບຕໍ່ເດືອນພົບວ່າ ພັນລະ ຍາສ່ວນຫລາຍມີລາຍຮັບຕໍ່າກວ່າ 100 US\$. ລັກສະນະຂອງການຢ່າຮ້າງແມ່ນເປັນໄປຕາມຄວາມຍິນ ຍອມຂອງທັງສອງຝ່າຍ ຜູ້ເລີ່ມຕົ້ນຂໍຢ່າຮ້າງສ່ວນຫລາຍແມ່ນເພດຍິງ ໃນການຕັດສິນໃຈຢ່າຮ້າງ ແລະບໍ່ໄດ້ ມີການເປົກສາຫາລືກັບໃຜເລີຍ. ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະຄວາມຄາດຫວັງຂອງເພດຍິງທີ່ມີຕໍ່ການຢ່າຮ້າງ ພົບວ່າ: ເພດຍິງທີ່ຢ່າຮ້າງໄປແລ້ວນັ້ນ ມີຄວາມຮູ້ສຶກພໍໃຈຕໍ່ກັບການຢ່າຮ້າງທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຕົນ ສ່ວນຫລາຍໃຫ້ ເຫດຜົນວ່າ: ເຮັດໃຫ້ຊີວິດມີຄວາມສຸກຫລາຍຂຶ້ນ, ມີຄວາມເປັນອິສະຫລະໃນການຕັດສິນໃຈຫລາຍຂຶ້ນ ແລະຊ່ວຍໃຫ້ສຸຂະພາບກາຍ ສຸຂະພາບຈິດດີຂຶ້ນ.

ສາຍເຫດຫຼັກຂອງການຢ່າຮ້າງແມ່ນ: ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ (75%), ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນດ້ານ ອາລົມ ແລະຈິດໃຈ (69%), ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ (63%) ແລະປັດໄຈດ້ານການປະພຶດຕົນ (62%). ນອກຈາກນີ້ຍັງພົບໄດ້ວ່າ ສາຍເຫດຫຼັກຂອງການຢ່າຮ້າງທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນ ສ່ວນຫລາຍແມ່ນມີສາຍເຫດ ຫລາຍກວ່າໜຶ່ງສາຍເຫດ.

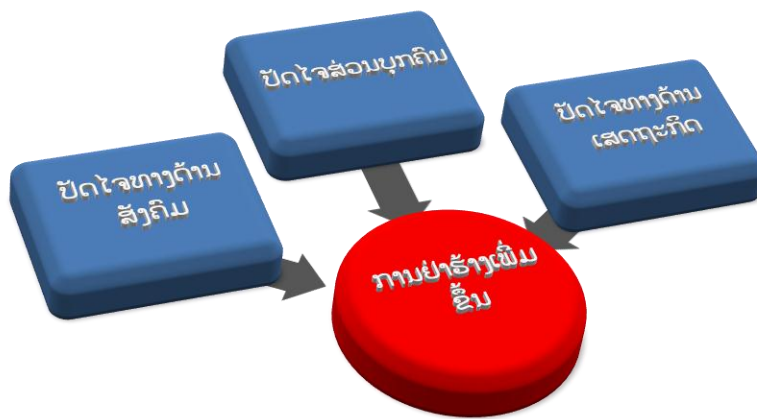
ຜົນກະທົບຂອງການຢ່າຮ້າງທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍກົງຕໍ່ກັບເພດຍິງທີ່ຢ່າຮ້າງແມ່ນ: ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມ ປະພຶດ (79), ຜົນກະທົບຕໍ່ດ້ານສຸຂະພາບ (70%), ຜົນກະທົບຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ (69%) ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ອາລົມ-ຈິດໃຈ (61%). ນອກຈາກນີ້ຍັງພົບຕື່ມອີກວ່າ ເພດຍິງສ່ວນຫລາຍທີ່ມີສະຖານະພາບ ການຢ່າຮ້າງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍທາງກົງພາຍຫຼັງການຢ່າຮ້າງ ຫລາຍກວ່າໜຶ່ງດ້ານທີ່ມີຜົນ ກະທົບ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງແມ່ນມີອີກໜຶ່ງຜົນກະທົບນັ້ນຄື: ຜົນກະທົບຕໍ່ລູກ (Chiang Mai University, 2011)

ຈາກຜົນຂອງການທົບທວນວັນນະກຳຂ້າງຕົ້ນນັ້ນ, ພິສະຫລຸບໄດ້ວ່າ: ການຢ່າຮ້າງສ່ວນຫລາຍແມ່ນ ມີຄວາມບົກຜ່ອງທາງດ້ານພາລະບົດບາດຂອງຄູ່ສາມິ ພັນລະຍາ, ຄວາມເປື້ອໜ່າຍທີ່ເກັບສະສົມມາເປັນ ເວລາດົນນານ ຖືກສະແດງອອກຜ່ານພຶດຕິກຳ ການກະທຳຢູ່ໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ, ເກີດການປະ ຊິດປະຊັນກັນດ້ວຍຄຳເວົ້າຈາ ອິລິຍະບົດ ຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມອ້ອມຕົວຄອບຄົວ ນຳໄປສູ່ການຕັດສິນໃຈຢ່າງ

ໃດຢ່າງໜຶ່ງຈາກໜ້ອຍໄປຫາ ບັນຫາທີ່ໃຫຍ່ ແລະມີຜົນກະທົບກັບເຂົ້າມາໃນຄອບຄົວ. ການຕັດສິນໃຈຢ່າຮ້າງຈາກອີກຝ່າຍໃດໜຶ່ງນັ້ນ ເປັນພຽງຄຳກ່າວອ້າງເຫດບົກຜ່ອງຂອງອີກຝ່າຍທີ່ມີການກະທຳ ຫລືສະແດງອອກທີ່ຜິດບົດບາດ. ການສະແດງອອກດ້ວຍເຫດຜົນທີ່ກ່າວອ້າງພໍທີ່ຈະສັງຮວມເປັນປັດໄຈໄດ້ດັ່ງຮູບສະແດງລຸ່ມນີ້:

2.4 ຂອບເຂດແນວຄວາມຄິດ

ຮູບສະແດງທີ 2.1 ຮູບສະແດງຂອບເຂດແນວຄວາມຄິດ

ຈາກ ຮູບທີ 1.2 ຮູບສະແດງຂອບເຂດຂອງແນວຄວາມຄິດຂ້າງເທິງນັ້ນ ພໍທີ່ຈະກ່າວໄດ້ດັ່ງນີ້ວ່າ ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ເປັນສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງ, ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມເປັນສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງ ແລະປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ ກໍເປັນສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງເໝືອນກັນ.

ບົດທີ 3 ຫລັກວິທີວິທະຍາ

ການສຶກສາພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ທີ່ວ່າ (ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ) ຄະນະນັກວິໄຈໄດ້ທຳການອອກແບບການວິໄຈແມ່ນ ການວິໄຈແບບປະສົມປະສານກັນລະຫວ່າງແບບປະລິມານ ແລະແບບຄຸນນະພາບ ເຊິ່ງຈະມີຂໍ້ມູນຮູບແບບຄຸນນະພາບເຂົ້າມາຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະອະທິບາຍຜົນເພີ່ມເຕີມ, ຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບທີ່ໄດ້ນັ້ນແມ່ນຈະມາຈາກການດຳເນີນການສຶກສາທະນາກຸ່ມ (Focus Group) ແລະການສຳພາດແບບເຈາະເລິກ (In-depth interview)

3.1 ປະຊາກອນ ແລະການສຸ່ມຕົວຢ່າງ

3.1.1 ປະຊາກອນຕົວຢ່າງ

ສຳລັບກຸ່ມປະຊາກອນ ທີ່ຕົກເປັນຕົວຢ່າງແບບປະລິມານ ທີ່ຈະຕອບແບບສອບຖາມນັ້ນ ຈະແມ່ນນັກວິຊາການກິດຫມາຍທີ່ເປັນພະນັກງານສົມບູນ ເຮັດວຽກປະຈຳຢູ່ສານເຂດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະມີຫນ້າຕົວຈິງນະວັນທີ່ຕອບແບບສອບຖາມ. ຈາກຂໍ້ມູນສະຖິຕິພະນັກງານສານເຂດໃນທົ່ວປະເທດມີທັງຫມົດ 645 ທ່ານ, ເພດຍິງ 207 ທ່ານ (ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ກ. , 2013). ແລະຈຳນວນແບບສອບຖາມທີ່ຕອບກັບມາມີຈຳນວນ 357 ສະບັບ ເກີນທີ່ຄາດປະມານໄວ້

ສຳລັບກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ຕົກເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ການສຳພາດກຸ່ມ ແລະແບບເຈາະເລິກນັ້ນ ແມ່ນແມ່ຮ້າງ-ພໍ່ ຮ້າງ ທີ່ມີພູມລຳເນົາຢູ່ເຂດພາກໃຕ້, ພາກກາງ ແລະພາກເໜືອ

3.1.2 ການສຸ່ມຕົວຢ່າງ

ການສຶກສາພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ທີ່ວ່າ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ສາຍເຫດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ຫຼັກການສຸ່ມຕົວຢ່າງ ເພາະເປັນການສຶກສາແບບສໍາຫລວດ, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເລືອກເອົາທຸກຫົວໜ່ວຍຂອງພະນັກງານວິຊາການໃນຈໍານວນສາມເຂດທົ່ວປະເທດ

ສໍາລັບການສືບທະນາກຸ່ມ ແລະສໍາພາດແບບເຈາະເລິກນັ້ນຄະນະນັກວິໄຈໄດ້ໃຊ້ຕົວແທນຂອງພາກໃຕ້, ພາກກາງ ແລະພາກເໜືອ ພາກລະ 5 ທ່ານ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ຫຼັກການສຸ່ມຕົວຢ່າງແບບ Snowball

3.2 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິໄຈ

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິໄຈຄັ້ງນີ້ ຄະນະນັກວິໄຈໄດ້ທໍາການສ້າງແບບສອບຖາມ (Questionnaire) ດ້ວຍ 8 ຂັ້ນຕອນລຸ່ມນີ້:

ຂັ້ນຕອນ 1 ສຶກສາຫຼັກການສ້າງແບບສອບຖາມ, ກໍານົດແນວຄວາມຄິດໃນການວິໄຈຄັ້ງນີ້.

ຂັ້ນຕອນ 2 ສຶກສາຂໍ້ມູນຈາກເອກະສານ, ບົດຄວາມວິຊາການ ແລະຜົນການວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຮວມທັງຂໍ້ຄວາມຄິດເຫັນ ຈາກຜູ້ທີ່ມີປະສົບການໃນແວດວົງກິດຫມາຍຄອບຄົວ ເພື່ອນໍາມາກໍານົດເປັນແນວທາງໃນການສ້າງຂໍ້ຄໍາຖາມ (Item) ເປັນລາຍຂໍ້ຂອງແບບສອບຖາມ

ຂັ້ນຕອນ 3 ກໍານົດປະເດັນ, ຂອບເຂດຄໍາຖາມໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງ ແລະຜົນປະໂຫຍດທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບ.

ຂັ້ນຕອນ 4 ດໍາເນີນການສ້າງແບບສອບຖາມສະບັບຮ່າງ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ນໍາແບບສອບຖາມສະບັບຮ່າງໄປຜ່ານຜູ້ຊ່ຽວຊານທາງດ້ານກິດຫມາຍທີ່ມີປະສົບການເພື່ອກວດກາເຖິງຄວາມສອດຄ່ອງ, ຖືກຕ້ອງ, ຄົບຖ້ວນດ້ານເນື້ອໃນ ແລະສໍານວນພາສາທີ່ໃຊ້ໃນແບບສອບຖາມ.

ຂັ້ນຕອນ 6 ຄະນະນັກວິໄຈຈະໄດ້ນໍາແບບສອບຖາມມາປັບປຸງແກ້ໄຂ ຕາມການແນະນໍາຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານກ່ອນການນໍາໄປໃຊ້ທົດລອງ (Try-Out) ກັບກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ມີຄຸນລັກສະນະເໝືອນກັນກັບກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ຕົກເປັນກຸ່ມຕົວຢ່າງ.

ຂັ້ນຕອນ 7 ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ໄດ້ນໍາແບບສອບຖາມທົດສອບນັ້ນຄໍານວນທາຄໍາຂອງຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນ (Reliability Analysis) ດ້ວຍວິທີການວິເຄາະທາຄໍາສໍາປະສິດ (Alpha)

ຂັ້ນຕອນ 8 ປັບປຸງແກ້ໄຂແບບສອບຖາມ ຕາມການວິເຄາະຄ່າອໍານາດຈໍາແນກ (Discrimination) ແລະຄ່າຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນຂອງແບບສອບຖາມກ່ອນນໍາໄປໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືໃນການເກັບຮວບຮວມຂໍ້ມູນ

3.3 ການເກັບຮວບຂໍ້ມູນ

ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນສໍາລັບການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ຈະໄດ້ດໍາເນີນການຕາມຂັ້ນຕອນການເກັບຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນຕອນ 1 ຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມແບ່ງວຽກງານລະອຽດ ພ້ອມດ້ວຍຄວາມເຂົ້າໃຈໃນແບບສອບຖາມທີ່ຈະນຳໄປເກັບຂໍ້ມູນໃຫ້ເປັນໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ຈະຕິດຕໍ່ປະສານງານໄປຍັງກຸ່ມປະຊາກອນເປົ້າໝາຍທີ່ຕົກເປັນຕົວຢ່າງລ່ວງໜ້າກ່ອນທີ່ຈະສົ່ງແບບສອບຖາມໄປຍັງສານເຂດໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ

ຂັ້ນຕອນ 3 ຄະນະນັກສຳພາດຈະເດີນທາງໄປສືບທະນາກຸ່ມ ແລະທຳການສຳພາດແບບເຈາະເລິກ ໃນ 3 ພາກຂອງປະເທດລາວ ຕາມການນັດໝາຍຕົວຈິງ.

ຂັ້ນຕອນ 4 ຈະທຳການບັນນາທິການ ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ຮັບແບບສອບຖາມກັບຄືນ ແລະຖອດລະຫັດພາຍຫລັງທີ່ສຳເລັດການສືບທະນາກຸ່ມ ແລະສຳພາດແບບເຈາະເລິກ ດ້ວຍຫົວໜ້າຄະນະນັກວິໄຈ ເພື່ອຄວາມຖືກຕ້ອງສົມບູນຂອງແຕ່ລະບັບຫາ ແລະແຕ່ລະຂໍ້ຄຳຖາມ-ຕອບ ໃນແບບສອບຖາມ.

3.4 ສະຖິຕິທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ການວິໄຈຄັ້ງນີ້ຈະໄດ້ທຳການວິເຄາະຂໍ້ມູນດ້ວຍ Program ສຳເລັດຮູບສະຖິຕິການວິເຄາະສຳລັບສັງຄົມສາດ ຫລື SPSS Version 17.5 for window ດ້ວຍການນຳຂໍ້ມູນຈາກແບບສອບຖາມທີ່ເກັບຮວບຮວມໄດ້ມາປຸງເປັນລະຫັດໂຕເລກ (Code) ແລ້ວທຳການບັນທຶກເພື່ອດຳເນີນການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດ້ານສະຖິຕິດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນຕອນ 1 ການວິເຄາະເຖິງສະຖານະພາບ ຫລືຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ, ທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ກັບການຢ່າຮ້າງ ຈະເປັນການວິເຄາະດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາ (Descriptive Statistics) ດ້ວຍການນຳສະເໜີໃນຮູບແບບການແຈກແຈງຄວາມຖີ່ (Frequency) ພ້ອມທັງສະແດງຮູບພາບແບບແຫ່ງ (Bar chart) ແລະຮູບພາບແຜ່ນວົງກົມ (Pie chart) ທັງຫມົດຈະສະຫລຸບເປັນຄ່າຈຳນວນ ແລະຄ່າຮ້ອຍລະ (Percentage)

ຂັ້ນຕອນ 2 ຈະທຳການວິເຄາະຂໍ້ມູນດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາດ້ວຍການຊອກຫາຄ່າ Mean (\bar{X}) ແລະຄ່າ Standard Deviation (S.D) ຂອງລະດັບແຕ່ລະຕົວປຸງ ພ້ອມທັງຄ່າຮວມຂອງແຕ່ລະປັດໄຈ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ການວິເຄາະຫາຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິ ຈະໄດ້ໃຊ້ຫລັກການສະຖິຕິອ້າງອີງ (Inference Statistics) ດ້ວຍວິທີການ ANOVAs ເພື່ອວິເຄາະຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຕົວປຸງວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຫລືກົງກັນຂ້າມກັນ, ພ້ອມທັງພິສູດສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ໄດ້ອີກດ້ວຍ

ຂັ້ນຕອນ 4 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຈາກການສືບທະນາກຸ່ມ (Focus group) ແລະການສຳພາດແບບເຈາະເລິກ (In-depth interview) ນັ້ນ ຄະນະນັກວິໄຈຈະໄດ້ໃຊ້ວິທີການວິເຄາະເນື້ອໃນ (Content Analysis) ຈາກແບບສອບຖາມທີ່ເປັນຄຳຖາມປາຍເປີດມາເປັນຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມສະໜັບສະໜູນການອະທິບາຍຜົນການວິໄຈໃນຄັ້ງນີ້.

3.5 ລະດັບການວັດແທກຂອງຕົວປ່ຽນ

ຕາຕະລາງທີ 3.1 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປ ແລະປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ລ/ດ	ລາຍການ	ລະດັບການ
I	ຄຸນລັກສະນະຂອງຜູ້ຕອບ	ວັດແທກ
1	Gender	ນາມບັນຍັດ ມາດວັດຕົວເລກ
2	Age	ຈິງ
3	Education Level	ຊ່ວງ
4	ສະພາບການຢ່າຮ້າງນະປັດຈຸບັນນີ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫລືຫລຸດລົງ	ມາດວັດຕົວເລກ ຈິງ
5	ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບໃດ	ຊ່ວງ
II	Individual Factor	Measurement
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳມິດສະຈານ	ຊ່ວງ
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທຳຮ້າຍຮ້າງກາຍ	ຊ່ວງ
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ	ຊ່ວງ
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພັນ້ອງ	ຊ່ວງ
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ	ຊ່ວງ
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີໄປບວດເກີນກວ່າ 3 ປີ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມເຫັນດີ	ຊ່ວງ
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາຍສາບສູນຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ	ຊ່ວງ
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ	ຊ່ວງ
9	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິສະຫລະພາບເກີນ 5 ປີ	ຊ່ວງ
10	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນພະຍາດອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້	ຊ່ວງ
11	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນບ້າເສ້ຍຈິດຈົນບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້	ຊ່ວງ
12	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້	ຊ່ວງ
13	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ	ຊ່ວງ
14	ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ	ຊ່ວງ
15	ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ	ຊ່ວງ
16	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມບຸ່ງບູນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍມັກຊາຍ)	ຊ່ວງ
17	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຢາເສບຕິດ, ການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນຟຸ່ມເພື່ອຍ	ຊ່ວງ
18	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ້າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້	ຊ່ວງ
19	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ	ຊ່ວງ
20	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ	ຊ່ວງ
21	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ	ຊ່ວງ
22	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປ່ຽນແປງໄປຈາກເດີມ	ຊ່ວງ
23	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ	ຊ່ວງ
24	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເບື້ອຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດົນ	ຊ່ວງ
25	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ	ຊ່ວງ

26	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສໍາພັນ	ຊ່ວງ
27	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ	ຊ່ວງ

ຕາຕະລາງທີ 3.2 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ

ລ/ດ	ລາຍການ	ລະດັບການ
III	ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ	ວັດແທກ
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ	ຊ່ວງ
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ	ຊ່ວງ
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້	ຊ່ວງ
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຟຸ່ມເພື່ອຍ	ຊ່ວງ
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປີກສາຫາລືກັນກ່ອນ	ຊ່ວງ
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນຫນຶ່ງຈາກການກູ້ຢືມ	ຊ່ວງ
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫລົ່ມຈົມທາງດ້ານທຸລະກິດ	ຊ່ວງ
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບຕໍ່າ	ຊ່ວງ

ຕາຕະລາງທີ 3.3 ຕາຕະລາງສະແດງມາດວັດແທກປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ

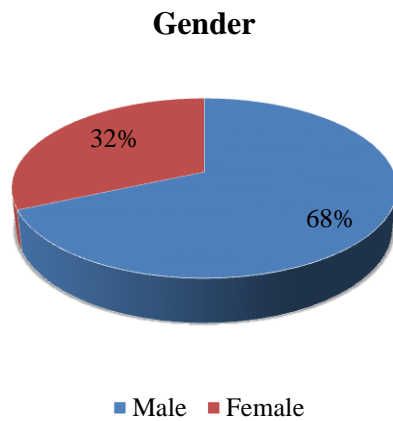
ລ/ດ	ລາຍການ	ລະດັບການ
III	ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ	ວັດແທກ
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ	ຊ່ວງ
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ	ຊ່ວງ
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້	ຊ່ວງ
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຟຸ່ມເພື່ອຍ	ຊ່ວງ
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປີກສາຫາລືກັນກ່ອນ	ຊ່ວງ
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນຫນຶ່ງຈາກການກູ້ຢືມ	ຊ່ວງ
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫລົ່ມຈົມທາງດ້ານທຸລະກິດ	ຊ່ວງ
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບຕໍ່າ	ຊ່ວງ

ບົດທີ 4 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

4.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

4.1.1 ເພດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຮູບສະແດງທີ 4.1: ຈຳນວນຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມແຍກຕາມສະຖານະທາງເພດ

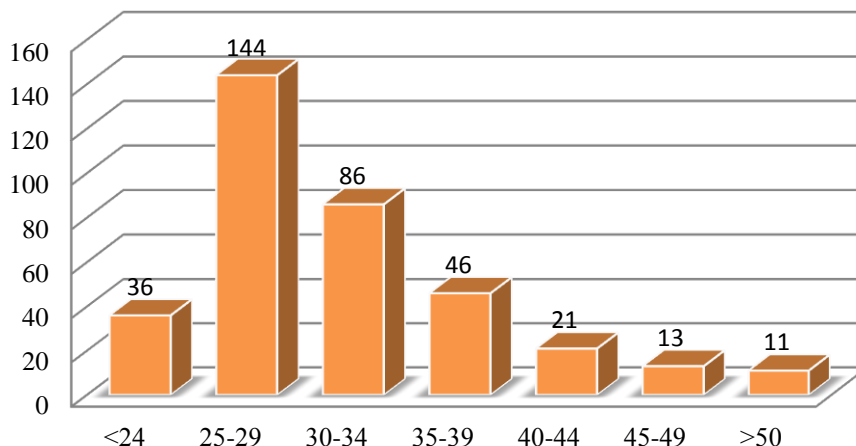

ຈາກຮູບສະແດງທີ 4.1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນຈຳນວນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ໂດຍການແຍກສະຖານະທາງເພດ ພົບວ່າ ເພດຊາຍມີໂອກາດທີ່ໄດ້ຕອບແບບສອບຖາມໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ເຖິງ 68 ສ່ວນຮ້ອຍ, ສ່ວນເພດຍິງມີ 32 ສ່ວນຮ້ອຍເທົ່ານັ້ນ.

4.1.2 ກຸ່ມອາຍຸຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຮູບສະແດງທີ 4.2: ອາຍຸຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ໂດຍການແຍກເປັນກຸ່ມ

Age of Respondent

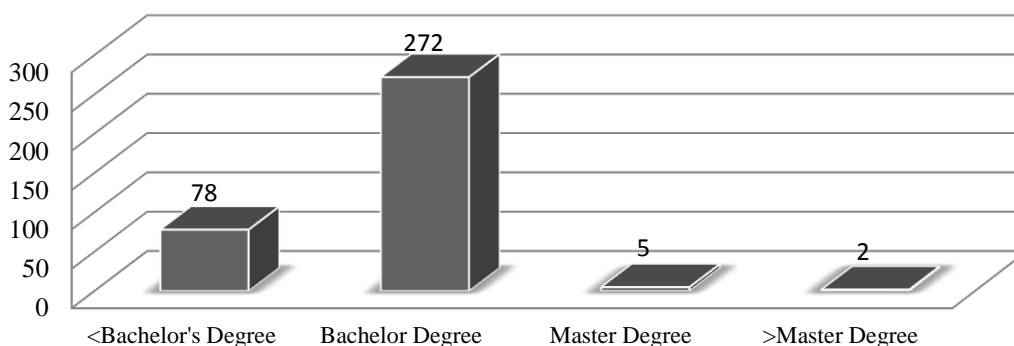

ຈາກຮູບສະແດງທີ 4.2 ໄດ້ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າກຸ່ມອາຍຸຂອງນັກວິຊາການກົດໝາຍ ທີ່ໄດ້ທຳການຕອບແບບສອບໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 25-29 ປີ ມີ 144 ທ່ານ ຫລາຍເປັນອັນດັບໜຶ່ງ, ສ່ວນອັນດັບສອງໄດ້ແກ່ກຸ່ມອາຍຸ 30-34 ປີ ມີຈຳນວນ 86 ທ່ານ, ອັນດັບສາມແກ່ກຸ່ມອາຍຸ 35-39 ປີ ມີ 46 ທ່ານ, ອັນດັບທີສີ່ແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 24 ປີ ຫລືຕໍ່າກວ່າ 24 ປີນັ້ນ ມີ 36 ທ່ານ, ອັນດັບທີຫ້າແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 40-44 ປີ ມີ 21 ທ່ານ, ອັນດັບທີຫົກແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 45-49 ປີ ມີ 13 ທ່ານ ແລະອັນດັບສຸດທ້າຍແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 50 ປີ ຫລືສູງກວ່າ 50 ປີມີຈຳນວນໜຶ່ງແຕ່ 11 ທ່ານເທົ່ານັ້ນ.

4.1.3 ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຮູບສະແດງທີ 4.3: ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

Education Levels of the Respondent

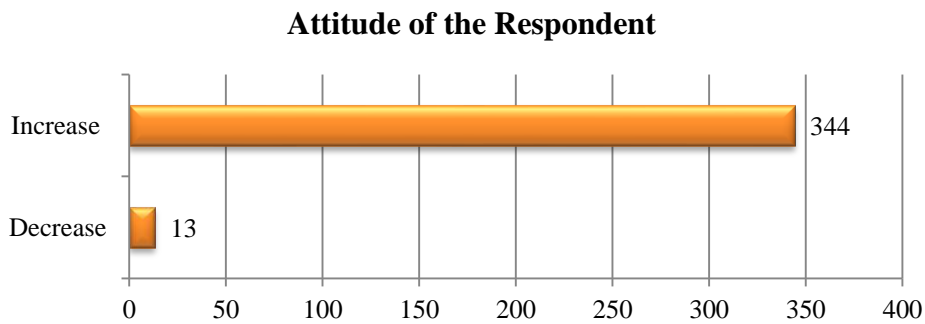

ຈາກຮູບສະແດງທີ 4.3 ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫລາຍເປັນອັນດັບໜຶ່ງແມ່ນລະດັບການສຶກສາປະລິນຍາຕີມີ 272 ທ່ານ ຫລືເທົ່າກັບ 76.2 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຫລາຍເປັນອັນດັບທີສອງແມ່ນລະດັບການສຶກສາໃນລະດັບວິຊາຊີບ ຫລືຕໍ່າກວ່າລະດັບວິຊາຊີບມີ 78 ທ່ານຫລືເທົ່າກັບ 21.8

ສ່ວນຮ້ອຍ, ອັນດັບທີສາມແມ່ນມີການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາໂທມິພຽງ 5 ທ່ານ ຫລືເທົ່າກັບ 1.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະອັນດັບລະດັບການສຶກສາສຸດທ້າຍແມ່ນສູງກວ່າລະດັບປະລິນຍາໂທມິພຽງແຕ່ 2 ທ່ານເທົ່ານັ້ນ ຫລືເທົ່າກັບ 0.6 ສ່ວນຮ້ອຍ.

4.1.4 ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຮູບສະແດງທີ 4.4: ຄວາມຄິດເຫັນຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ການຢ້ຽງ

ຈາກຮູບສະແດງທີ 4.4 ນັກກິດຫມາຍໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ກັບການຢ້ຽງວ່ານະປະຈຸບັນນີ້ ສະຖາ ນະການການຢ້ຽງໃນ ສປປ ລາວ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫລືຫລຸດລົງ ຈຳນວນ 344 ທ່ານຫລືເທົ່າກັບ 96.4 ສ່ວນຮ້ອຍທີ່ໃຫ້ທັດສະນະວ່າມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະມີພຽງ 13 ທ່ານເທົ່ານັ້ນ ຫລືເທົ່າກັບ 3.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ທີ່ໃຫ້ທັດສະນະວ່າ ຫລຸດລົງ.

4.2 ການວິເຄາະຫາຄ່າ \bar{X} ແລະຄ່າ S.D

4.2.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ຕາຕະລາງທີ 4.1 ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ລ/ດ	ລາຍການ	ລະດັບທັດສະນະຄະຕິ		
		ສະເລ່ຍ	ຄ່າບຸ່ງເບນ ມາດຕະຖານ	ຜົນຕອບ ຮັບ
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳມິດສະຈານ	3.51	1.217	ຫຼາຍ
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຢາເສບຕິດ, ການພະນັນແລະຫລິ້ນ ກິນຟຸ່ມເພື່ອຍ	3.44	1.199	ປານກາງ
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ	3.30	1.149	ປານກາງ
4	ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ້ຽງ	3.28	1.249	ປານກາງ
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ	3.10	1.314	ປານກາງ
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ	3.04	1.202	ປານກາງ
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ	3.02	1.217	ປານກາງ
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ	2.88	1.173	ປານກາງ
9	ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ້ຽງ	2.86	1.199	ປານກາງ

10	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາເກີດຄວາມເບື້ອງໜ້າຍທີ່ສະລົມມາດົນ	2.55	1.211	ປານກາງ
11	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິສະຫລະພາບເກີນ 5 ປີ	2.40	1.086	ໜ້ອຍ
12	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ໝັ້ນຄົງ	2.31	1.132	ໜ້ອຍ
13	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ	2.26	1.130	ໜ້ອຍ
14	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສໍາພັນ	2.15	1.108	ໜ້ອຍ
15	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້	2.09	1.172	ໜ້ອຍ
16	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລີມິພິດຕິກໍາທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບ ຍາດຕິພົນນ້ອງ	2.07	1.025	ໜ້ອຍ
17	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້	2.05	1.133	ໜ້ອຍ
18	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ	1.99	1.069	ໜ້ອຍ
19	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາເປັນພະຍາດອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມ ກັນໄດ້	1.93	1.086	ໜ້ອຍ
20	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທໍາມະຊາດ	1.88	0.967	ໜ້ອຍ
21	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ	1.87	1.039	ໜ້ອຍ
22	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ	1.86	1.059	ໜ້ອຍ
23	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາເປັນບໍາເສຍຈິດຈົນບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້	1.86	1.089	ໜ້ອຍ
24	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີຄວາມບຸ່ງເບນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລີຊາຍມັກ ຊາຍ)	1.86	1.185	ໜ້ອຍ
25	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ບຸ່ງແປງໄປຈາກ ເດີມ	1.79	0.940	ໜ້ອຍ
26	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາທາຍສາບສູນຕາມຄໍາຕັດສິນຂອງສານ	1.65	1.017	ໜ້ອຍ
27	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຫນີໄປບວດເກີນກວ່າ 3 ປີ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມເຫັນດີ	1.55	0.949	ໜ້ອຍ
ລວມ		2.39	1.123	ໜ້ອຍ

ຈາກຕາຕະລາງທີ 4.1 ຜົນການວິເຄາະປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ຕາມທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກວິຊາການ ກົດ ຫມາຍ ດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາ ພົບວ່າ: ສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຫລາຍແມ່ນ ຕົວປ່ຽນອິສະຫລະ ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທໍາມິດສະຈານ (\bar{X} : 3.51, S. D: 1.217). ຕົວປ່ຽນອິສະຫລະ ທີ່ເປັນ ສາຍເຫດຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນລະດັບປານກາງໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຕິດເຫລື້າ, ຢາ ເສບຕິດ, ການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນຟຸ່ມເພື່ອຍ (\bar{X} : 3.44, S. D: 1.199), ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງ ບໍ່ ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນມີຄໍາເທົ່າກັນກັບ (\bar{X} : 3.30, S. D: 1.149), ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ (\bar{X} : 3.28, S. D: 1.249), ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຂາດຄວາມອົດທົນຕໍ່ກັນ ແລະກັນ (\bar{X} : 3.10, S. D: 1.314), ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ(\bar{X} : 3.04, S. D: 1.202), ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຄົນໃດ ຫນຶ່ງທໍາຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ ຂອງອີກຝ່າຍຫນຶ່ງ(\bar{X} : 3.02, S. D: 1.217), ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຄົນ ໃດຫນຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທໍາຮ້າຍຮ່າງກາຍ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ

(\bar{X} : 2.88, S. D: 1.173), ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ (\bar{X} : 2.86, S. D: 1.199), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເປື້ອນຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດິນ (\bar{X} : 2.55, S. D: 1.211). ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີບັນດາຕົວປຸງນອນອິສະຫລະອີກຈຳນວນ 17 ຕົວປຸງນທີ່ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ແກ່ສະຖານະການການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຈຳນວນຂຶ້ນຫນ້ອຍເຊັ່ນ: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິສະຫລະພາບເກີນ 5 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສຳພັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພື້ນື່ງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍ ທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້ ເຊິ່ງມີຄ່າ (\bar{X} : 2.40 ຫາ 2.05) ແລະສຳລັບຕົວປຸງນອນອິສະຫລະທີ່ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ແກ່ສະຖານະການການຢ່າຮ້າງຢູ່ ສປປ ລາວເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບທີ່ຫນ້ອຍ ເຊິ່ງມີຄ່າສະຖິຕິ ສະເລັຍຢູ່ລະຫວ່າງ (\bar{X} : 1.99 ຫາ \bar{X} : 1.55) ໄດ້ແກ່ຕົວປຸງນ: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນພະຍາດອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນບ້າເສັຍຈິດຈົນບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມບຸ່ງເບນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍມັກຊາຍ), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປຸງແປງໄປຈາກເດີມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາຍສາບສູນຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີໄປບວດເກີນກວ່າ 3 ປີ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມເຫັນດີຂອງກັນ ແລະກັນ.

4.2.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ຕາຕະລາງທີ 4.2 ຫັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ລ/ດ	ລາຍການ	ລະດັບຫັດສະນະຄະຕິ		
		ສະເລ່ຍ	ຄ່າບຸ່ງເບນ ມາດຕະຖານ	ຜົນຕອບ ຮັບ
II	ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ			
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບຕໍ່າ	2.86	1.134	ປານກາງ
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫລົ້ມຈົມທາງດ້ານທຸລະກິດ	2.85	1.144	ປານກາງ
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນຫນີ້ຈາກການກູ້ຢືມ	2.83	1.240	ປານກາງ
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປີກສາຫາລີກັນກ່ອນ	2.40	1.181	ຫນ້ອຍ
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຟຸ່ມເໝືອຍ	2.34	1.154	ຫນ້ອຍ
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້	2.15	1.159	ຫນ້ອຍ
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ	2.09	1.113	ຫນ້ອຍ
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ	2.06	1.131	ຫນ້ອຍ
	ລວມ	2.44	1.157	ຫນ້ອຍ

ຈາກຕາຕະລາງທີ 4.2 ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບປານກາງ ຕາມທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບຕໍ່າ (\bar{X} : 2.86, S. D: 1.134), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫລົ້ມຈົມທາງດ້ານທຸລະກິດ (\bar{X} : 2.85, S. D: 1.144), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນໜີ້ຈາກ ການກູ້ຢືມ (\bar{X} : 2.83, S. D: 1.240). ສ່ວນສາຍເຫດທີ່ມີຜົນ ຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍຕາມ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປີກສາທາລີກັນກ່ອນ (\bar{X} : 2.40, S. D: 1.181), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການແກ່ງແຍ່ງກັນ ຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ພຸ່ມເພື່ອຍ (\bar{X} : 2.34, S. D: 1.154), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້ (\bar{X} : 2.15, S. D: 1.159), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາທາງເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ ເຊິ່ງສະແດງອອກດ້ວຍຄ່າ (\bar{X} : 2.09, S. D: 1.113) ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ (\bar{X} : 2.06, S. D: 1.131).

4.2.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ

ຕາຕະລາງທີ 4.3 ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ

ລ/ດ	ລາຍການ	ລະດັບທັດສະນະຄະຕິ		
		ສະເລ່ຍ	ຄ່າບ່ຽງເບນ ມາດຕະຖານ	ຜົນຕອບ ຮັບ
III	ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ			
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ຫລືຍາດຕີ ພີ່ນ້ອງ	2.65	1.196	ປານກາງ
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ	2.40	1.080	ໜ້ອຍ
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ	2.20	1.215	ໜ້ອຍ
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ	2.10	1.002	ໜ້ອຍ
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄໍານິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	2.08	1.023	ໜ້ອຍ
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບ ແບບ ເທົ່າທຽມກັນ	1.99	1.027	ໜ້ອຍ
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີວຽກເຮັດງານທໍາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	1.95	1.034	ໜ້ອຍ
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ	1.92	0.988	ໜ້ອຍ
9	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	1.88	0.968	ໜ້ອຍ
10	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ຄາດຫວັງ	1.72	0.861	ໜ້ອຍ
11	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງສາສະໜາ	1.61	0.832	ໜ້ອຍ
	ລວມ	2.05	1.021	ໜ້ອຍ

ຈາກຕາຕະລາງທີ 4.3 ພົບວ່າ: ສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ສະຖານະການການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບ ຫນ້ອຍ ສໍາລັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ຕາມທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ປະກົດວ່າມີພຽງຕົວເທົ່ານັ້ນ ໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ຫລືຍາດຕິພັນ້ອງ (\bar{X} : 2.65, S. D: 1.196). ສ່ວນຕົວປຸງອື່ນກໍເປັນສາຍເຫດຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ ແຕ່ຫາກແມ່ນການ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບທີ່ຫນ້ອຍເຊັ່ນ: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະ ຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງອີກ ຝ່າຍຫນຶ່ງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄ່ານິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນດ້ວຍຄ່າສະຖິຕິ (\bar{X} : 2.40 ຫາ \bar{X} : 2.08). ສໍາລັບສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບທີ່ຫນ້ອຍເຊິ່ງທິຄ່າສະຖິຕິ (\bar{X} : 1.99 ຫາ \bar{X} : 1.61) ໄດ້ແກ່:ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບ ແບບເທົ່າ ທຽມກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີວຽກເຮັດງານທໍາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດ ສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍຫນຶ່ງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາ ບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ຄາດຫວັງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງ ສາສະຫນາ.

4.3 ຜົນການວິເຄາະຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ດ້ວຍສະຖິຕິ ANOVA

4.3.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ຕາຕະລາງທີ 4.4 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ລ/ດ.	ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ	F	P
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທໍາມິດສະຈານ	11.734	.000**
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທໍາຮ້າຍຮ່າງກາຍ	14.327	.000**
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທໍາຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍາລະມານຈິດໃຈ	16.954	.000**
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ	10.557	.000**
5	ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ	13.120	.000**
6	ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ	11.222	.000**
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດ, ຕິດການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນຟຸ່ມເພື່ອຍ	9.045	.000**
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້	5.877	.000**
9	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ	5.225	.000**
10	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ	7.544	.000**
11	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເປື້ອນຫນ້າທີ່ສະສົມມາດົນ	6.579	.000**
12	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ	13.600	.000**
13	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສໍາພັນ	7.746	.000**
14	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ	12.215	.000**

15	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ	4.271	.002*
16	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປ່ຽນແປງໄປຈາກເດີມ	4.336	.002*
17	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້	4.125	.003*
18	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພັນ້ອງ	3.267	.012*
19	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມບ່ຽງເບນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍມັກຊາຍ)	3.229	.013*
20	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ	3.139	.015*
21	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ	3.074	.017*
22	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ	2.486	.043*
23	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາຍສາບສູນຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ	2.337	.055
24	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນພະຍາດອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້	2.292	.059
25	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນບ້າເສັຍຈິດຈົນບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້	2.060	.086
26	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິສະຫລະພາບເກີນ 5 ປີ	1.792	.130
27	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີໄປບວດເກີນກວ່າ 3 ປີ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມເຫັນດີ	1.655	.160

Remark: ** Significant Level .00 and * Significant Level .05

ຈາກຕາຕະລາງທີ 4.5 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .00 ເຊິ່ງມີຕົວປ່ຽນອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທຳມິດສະຈານ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທຳຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ, ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດ, ຕິດການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນຟຸມເພືອຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເບື້ອຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດົນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສຳພັນ ແລະ ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ.

ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ເຊິ່ງມີຕົວປ່ຽນອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປ່ຽນແປງໄປຈາກເດີມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພັນ້ອງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມບ່ຽງເບນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍມັກຊາຍ), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ, ສາມີ

ຫລີພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງໜີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ ແລະສາມີ ຫລີພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມ ພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ. ການພິສູດສົມມຸດຖານຂອງຕົວປຸງທີ່ຕັ້ງໄວ້ຄື:

$H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ເປັນ ສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕກຕ່າງກັນ

$H_1: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ

P (ຄວາມໜ້າຈະເປັນ) = .00, α (ລະດັບຄວາມສໍາພັນ) = .05 ດັ່ງນັ້ນ, ຄ່າຂອງ P ຫນ້ອຍກວ່າຄ່າ ຂອງ α (ເທົ່າກັບມີຄວາມສໍາພັນ) ຈຶ່ງປະຕິເສດ H_0 ແລະຍອມຮັບ H_1 ກ່າວຄື ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກ ກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ **ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ** ຢ່າງມີ ຄວາມສໍາພັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ .05

4.3.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ຕາຕະລາງທີ 4.5 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈເສດຖະກິດ

ລ/ດ.	ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ	F	P
1	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ	6.322	.000**
2	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ	6.536	.000**
3	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ພຸ່ມເພື່ອຍ	7.926	.000**
4	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປີກສາຫາລິກັນກ່ອນ	6.957	.000**
5	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາເປັນໜີ້ຈາກການກູ້ຢືມ	4.513	.001*

ຕາຕະລາງທີ 4.5 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈ

ເສດຖະກິດ (ຕໍ່)

ລ/ດ.	ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ	F	P
6	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫມາໄດ້	3.043	.017*
7	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຫລົ່ມຈົມທາງດ້ານທຸລະກິດ	1.773	.134
8	ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີລາຍຮັບຕໍ່າ	1.732	.143

Remark: ** Significant Level .00 and * Significant Level .05

ຈາກຕາຕະລາງທີ 4.5 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດ ໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດພົບວ່າບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .00 ເຊິ່ງມີຕົວ ປຸງອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລີພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ, ສາມີ ຫລີພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍ ກວ່າອີກຝ່າຍ, ສາມີ ຫລີພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ພຸ່ມເພື່ອຍ ແລະສາມີ ຫລີພັນລະ ຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປີກສາຫາລິກັນກ່ອນ.

ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ ພົບວ່າບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ເຊິ່ງມີຕົວປຸງນອນອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນໜຶ່ງຈາກການກູ້ຢືມ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້. ການພິສູດສົມມຸດຖານຂອງຕົວປຸງນອນທີ່ຕັ້ງໄວ້ຄື:

$H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕກຕ່າງກັນ

$H_1: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ

P (ຄວາມໜ້າຈະເປັນ) = .00, α (ລະດັບຄວາມສໍາພັນ) = .05 ດັ່ງນັ້ນ, ຄ່າຂອງ P ຫນ້ອຍກວ່າຄ່າ ຂອງ α (ເທົ່າກັບມີຄວາມສໍາພັນ) ຈຶ່ງປະຕິເສດ H_0 ແລະຍອມຮັບ H_1 ກ່າວຄື ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກ ກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ **ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ** ຢ່າງມີຄວາມສໍາພັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ .05

4.3.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ

ຕາຕະລາງທີ 4.6 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານ ສັງຄົມ

ລ/ດ.	ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	F	P
1	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ຫລືຍາດຕີພີ່ນ້ອງ	7.779	.000**
2	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄ່ານິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	5.743	.000**
3	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ	4.811	.001*
4	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ	4.731	.001*
5	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ	4.224	.002*
6	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງສາສະຫນາ	3.514	.008*
7	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີວຽກເຮັດງານທໍາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	3.538	.008*
8	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບ ແບບເທົ່າທຽມກັນ	3.386	.010*
9	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ຄາດຫວັງ	3.112	.016*

ຕາຕະລາງທີ 4.6 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ປັດໄຈທາງດ້ານ ສັງຄົມ (ຕໍ່)

ລ/ດ.	ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ	F	P
10	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	2.497	.043*
11	ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ	2.450	.046*

Remark: ** Significant Level .00 and * Significant Level .05

ຈາກຕາຕະລາງທີ 4.6 ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .00 ເຊິ່ງມີຕົວປ່ຽນອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ຫລືຍາດຕິພົນ້ອງ ແລະ ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄ່ານິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ເຊິ່ງມີຕົວປ່ຽນອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງສາສະຫນາ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີວຽກເຮັດງານທໍາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບ ແບບເທົ່າທຽມກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ຄາດຫວັງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ. ການພິສູດສົມມຸດຖານຂອງຕົວປ່ຽນທີ່ຕັ້ງໄວ້ຄື:

$H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕກຕ່າງກັນ

$H_1: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ

P (ຄວາມໜ້າຈະເປັນ) = .00, α (ລະດັບຄວາມສໍາພັນ) = .05 ດັ່ງນັ້ນ, ຄ່າຂອງ P ຫນ້ອຍກວ່າຄ່າຂອງ α (ເທົ່າກັບມີຄວາມສໍາພັນ) ຈຶ່ງປະຕິເສດ H_0 ແລະຍອມຮັບ H_1 ກ່າວຄື ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ **ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ** ຢ່າງມີຄວາມສໍາພັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ .05

ບົດທີ 5

ສະຫລຸບ ອະທິບາຍຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະຂໍ້ສະເໜີ

ການວິໄຈຄັ້ງນີ້ເປັນການວິໄຈແບບສຳຫລວດ (Survey Research) ເພື່ອສຶກສາເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກກິດຫມາຍທີ່ມີຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ, ໂດຍໄດ້ກຳນົດຈຸດປະສົງໄວ້ 3 ຢ່າງລຸ່ມນີ້:

- ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ
- ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈດ້ານເສດຖະກິດ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ
- ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ.

ສຳລັບກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ຕົກເປັນຕົວຢ່າງ ແບບປະລິມານ ທີ່ຈະຕອບແບບສອບຖາມນັ້ນຈະແມ່ນນັກວິຊາການກິດຫມາຍທີ່ເປັນພະນັກງານສົມບູນ ເຮັດວຽກປະຈຳຢູ່ສານເຂດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະມີຫນ້າຕົວຈິງໃນວັນທີ່ຕອບແບບສອບຖາມ ຈຳນວນ 357 ທ່ານ. ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິໄຈເປັນແບບສອບຖາມ ໂດຍແບ່ງອອກເປັນ 4 ສ່ວນ ຄື:

ສ່ວນທີ 1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ເປັນແບບກວດສອບລາຍການປະກອບມີເພດ, ອາຍຸ ແລະລະດັບການສຶກສາ.

ສ່ວນທີ 2 ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງ, ແບ່ງອອກເປັນ 5 ລະດັບເທົ່າກັນ ຈາກຫລາຍຫາຫນ້ອຍ.

ສ່ວນທີ 3 ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ຕໍ່ກັບປັດໄຈເສດຖະກິດ ທີ່ຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງ, ແບ່ງອອກເປັນ 5 ລະດັບເທົ່າກັນ ຈາກຫລາຍຫາຫນ້ອຍ.

ສ່ວນທີ 4 ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ຕໍ່ກັບປັດໄຈດ້ານສັງຄົມ ທີ່ຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງ, ແບ່ງອອກເປັນ 5 ລະດັບເທົ່າກັນ ຈາກຫລາຍຫາຫນ້ອຍ.

ຈາກການວິເຄາະຫາຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນຂອງເຄື່ອງມືດ້ວຍວິທີການຫາຄ່າອຳນາດຈຳແນກ (Discrimination) ສຳລັບຂໍ້ຄຳຖາມກວດສອບລາຍການ ແລະໃຊ້ການປະມານຫາຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນຂອງແບບສອບຖາມ (Reliability) ໃຊ້ລະດັບການວັດດ້ວຍຄອມພິວເຕີ ໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບ (Statistical Package for Social Science) SPSS Version 17.5 for Windows ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການວິເຄາະຄື: ຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນຂອງແບບສອບຖາມແມ່ນໄດ້ Alpha= .9882 (98,82%) ຈາກແບບຊຸດແບບສອບຖາມຈຳນວນ 357 ສະບັບ. ນອກຈາກການໄດ້ມາເຊິ່ງຂໍ້ມູນໃນແບບປະລິມານແລ້ວ, ນັກຄົ້ນຄວ້າຍັງໄດ້ທຳການສຳພາດແບບເຈາະເລິກຈາກເພດຍິງທີ່ມີສະຖານະພາບການຢ່າຮ້າງຢູ່ສາມພາກຄື: ພາກໃຕ້ ຈຳນວນ 5 ທ່ານ, ພາກກາງ ຈຳນວນ 7 ທ່ານ ແລະພາກເໜືອ ຈຳນວນ 7 ທ່ານ ດ້ວຍແບບສອບຖາມທີ່ບໍ່ມີໂຄງສ້າງທຳການບັນທຶກສຽງ ຖອດລະຫັດທຳການວິເຄາະເນື້ອໃນ ດ້ວຍຮູບແບບຄຸນນະພາບ ເພື່ອນຳມາສະໜັບສະໜູນການອະທິບາຍຂໍ້ມູນແບບປະລິມານ. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນນັກຄົ້ນຄວ້າໄດ້ທຳການແຈກແຈງຄວາມຖີ່ສຳລັບຂໍ້ມູນ ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ດ້ວຍການສະແດງຄ່າຈຳນວນ ແລະເປັນ

ສ່ວນຮ້ອຍ, ສໍາລັບຂໍ້ຄໍາຖາມກ່ຽວກັບທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງນັ້ນ ໄດ້ນໍາໃຊ້ສະຖິຕິພັນລະນາດ້ວຍການຫາຄ່າສະເລັຍ (Mean: \bar{X}) ແລະຄ່າສ່ວນບ່ຽງເບນມາດຕະຖານ (Standard Deviation: S.D)ການວິເຄາະຫາຄວາມຜັນປ່ຽນທາງດຽວ (ANOVA)ເພື່ອວິເຄາະຫາຄວາມແຕກຕ່າງ ເພື່ອຊອກຫາຄ່າຂອງແຕ່ລະຕົວປ່ຽນອິສະຫລະ ຂອງແຕ່ລະປັດໄຈທີ່ມີຄວາມສໍາພັນທາງດ້ານສະຖິຕິ (Significant) ດ້ວຍຄ່າຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05

5.1 ສະຫລຸບຜົນການຄົ້ນຄວ້າ

ການນໍາສະເໜີຂໍ້ສະຫລຸບຜົນການຄົ້ນຄວ້ານັ້ນ, ນັກຄົ້ນຄວ້າຂໍນໍາສະເໜີເປັນລັກສະນະພາບຮວມ ແລະຂໍ້ສະຫລຸບຜົນການຄົ້ນຄວ້າທີ່ເປັນໄປຕາມຈຸດປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ຕາມລໍາດັບລຸ່ມຕໍ່ໄປນີ້:

5.1.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ເພດຊາຍມີໂອກາດທີ່ໄດ້ຕອບແບບສອບຖາມໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ເຖິງ 68 ສ່ວນຮ້ອຍ, ສ່ວນເພດຍິງມີ 32 ສ່ວນຮ້ອຍເທົ່ານັ້ນ. ກຸ່ມອາຍຸຂອງນັກວິຊາການກິດຫມາຍ ທີ່ໄດ້ທໍາການຕອບແບບສອບຖາມໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນ ກຸ່ມອາຍຸ 25-29 ປີ ຕອບຫລາຍເປັນອັນດັບໜຶ່ງ, ສ່ວນອັນດັບສອງໄດ້ແກ່ກຸ່ມອາຍຸ 30-34 ປີ, ອັນດັບສາມແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 35-39 ປີ, ອັນດັບທີສີ່ແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 24 ປີ ຫລືຕໍ່າກວ່າ 24 ປີ, ອັນດັບທີຫ້າແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 40-44 ປີ, ອັນດັບທີຫົກແມ່ນກຸ່ມອາຍຸ 45-49 ປີ ແລະອັນດັບສຸດທ້າຍຄືກຸ່ມອາຍຸ 50 ປີ ຫລືສູງກວ່າ 50 ປີ. ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫລາຍເປັນອັນດັບໜຶ່ງ ແມ່ນມີລະດັບການສຶກສາປະລິນຍາຕີ, ຫລາຍເປັນອັນດັບທີສອງແມ່ນມີການສຶກສາໃນລະດັບວິຊາຊີບ ຫລືຕໍ່າກວ່າລະດັບວິຊາຊີບ, ອັນດັບທີສາມແມ່ນມີການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາໂທ ແລະອັນດັບລະດັບການສຶກສາສຸດທ້າຍແມ່ນສູງກວ່າລະດັບປະລິນຍາໂທ.

ນັກກິດຫມາຍໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ກັບການຢ່າຮ້າງວ່າໃນປະຈຸບັນນີ້ ສະຖານະການການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫລືຫລຸດລົງ ມີ 344 ທ່ານທີ່ໃຫ້ທັດສະນະວ່າມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະມີພຽງ 13 ທ່ານເທົ່ານັ້ນ ທີ່ໃຫ້ທັດສະນະວ່າ ຫລຸດລົງ.

5.1.2 ການປຽບທຽບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຄ່າສະເລັຍລະດັບທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກ

ກິດຫມາຍ

5.1.2.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ການປຽບທຽບ ຜົນການວິເຄາະປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ ຕາມທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກວິຊາການກິດຫມາຍ ກ່ຽວກັບສາເຫດການຢ່າຮ້າງດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາພົບວ່າ: ຄ່າສະເລັຍໂດຍຮວມຂອງແບບທົດສອບນີ້ຢູ່ໃນລະດັບການເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຫນ້ອຍ(\bar{X} : 2.39, S. D: 1.123). ສາຍເຫດຂອງການຢ່າ

ຮ້າງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຫລາຍແມ່ນ ຕົວປ່ຽນອິສະຫລະ ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທຳມິດສະຈານ (\bar{X} : 3.51, S. D: 1.217) ພຽງແຕ່ຕົວປ່ຽນດຽວເທົ່ານັ້ນ. ຕົວປ່ຽນອິສະຫລະ ທີ່ເປັນສາຍເຫດຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຢ່າຮ້າງໃນລະດັບປານກາງ ມີຈຳນວນ 9 ຕົວປ່ຽນໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຢາເສບຕິດ, ການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນພຸມເພື່ອຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ, ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ ແລະກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງທຳຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ ຂອງອີກຝ່າຍຫນຶ່ງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ ເປັນສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ, ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເປື້ອນຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດົນ ທີ່ມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ລະຫວ່າງ (\bar{X} : 3.44 – \bar{X} : 2.55) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າຢູ່ໃນລະດັບປານກາງ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີບັນດາຕົວປ່ຽນອິສະຫລະອີກຈຳນວນ 17 ຕົວປ່ຽນທີ່ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ແກ່ສະຖານະການການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຈຳນວນຂຶ້ນແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍເຊັ່ນ: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິສະຫລະພາບເກີນ 5 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສຳພັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພັນ້ອງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນພະຍາດອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດຫນຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນບ້າເສັຍຈິດຈົນບໍ່ສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມບ່ຽງເບນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍມັກຊາຍ), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປ່ຽນແປງໄປຈາກເດີມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາຍສາບສູນຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີໄປບວດເກີນກວ່າ 3 ປີ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມເຫັນດີຂອງກັນ ແລະກັນ ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລ່ຍຢູ່ລະຫວ່າງ (\bar{X} : 2.40 – \bar{X} : 2.05) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າຢູ່ໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍ.

5.1.2.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ການປຽບທຽບ ຜົນການວິເຄາະປັດໄຈເສດຖະກິດ ຕາມທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກວິຊາການກິດ ຫມາຍກ່ຽວກັບສາເຫດການຢ່າຮ້າງດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາພົບວ່າ: ຄ່າສະເລ່ຍໂດຍຮວມຂອງແບບທົດສອບນີ້ ຢູ່ໃນລະດັບການເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍ (\bar{X} : 2.44, S. D: 1.157). ຕົວປ່ຽນທີ່ມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນ

ລະດັບ ປານກາງມີ:ສາມີ ຫລືພັນລະຍາ ມີລາຍຮັບຕໍ່າ,ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫລືມຈົມທາງດ້ານທຸລະກິດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນໜີ້ຈາກການກູ້ຢືມ ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລັຍຢູ່ທີ່ (\bar{X} : 2.86 – \bar{X} : 2.83) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າມີ ລະດັບທີ່ປານກາງ. ສ່ວນສາຍເຫດທີ່ມີຜົນ ຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍຕາມທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກ ກິດຫມາຍໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເບີກສາທາລິກັນກ່ອນ,ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການ ແກ່ງແຍ່ງກັນ ຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ພູມເພື່ອຍ,ສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້,ສາມີ ຫລື ພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ ເຊິ່ງມີຄ່າສະ ເລັຍຢູ່ທີ່(\bar{X} : 2.40 – \bar{X} : 1.181) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າມີລະດັບທີ່ໜ້ອຍ.

5.1.2.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ

ການປຽບທຽບ ຜົນການວິເຄາະປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ຕາມທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກວິຊາການ ກິດຫມາຍກ່ຽວກັບສາເຫດການຢ່າຮ້າງດ້ວຍສະຖິຕິພັນລະນາພົບວ່າ: ຄ່າສະເລັຍໂດຍຮວມຂອງແບບທົດ ສອບນີ້ ຢູ່ໃນລະດັບການເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ໜ້ອຍ (\bar{X} : 2.05, S. D: 1.021). ສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ສະຖານະການການ ຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບໜ້ອຍ ສໍາລັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ຕາມທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ປະກົດວ່າມີພຽງຕົວປ່ຽນດຽວເທົ່ານັ້ນໄດ້ແກ່: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ ຫລືຍາດຕິພັນອື່ນໆ(\bar{X} : 2.65, S. D: 1.196). ສ່ວນຕົວປ່ຽນອື່ນກໍເປັນສາຍເຫດຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ ແຕ່ ຫາກແມ່ນການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍເຊັ່ນ: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າ ກັບສັງຄົມຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄ່ານິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບ ແບບເທົ່າທຽມກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີ ວຽກເຮັດງານທໍາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ ຄາດຫວັງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງສາສະຫນາ ເຊິ່ງມີຄ່າສະເລັຍຢູ່ ລະຫວ່າງ (\bar{X} : 2.40 – \bar{X} : 1.161) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າມີລະດັບທີ່ໜ້ອຍ.

5.1.3 ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ການຢ່າຮ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ

5.1.3.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ຄວາມແຕກຕ່າງ ທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍກ່ຽວກັບສາເຫດການຢ່າຮ້າງທີ່ມີຕໍ່ກັບ ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍອີງຕາມລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ທີ່ມີ

ຕົວຢ່າງດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳມິດສະຈານ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ, ພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດ, ຕິດການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນຟຸມເພື່ອຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ຫມັ້ນຄົງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເບື້ອຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດົນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສຳພັນ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີກາຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປຸງແປງໄປຈາກເດີມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງເພດໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພື້ນືອງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມປຸງເບນທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍມັກຊາຍ), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ຄາວເກີນ 3 ປີ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ.

5.1.3.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍກ່ຽວກັບສາເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ ພົບວ່າບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍອີງຕາມລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ມີຕົວຢ່າງດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຟຸມເພື່ອຍ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເບີກສາຫາລິກັນກ່ອນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນຫນຶ່ງຈາກການກູ້ຢືມ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້.

5.1.3.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ

ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍກ່ຽວກັບສາເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍອີງຕາມລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05ທີ່ມີຕົວຢ່າງດັ່ງນີ້:ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສຳພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ຫລືຍາດຕິພື້ນືອງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄຳນິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ, ສາມີ ຫລືພັນ

ລະຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງ ສາສະໜາ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມ ສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບແບບເທົ່າທຽມກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ຄາດ ຫວັງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດ ສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ.

5.2 ອະທິບາຍຜົນຈາກການຄົ້ນພົບ

5.2.1 ປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນ

ຂໍ້ຄົ້ນພົບຈາກການຄົ້ນຄວ້າເຖິງ ຫັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍທີ່ມີຕໍ່ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ການຢ່າຮ້າງ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈສ່ວນບຸກຄົນພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍອີງຕາມລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງ ດ້ານສະຖິຕິ .05 ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການວິໄຈຂອງ ຄະນະມະນຸດສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່, ຜົນ ການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Sinapornh ແລະການສຳພາດແບບເຈາະເລິກຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ເຊິ່ງມີຕົວ ປ່ຽນອິສະຫລະດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳມິດສະຈານ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຄົນໃດໜຶ່ງທຳຮ້າຍຈິດໃຈ, ທໍລະມານຈິດໃຈ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສັດຊື່ຕໍ່ກັນ ແລະກັນ, ສາມີເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຮ້າງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕິດເຫລົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດ , ຕິດການພະນັນແລະຫລິ້ນກິນຟຸມເພື່ອຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີສະພາບຮ່າງກາຍທີ່ບໍ່ສາມາດຮ່ວມ ປະເວນີໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີອາຊີບທີ່ເລື່ອນລອຍບໍ່ ຫມັ້ນຄົງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດຄວາມເປື້ອນຫນ່າຍທີ່ສະສົມມາດົນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຂາດຄວາມ ເຂົ້າໃຈຊຶ່ງກັນ ແລະກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມຂັດແຍ່ງໃນເລື່ອງເພດສຳພັນ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະ ຍາຂາດຄວາມອິດທິນຕໍ່ກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດມີບຸດໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີ ກາຍຍະພາບ ແລະບຸຄະລິຂະພາບ ປ່ຽນແປງໄປຈາກເດີມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດຮ່ວມປະເວນີທາງ ເພດໄດ້, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປະພຶດ ຫລືມີພຶດຕິກຳທີ່ບໍ່ເໝາະສົມກັບຍາດຕິພັນ້ອງ ໃນກໍລະນີນີ້ພົບ ວ່າ: ຍັງມີຊົນຊັ້ນເຂົ້າມາກ່ຽວນຳອີກ ທຳຕົນເໝືອນເຈົ້າຊີວິດຂອງພັນລະຍາ ແລະຖືເອົາຍາດຕິພັນ້ອງຂອງ ຝ່າຍພັນລະຍາເປັນເໝືອນຂ້າທາດ. ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມປຸງງ່າຍທາງເພດ (ຍິງມັກຍິງ ຫລືຊາຍ ມັກຊາຍ), ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫນີຈາກຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່, ບໍ່ຮູ້ຂ່າວ ເກີນ 2 ປີ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາ ຄົນໃດໜຶ່ງຫນີຈາກໄປດົນໂດຍບໍ່ຮູ້ຂ່າວຄາວເກີນ 3 ປີ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ມີຄວາມພ້ອມ ແລະບໍ່ໄດ້ ກຽມຕົວກ່ອນເປັນຄອບຄົວ ຈາກການສຳພາດແບບເຈາະເລິດພົບວ່າ: ເພດຍິງແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ

ພຽງແຕ່ 14 ປີເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງຍັງບໍ່ທັນບັນລຸນິຕິພາວະເລີຍ ທັງສາມີ ແລະພັນລະຍາຍັງບໍ່ທັນມີອາຊີບ ແລະຫາລາຍໄດ້ມາລ້ຽງແມ່ແຕ່ຕົນເອງໄດ້ເລີຍ.

5.2.2 ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ຂໍ້ຄົ້ນພົບຈາກການຄົ້ນຄວ້າເຖິງ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດພົບວ່າບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .00 ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການວິໄຈຂອງ ຄະນະມະນຸດສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່, ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Sinapornh ແລະການສໍາພາດແບບເຈາະເລິກຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ເຊິ່ງມີຕົວປຸງອິສະຫລະຈໍານວນສີ່ຕົວດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລາຍຮັບສູງກວ່າອີກຝ່າຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຫາເງິນໄດ້ຫລາຍກວ່າອີກຝ່າຍ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເກີດການແກ່ງແຍ່ງຈາກການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຟຸ່ມເຟື້ອຍ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ຈ່າຍເງິນໂດຍບໍ່ເປົກສາຫາລືກັນກ່ອນ.

ຂໍ້ຄົ້ນພົບຈາກການຄົ້ນຄວ້າເຖິງ ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດພົບວ່າບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ເຊິ່ງມີຕົວປຸງອິສະຫລະຈໍານວນ ສອງຕົວດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເປັນຫນຶ່ງຈາກການກູ້ຢືມ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາໃຊ້ເງິນຂອງອີກຝ່າຍທີ່ຫາມາໄດ້ ທັງຫມົດສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງຄະນະມະນຸດສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່ແລະການສໍາພາດແບບເຈາະເລິກຂອງຄະນະຄົ້ນຄວ້າໃນຊຸດນີ້ ພົບວ່າ: ທັງສາມີ ແລະພັນລະຍາ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ກິນຫລິ້ນ ມີລາຍຈ່າຍ ຫລາຍກວ່າລາຍຮັບ ເມື່ອບໍ່ມີກໍາການກູ້ຢືມ ເປັນຫນຶ່ງທົບດອກເບ້ຍ ບໍ່ມີທາງຈ່າຍກໍເປັນເຫດໃຫ້ທັງສອງແຍກຂາດຈາກກັນ ຄົນທີ່ເປັນສາຍເຫດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສາມີ.

5.2.3 ປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ

ຂໍ້ຄົ້ນພົບຈາກການຄົ້ນຄວ້າເຖິງທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .00 ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການວິໄຈຂອງ ຄະນະມະນຸດສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່, ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Sinapornh ແລະການສໍາພາດແບບເຈາະເລິກຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ເຊິ່ງມີຕົວປຸງອິສະຫລະຈໍານວນ ສາມຕົວ ດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄວາມສໍາພັນທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ລູກ-ເມຍ, ພໍ່-ແມ່ຫລືຍາດຕີພີ່ນ້ອງ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຄ່ານິຍົມສ່ວນຕົວທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ຂໍ້ຄົ້ນພົບຈາກການຄົ້ນຄວ້າເຖິງ ທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກກິດຫມາຍ ທີ່ມີຕໍ່ກັບປັດໄຈທາງດ້ານສັງຄົມ ພົບວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອຫມັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ .05 ເຊິ່ງມີຕົວປຸງອິສະຫລະຈໍານວນ ສິບຕົວ ດັ່ງນີ້: ສາມີ ຫລືພັນລະຍາເຫັນແກ່ສັງຄົມຫລາຍກວ່າຄອບຄົວ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່

ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສັງຄົມຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງດ້ານວັດທະນະທຳ-
ສັງຄົມ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີການປ່ຽນແປງການເຊື່ອຖືທາງສາສະໜາ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີວຽກເຮັດ
ງານທຳທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາຕ້ອງການຄວາມສະເໝີພາບ, ສິດເສລີພາບ ແບບເທົ່າທຽມກັນ
, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ດັ່ງທີ່ບົດບາດທີ່ຄາດຫວັງ, ສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີລະດັບການສຶກ
ສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະສາມີ ຫລືພັນລະຍາມີຖານະບົດບາດສັງຄົມສູງກວ່າອີກຝ່າຍໜຶ່ງ.

ຈາກການສຳພາດແບບເຈາະເລິກຂອງຄະນະນັກຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ທັງໝົດ 3 ພາກ ຮວມ 18
ກໍລະນີ, ຄົ້ນພົບລະອຽດແຕ່ລະກໍລະນີມີດັ່ງນີ້:

ກໍລະນີທີ 1: ແຕ່ງງານ ອາຍຸ 17 ປີ ມີລູກ 3 ຄົນ ສາຍເຫດການຢ່າຮ່າງແມ່ນຄວາມຜິດພາດມາ
ຈາກຕົວເອງ "... ຫຼິ້ນໄພ້2ມື້ໝົດເງິນເກືອບ 4ແສນບາດ ແລະໝູ່ໃຫ້ຍິມເງິນອີກ2ແສນບາດ..."ສາມີເປັນຄົນ
ຂໍຢ່າຮ່າງ ເມັຍບໍ່ຍອມຢ່າ ຈົນຮອດເວລາ2ປີສານຈຶ່ງຕັດສິນໃຫ້ຢ່າຮ່າງກັນ. "... ຫລັງຈາກສານຕັດສິນຢ່າ
ຮ່າງແລ້ວປະມານ10ມື້ຜົວຂອງລາວກໍໄດ້ແຕ່ງງານໃໝ່..."

ກໍລະນີທີ 2: ແຕ່ງງານອາຍຸ 22 ປີ, ມີລູກສາວ1ຄົນການສຶກສາຈົບມໍ6 ສາຍເຫດຢ່າຮ່າງແມ່ນ "...
ຜົວມັກຫຼິ້ນສາວ ກິນຟຸ່ມເພື່ອຍ ບໍ່ສົນນໍາຄອບຄົວ ຕອນຢູ່ກໍາ ຜົວບໍ່ເຄີຍເບິ່ງແຍງດູແລບໍ່ມັກສ້າງສາຄອບຄົວ,
ແຕ່ງດອງກັນມາໄດ້2ປີປາຍມີແຕ່ເຕົາລົດອັນດຽວ..." ມີຄັ້ງໜຶ່ງລູກຂອງລາວຕົກແຂນຫັກຜົວກໍບໍ່ມາດູແລ
ຊ່ວຍ, ສິນສົມສ້າງບໍ່ມີຫຍັງເລີຍ ຫລັງຈາກທີ່ຢ່າຮ່າງກັນຢູ່ຂັ້ນບ້ານແລ້ວ ບ້ານຕັດສິນໃຫ້ຜົວເສັຍເງິນ3ລ້ານ
ພ້ອມກັບລົດຈັກ1ຄັນ, ໃນເຫດຜົນຂອງລາວ "... ຍ້ອນຕົນເອງບໍ່ຮູ້ກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມມັກງາຍ ຄ້ານລໍາ
ໄລ, ສາເຫດທີສອງ ຜົວເຄີຍມີເມັຍແລ້ວແຕ່ລາວບໍ່ຮູ້..."

ກໍລະນີທີ 3: ແຕ່ງງານອາຍຸ23 ມີລູກ2ຄົນ, ສາຍເຫດ: "... ຜົວຫຼິ້ນສາວ ຫຼິ້ນກິນຟຸ່ມເພື່ອຍເມັຍ
ກໍຮູ້ ແລະ ໄດ້ໂອລົມກັບຜົວ, ເມຍຢາກໃຫ້ຢຸດເຊົາຜົວກໍຮັບປາກ, ແຕ່ວ່າພຶດຕິກຳຕົວຈິງຜົວຍັງຫຼິ້ນຢູ່ແຕ່ເມັຍ
ບໍ່ຮູ້, ຜົວໄປຫຼິ້ນພິ້ນ້ອງຂອງເມັຍຊື່ເຄື່ອງຂອງໃຫ້ເອົາເງິນໃຫ້ ແຕ່ລາວບໍ່ຍອມເສັຍໂຕໃຫ້ ສາວນີ້ຈຶ່ງໄດ້ມາບ
ອກກັບເມຍຂອງລາວກ່ຽວກັບພຶດຕິກຳຂອງຜົວລາວ, ຜົວກັບເມັຍກໍໄດ້ຜິດກັນ ແຕ່ຜົວກໍເວົ້າວ່າຈະບໍ່ຫລິ້ນ
ອີກແລ້ວ, ຕໍ່ມາເມັຍກັບລູກບໍ່ສະບາຍເປັນໄຂ້ ແລະໃຫ້ຜົວໄປຊື້ຢາໃຫ້ຜົວບອກວ່າຄ່າວຽກເມັຍຈຶ່ງນໍາໄປ
ແລະເຫັນຜົວຢູ່ກັບຜູ້ສາວຫລິ້ນໂທລະສັບຢູ່ເມັຍຈຶ່ງເຂົ້າໄປແລ້ວດຶກໂທລະສັບຖິ້ມລົງໜອງແລະຈັບຕັ້ງຟາດ
ໃສ່ຜົວ ຜົວກັບເມັຍກໍຜິດກັນ, ລາວກໍໝົດຄວາມອົດທົນກັບຜົວ ຍ້ອນລາວໃຫ້ໂອກາດຜົວມາຫຼາຍແລ້ວ ລາວ
ຈຶ່ງຂໍຢ່າກັບຜົວ, ລາວໄດ້ເວົ້າຕື່ມອີກວ່າໃນຊ່ວງເວລາແຕ່ງກັນມາຜົວຂອງລາວເປັນຄົນຫຍິບຫວງບໍ່ໃຫ້ເມັຍ
ແຕ່ງເພດ, ຜົວບໍ່ມັກໃຫ້ເມັຍພົວພັນສັງຄົມ..." ຢ່າກັນຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ໂດຍຄວາມຍິນຍອມຂອງທັງສອງຝ່າຍຍິນດີ
ຢ່າຮ່າງກັນ ແລະໃຫ້ນາຍບ້ານເປັນຜູ້ຮັບຮູ້ນໍາກັນ.

ກໍລະນີທີ 4: ແຕ່ງານອາຍຸ17ປີມີລູກ3ຄົນ ສາຍເຫດ: ຜົວຂອງລາວໄປເຮັດວຽກຢູ່ໂຮງເລື້ອຍ ຫ່າງຈາກບ້ານ ແລະຍ້າຍບ່ອນເຮັດວຽກໄປໄກກວ່າເດີມ ເງິນທີ່ສົ່ງກັບຫນ້ອຍລົງເລື້ອຍໆ ໃນທີ່ສຸດກໍຮູ້ວ່າ ສາມິຕິນມີເມັຍນ້ອຍ ເລື້ອງເຖິງຂັ້ນບ້ານ ຈາກນັ້ນກໍອອກຈາກບ້ານຍ່າມາຢູ່ກັບແມ່ໄດ້ 18 ປີ ແລ້ວຍັງບໍ່ມີໃບ ຢ່າຮ້າງເທື່ອ.

ກໍລະນີທີ 5: ຢ່າຮ້າງມາແລ້ວ2ຄັ້ງ, ຜູ້ທຳອິດທີ່ແຕ່ງານອາຍຸ20 ປີ ແຕ່ງໄດ້ປີປາຍແລ້ວກໍຢ່າຮ້າງ ກັນ, ການສຶກສາຈົບມໍ6, ມີລູກ1ຄົນ, ສາເຫດ: "... ເມັຍຢູ່ກຳຜົວໄປຫຼິ້ນກິນຟຸ່ມເພື່ອຍຫລິ້ນສາວ ລາວຮັບບໍ່ ໄດ້, ພໍ່ແມ່ລາວກໍບໍ່ມັກ ລາວກໍເລີຍຕັດສິນຢ່າຮ້າງກັນຂັ້ນບ້ານ, ຜົວບໍ່ຮັບຜິດຊອບໃນການດູແລລູກຫຍັງ ເລີຍ..." ຫລັງຈາກຢ່າຮ້າງກັນໄດ້3ປີລາວກໍໄດ້ແຕ່ງານໃໝ່, ແຕ່ງານໄດ້3ປີມີລູກ1ຄົນ, ຜົວເປັນໂຊເພີລິດ, ຜົວຫລິ້ນກິນຟຸ່ມເພື່ອຍ ບໍ່ຊ່ວຍຊອກຊ່ວຍຫາຫຍັງຊ່ວຍຄອບຄົວເມັຍກໍເລີຍຢ່າຮ້າງ ຜົວກໍຍິນຍອມ ແຕ່ຜົວ ຢາກໄດ້ລູກ ແຕ່ລາວບໍ່ຍອມ..." ເລື້ອງຈຶ່ງຂຶ້ນຮອດຂັ້ນສານ, ສານຕັດສິນໃຫ້ຢ່າຮ້າງກັນ ລູກຢູ່ກັບເມັຍແຕ່ ຜົວຕ້ອງລ້ຽງລູກຊ່ວຍ.

ກໍລະນີທີ 6: ແຕ່ງານຕອນອາຍຸ 21 ປີ, ມີລູກນຳກັນ 2 ຄົນ, ຄອບຄົວຂອງລາວເປັນຄອບຄົວທີ່ ສົມບູນ ແລະມີຄວາມສຸກຊ່ວຍກັນສ້າງເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວເປັນຢ່າງດີ "... ຫຼັງຈາກແຕ່ງານໄດ້ 8 ປີ ຜົວຂອງລາວໄດ້ມີພຶດຕິກຳທີ່ປ່ຽນໄປຄືຜົວຂອງລາວໄດ້ໄປຫຼິ້ນສາວ..." ຫຼັງຈາກທີ່ລາວຮູ້ລາວໄດ້ໂອ້ລົມກັນ ແລະໃຫ້ໂອກາດຕະຫຼອດມາ ຈົນຮອດລູກຜູ້ທີ 5 ລາວທົນບໍ່ໄດ້ ແລະອີກຢ່າງໜຶ່ງຄອບຄົວກໍມີໜີ້ສິນຫຼາຍ ລາວຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນໃຈຂໍຢ່າຮ້າງກັບສາມິລາວ ແລະໄດ້ຂາຍເຮືອນທີ່ສ້າງຮ່ວມກັນມາເພື່ອເອົາເງິນໄປໃຊ້ໜີ້ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນເອົາໄປຊື້ດິນເພື່ອປຸກເຮືອນບ່ອນໃໝ່ໃຫ້ລູກ. ປະຈຸບັນທັງສອງກໍໄດ້ມີຄວາມສຳພັນທີ່ດີຕໍ່ ກັນແບບໝູ່ຄູ່ ແລະສາມິຂອງລາວໄດ້ສ້າງຄອບຄົວໃໝ່ແລ້ວ.

ກໍລະນີທີ 7: ແຕ່ງານກັນຕອນອາຍຸ 21 ປີ ເອົາລູກເຂົາເຈົ້າມາລ້ຽງ ອາຍຸໄດ້ 4 ປີ, ຜົວຂອງລາວ ແມ່ນເຮັດວຽກການທ່ອງທ່ຽວ ສ່ວນລາວເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນເຮັດວຽກກ່ຽວກັບກະສິກຳ-ປ່າໄມ ຫຼັງຈາກແຕ່ງານ ໄດ້ 2 ປີ ລາວກໍໄດ້ອອກມາຂາຍເຄື່ອງຢູ່ເຮືອນ ໄນໄລຍະທີ່ໃຊ້ຊີວິດຢູ່ນຳກັນນັ້ນຜົວຂອງລາວບໍ່ເຄີຍເອົາເງິນ ເດືອນໃຫ້ເມຍ ມີແຕ່ໄປເປີດບັນຊີເປັນຂອງຕົນເອງ ເມັຍກໍມີບັນຊີເປັນຂອງຕົນເອງ, ຫຼັງຈາກແຕ່ງານໄດ້ 7 ປີ, ຄອບຄົວໄດ້ເກີດມີໜີ້ສິນ "... ຫຼິ້ນຫວຍໝູນເງິນບໍ່ທັນ ພ້ອມທັງກຳລັງປຸກເຮືອນ ແລະ ຜົວກໍໄດ້ໄປຫຼິ້ນ ສາວ..." ຫຼັງຈາກນັ້ນທັງສອງກໍໄດ້ລົມກັນແຕ່ກໍບໍ່ໄດ້ຜິດຖຽງກັນ, ແຕ່ຜົວຂອງລາວໄດ້ມີການຂໍຢ່າຮ້າງໃນຂັ້ນ ສານ ແລະ ສານໄດ້ຕັດສິນໃຫ້ທັງສອງຢ່າຮ້າງດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ.

ກໍລະນີທີ 8: ແຕ່ງານຕອນອາຍຸ 25 ປີ. ມີລູກນຳກັນ 3 ຄົນລາວຮຽນຈົບ ການເງິນ-ທະນາຄານ ຂັ້ນກາງ ສ່ວນຜົວຂອງລາວຮຽນຈົບປະລິນຍາຕີພາສາອັງກິດ ຫຼັງຈາກແຕ່ງານໄດ້ 8 ປີ ຄອບຄົວໄດ້ເກີດມີ

ຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈກັນຄື: ລາວໄດ້ເຮັດວຽກເປັນຜູ້ຈັດການຮ້ານອາຫານ 3 ຮ້ານ ເຮັດວຽກແຕ່ 8 ໂມງເຊົ້າຈົນ ຮອດ 10 ໂມງແລງ “... ບາງມື້ກັບຊ້າ ແລະ ບາງມື້ກັບໄວ...” ແຕ່ຜົວບໍ່ເຂົ້າໃຈ, ບໍ່ມັກ, ເປັນຄົນຫຼູເບົາ ແລະ ເຊື່ອທາງພື້ນ້ອງຫຼາຍກວ່າຄອບຄົວຂອງຕົນ “... ພື້ນ້ອງທາງຜົວຂອງລາວແມ່ນຄົນເຊື່ອເຈົ້າ ສະນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ມີ ການປະຕິບັດແບບບູຮານແດ່ ແລະກໍບໍ່ມັກວ່າລາວໄປບໍ່ຊ່າງຍ່າງບໍ່ງາມ...” ຈົນລາວຖືພາລູກຜູ້ທີ 3 ສາມີ ຂອງລາວໄດ້ເຂົ້າໃຈວ່າລາວຫຼິ້ນບ່າວ, ບໍ່ຢາກຮັບຜິດຊອບ, ບໍ່ໃຫ້ກຽດກັນ, ດູດູກວ່າລາວເປັນຄົນທຸກແລະ ໄດ້ຕົບຕີໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ລາວ. ລາວຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນໃຈພາລູກທັງ 3 ຂອງລາວອອກມາຢູ່ກັບແມ່. ຈົນໄດ້ 2 ປີແຍກທາງກັນຢູ່ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຢ່າຮ້າງ. ແຕ່ຜົວຂອງລາວບໍ່ເຄີຍມາຢາມ ແລະ ບໍ່ເຄີຍມາເບິ່ງແຍງລູກນຳ ລາວຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນໃຈຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານເພື່ອຂໍຢ່າຮ້າງ ແລະຂໍເຮືອນທີ່ປຸກສ້າງນຳກັນມາເພື່ອໃຫ້ລູກທັງ 3 ຄົນ. ປະຈຸບັນຍາດຕິພື້ນ້ອງຂອງທັງ 2 ຟ່າຍແມ່ນບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນເລີຍ.

ກໍລະນີທີ 9: ແຕ່ງງານຕອນອາຍຸ 19 ປີ ໃນເວລາລາວຖືພານັ້ນລາວໄດ້ຍິນຈາກພູຄູ່ຂອງລາວ ວ່າຜົວຂອງລາວໄດ້ໄປຫຼິ້ນສາວ, ຫຼາຍເທື່ອລາວຈຶ່ງໄດ້ໂອລົມກັນ ແລະກໍຜິດຖຽງກັນ, ຫຼັງຈາກທີ່ລາວ ອອກລູກແລ້ວ 3 ເດືອນທັງສອງຈຶ່ງໄດ້ຢ່າຮ້າງກັນດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈຢູ່ໃນຂັ້ນບ້ານ ແລະລາວໄດ້ຂໍຄ່າ ລ້ຽງດູລູກເປັນເງິນ 5 ລ້ານກີບ.

ກໍລະນີທີ 10: ແຕ່ງງານຕອນອາຍຸ 19ປີ ການສຶກສາຈົບ ມໍ 4 ອາຊີບ ແລກປ່ຽນເງິນຕາແຕ່ງງານ ໄດ້ໜຶ່ງອາທິດແລ້ວຢ່າຮ້າງກັນຍ້ອນວ່າ: ກ່ອນຈະແຕ່ງງານກັນນັ້ນໄດ້ໝັ້ນກັນໄວ້ກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຢູ່ຮ່ວມກັນ , ໃນເວລາຢູ່ຮ່ວມກັນຝ່າຍຍິງກໍເຫັນການປະພຶດທຸກຢ່າງຂອງຝ່າຍຊາຍທີ່ສະແດງອອກເຊັ່ນ: ຫລິ້ນສາວ, ກິນເຫລົ້າ, ຫລິ້ນໄພ້, ຫລິ້ນກະເທີຍ. ເມື່ອເປັນແບບນີ້ລາວຈຶ່ງໄດ້ໄປປຶກສາກັບທາງຜູ້ໃຫຍ່ຂອງລາວ ແລະ ຂອງຝ່າຍຊາຍ, ທາງຝ່າຍຊາຍບອກວ່າ “... ເປັນຜູ້ຊາຍມັນກະຕ້ອງມີຢູ່ແລ້ວການຫລິ້ນກິນອີງຕາມຮີດຄອງ ປະເພນີຂອງເຮົາ, ລາວເວົ້າອີກວ່າ ຜ່ານມາພໍ່ຂອງຝ່າຍຊາຍກະຫຼິ້ນສາວຄືກັນເມັຍຂອງລາວບໍ່ເຫັນຈະເວົ້າ ຫຍັງແຖມຍັງຕື່ມໄກ່ໃຫ້ກິນອີກ...” ເມື່ອມັນເປັນແບບນີ້ລາວເລີຍບໍ່ຢາກແຕ່ງດອງກັນ, ແຕ່ທາງແມ່ຂອງ ລາວຢາກໃຫ້ແຕ່ງ ຍ້ອນບໍ່ຢາກຮ້າງຂັ້ນໜາກ ຖ້າຮ້າງຂັ້ນໜາກແລ້ວຍ້ານລູກສາວຈະບໍ່ໄດ້ແຕ່ງງານເລີຍ, ລາວຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ແຕ່ງດອງ ແລ້ວຈຶ່ງມາຮ້າງຕາມຫລັງ ທັງສອງຝ່າຍຈຶ່ງໄດ້ແຕ່ງດອງນຳກັນ ແລ້ວຢູ່ຮ່ວມກັນ ສາມມື້ຝ່າຍຊາຍຈຶ່ງອອກຈາກບ້ານແລ້ວໄປຢູ່ບ່ອນອື່ນ, ຜ່ານໄປໜຶ່ງເດືອນຈຶ່ງໄດ້ຢ່າຮ້າງກັນ.

ກໍລະນີທີ 11: ແຕ່ງດອງຕອນອາຍຸ 14ປີ, ຢ່າງຮ້າງມາໄດ້ 6ປີ, ມີລູກທັງໝົດ 11ຄົນ, ຕາຍ5ຄົນ ແລະ ຍັງ6ຄົນ ສາເຫດ: “... ມີລູກຫຼາຍ, ຜົວບໍ່ຊ່ວຍຫາເງິນ, ມີແຕ່ຕົນເອງທີ່ຫາເງິນໂດຍການໄປຂາຍເຄື່ອງ(ເຄື່ອງມືງ)ມື້ໜຶ່ງຕົນເອງກັບໝູ່ອີກ2ຄົນໄປຂາຍເຄື່ອງຢູ່ໄທ ຕອນກັບມາລົດເພ ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ກັບມາມື້ໃຫມ່ ພໍ ກັບມາຜົວກໍກ່າວຫາວ່າລາວໄປມີຊູ້(...ຂາຍເພດເອົາເງິນ...) ມື້ໃດຫາເງິນໄດ້ໜ້ອຍຜົວເວົ້າໃຫ້ລາວວ່າ ບໍ່ມີ

ຜູ້ນອນນໍາຫວາ ຄືໄດ້ເງິນໜ້ອຍແທ້... ແຕ່ເທື່ອໄດ້ເງິນຫຼາຍກໍເວົ້າວ່າ ມື້ນີ້ຄືສິມິຄົນມານອນນໍາຫຼາຍໜໍ ຈຶ່ງໄດ້ເງິນຫຼາຍ... ບາງເທື່ອກໍເວົ້າໃຫ້ລາວຕໍ່ໜ້າເພື່ອນບ້ານ ແລະ ລູກ...” ລາວກໍໄດ້ໄປຫາພີ່ນ້ອງ ແລະ ເວົ້າຄວາມກັນ9ຄັ້ງ “... ຕອນເອົາກັນໃໝ່ຍ້ອນຄວາມຫິງຂອງລາວທີ່ຕົນເອງໄປໄຮ່ມາຄໍ່າກໍວ່າຕົນເອງໄປມີຊື່ຈົນຜິດກັນແລ້ວຜິວຕິຕົນເອງຈົນຕົກລູກຜູ້ໜຶ່ງ...” ຈາກນັ້ນກໍໄດ້ໄປຫາຍາດພີ່ນ້ອງເວົ້າຄວາມກັນ5ຄັ້ງແລ້ວຈຶ່ງເປັນຄອບຄົວດີ, “... ຕໍ່ມາຜິວໄດ້ບິດອະໄວຍະວະເພດ, ບາງຄັ້ງມີແຂກຄົນມາ, ມີເດັກນ້ອຍ ກໍເວົ້າສຽດສີວ່າ ລາວໄປຫາເງິນກັບມາ, “... ຜິວກໍດຶງເອົາລາວໄປມີເພດສໍາພັນນໍາແບບທາລຸນເຊັ່ນ: ເອົາກໍາປັນຍັດເຂົ້າອະໄວຍະວະເພດແລ້ວເວົ້າໃຫ້ວ່າ ຂໍານິກໍຍັງບໍ່ຄັກພໍໜໍ... ບາງຄັ້ງລາວກໍບໍ່ພໍໃຈໜີອອກຈາກຫ້ອງ ຜິວກໍເອົາກໍາປັນຕີຂາ ຈົນຕົນເອງລຸກບໍ່ໄດ້... ບາງເທື່ອກໍແລ່ນໄປອອກມານອກບ້ານເລີຍ ເພື່ອບ້ານ ແລະລູກໆ ເປັນຫຼັກຖານໄດ້...ມີເທື່ອໜຶ່ງຜິວລາວເຮັດແບບເກົ່າອີກແລ້ວລາວໜີອອກມາໄດ້ ຈາກຫ້ອງນອນ ພໍດີໝູ່ຜູ້ຍິງຄົນໜຶ່ງຂອງລາວມາເຫັນແລ້ວລາວຍ່າງກັບຄືນ... ລາວຈຶ່ງເອີ້ນຫາຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ເວົ້າວ່າ ມາຊ່ວຍແດ່... ບໍ່ຊັ້ນຕົນເອງຕາຍແທ້, ຜິວເວົ້າໃຫ້ ... ຮູ້ບໍ່ຜ່ານມາມີແຕ່ເຈົ້າເບິ່ງໜັງໄປ ແລະມື້ນີ້ລະເຈົ້າຈະໄດ້ເບິ່ງຂອງແທ້... ບາງຄັ້ງຜິວໄປຫຼິ້ນມາຮອດ ຕົນຢູ່ໃນເຮືອນ ແຊ່ວຢູ່ກັບໝູ່ ມີເດັກນ້ອຍຫຼາຍລາວກໍມານຶ່ງຢູ່ທາງຫຼັງແລ້ວເອົາມືມາຈັກອະໄວຍະວະເພດ ແລະ ເອົາມືປົກໄວ້ ເຮັດແບບໜ້າອາຍ...” ເຄີຍໄປຫານາຍບ້ານຫຼາຍຄັ້ງ ແລະ ເອົາບາດແຜໃຫ້ເບິ່ງ ເລົາສູ່ນາຍບ້ານຟັງແຕ່ນາຍບ້ານບໍ່ເຊື່ອ ແລະແນະນໍາໃຫ້ລາວໃຊ້ມືຖືຖ່າຍ ວິດີໂອ ຫຼືອັດສຽງໄວ້ຕອນທີຜິວເຮັດແບບນັ້ນໃຫ້, ລາວກໍໄດ້ເຮັດຕາມນາຍບ້ານບອກ ສຸດທ້າຍຜິວຈັບໄດ້ວ່າຕົນເອງຖ່າຍ ວິດີໂອ ໄວ້ຈຶ່ງຕີລາວ ແລະ ເວົ້າວ່າ ...ຈະໄປຮ້ອງຟ້ອງຕົນໃຫ້ນາຍບ້ານ ແລ້ວລາວກໍເອົາໄປຫານາຍບ້ານໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ, ບ້ານຈຶ່ງໃຫ້ຕົນເອງຂຽນໃບຄໍາຮ້ອງຟ້ອງແຕ່ຕົນເອງບໍ່ມີຄວາມສາມາດຂຽນໄດ້ ...ນາຍບ້ານຮ້າຍລາວ... ສຸດທ້າຍເລີຍເວົ້າວ່າ ຄັນຊັ້ນເຈົ້າມີພີ່ນ້ອງຊ່ວຍບໍ່ ລາວບອກວ່າບໍ່ມີຜູ້ຮູ້ກິດໝາຍ ແລະສາມາດຊ່ວຍຕົນເອງຂຽນໄດ້, ເວລານັ້ນຜິວພັດຮ້ອງຟ້ອງຕົນແທນໃຫ້ຕົນປົວແປງຜິວເປັນເງິນ10ລ້ານກີບພ້ອມຍົກເຮືອນໃຫ້ ແຕ່ນາຍບ້ານຕອບວ່າມັນບໍ່ຖືກແລ້ວ, ຖ້າບໍ່ຟັງນາຍບ້ານເລື້ອງຂຶ້ນໄປຫາສານ(...ຜິວອາດຕິດຄຸກ...) ເຂົາເຈົ້າຍ້ານຈຶ່ງຖອນຟ້ອງ ແລະ ຜິວກໍມາຢູ່ໃນເຮືອນກັບລູກໆ ໂດຍບໍ່ມີໃຜສາມາດມາໄລ່ລາວອອກໄປໄດ້, ຕົນເອງຄິດວ່າມັນຍາກຫຼາຍເລີຍເປັນຄົນອອກ(...ນາຍບ້ານເຮັດໃບຢ່າຮ້າງໃຫ້...) ຕົນຈຶ່ງໜີກັບມາຢູ່ຖິ່ນເດີມ(ວັງວຽງ)ປະໃຫ້ຜິວຢູ່ກັບລູກຊາຍ4ຄົນ, ປະຈຸບັນຕົນເອງກໍບໍ່ມີສິດໄປຫາລູກໄດ້ ແລະລູກກໍມາຫາຕົນເອງບໍ່ໄດ້(ລູກຊາຍກົກປະຈຸບັນ20 ປີ ແລະຊາຍຫຼ້າ 13ປີ)ຖ້າຢາກເຫັນກັນມີແຕ່ລັກໄປຫາກັນເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງຢາກຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນໍາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ໂຄງການຊ່ວຍໃຫ້ລາວໄດ້ພົບກັບລູກໆຢ່າງຖືກຕ້ອງແດ່.

ກໍລະນີທີ 12: ເພດຊາຍ ເອົາກັນຕອນອາຍຸ 23ປີ, ມີລູກນໍາກັນຊາຍ 1 ຄົນລະດັບການສຶກສາມໍ6ໃຊ້ຊີວິດຄູ່ຢູ່ນໍາກັນເກືອບ1ປີ, ອາຊີບຊາວໄຮ່ນາສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງ: ພາຍຫຼັງແຕ່ງງານກັນໄປບໍ່ດົນ

ຄອບຄົວກໍ່ເລີ່ມຜິດກັນ, ຍ້ອນສາເຫດທີ່ວ່າຜົວແມ່ນລູກຊາຍກົກ (ເຜົ່າມັ້ງ) ສ່ວນເມຍແມ່ນລູກສາວຫຼ້າ (ເຜົ່າລາວ). ພໍ່ແມ່ຂອງຝ່າຍຊາຍກໍ່ຢາກໃຫ້ລູກມາຊ່ວຍດູແລເບິ່ງແຍງເພາະວ່າຕົນແມ່ນລູກຊາຍກົກ(ຕາມກົດປະເພນີ) ສ່ວນຝ່າຍພໍ່ເຖົ້າແມ່ນເຖົ້າກໍ່ໃຫ້ໄປຢູ່ນຳແລ້ວຈຶ່ງຈະເອົາດິນ,ໄຮ່ນາໃຫ້ເພາະວ່າເມີຍແມ່ນລູກສາວຫຼ້າ (ຕາມກົດປະເພນີແມ່ນຕ້ອງໄດ້ລ້ຽງພໍ່ແມ່ເຊັ່ນດຽວກັນ), ຄອບຄົວກໍ່ຜິດຖຽງກັນມາຕະລອດ, ຈົນເກີດລູກໄດ້ສາມເດືອນແລ້ວພາກັນໄປຢາມພໍ່ເຖົ້າແມ່ເຖົ້າ, ໄປຢູ່ໄດ້ 8ມື້, ຕົນເອງວ່າຈະພາລູກເມີຍກັບບ້ານແຕ່ເມີຍບໍ່ຍອມກັບນຳ, ຖຽງກັນໄດ້ຫຼາຍມື້ຕົນຈຶ່ງຕັດສິນໃຈກັບບ້ານ, ແລະປະລູກເມີຍຢູ່ນຳພໍ່ເຖົ້າແມ່ເຖົ້າ, ເປັນເວລາເກືອບ 1 ອາທິດຜ່ານໄປເມີຍບໍ່ຍອມກັບແລະກໍ່ບໍ່ສິ່ງຂ່າວຄາວໃຫ້ເລີຍ, ເວົ້າກັນຫຼາຍຄັ້ງເມີຍແລະຕົນເອງກໍ່ບໍ່ຍອມໄປຢູ່ກັບອີກຝ່າຍພໍ່ແມ່, ຈົນສຸດທ້າຍຈຶ່ງຕັດສິນໃຈປະກັນ. ໂດຍລູກແມ່ນຢູ່ນຳແມ່ (ບໍ່ມີໃບຢ່າຮ້າງເພາະປະກັນດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈກັນ). ແຕ່ປະຈຸບັນເມຍເອົາຜົວໃໝ່ແລ້ວ(ຫຼັງປະກັນໄດ້ 6 ເດືອນ) ແລະກໍ່ມີລູກຫຼາຍຄົນແລ້ວ, ແຕ່ຕົນຍັງໂສດຢູ່. ຕົນກໍ່ເຄີຍໄປຢັ້ງມຢາມລູກ, ເອົາເງິນໃຫ້ລູກແດ່ແຕ່ລູກເວົ້າພາສາມັ້ງບໍ່ໄດ້ເລີຍ. ປະຈຸບັນລູກອາຍຸເກືອບ 13ປີແລ້ວ.

ກໍລະນີທີ 13: ຕອນອາຍຸປະມານ 15ປີ, ຫາກຢ່າງຮ້າງໄດ້ເດືອນປາຍ, ໃຊ້ຊີວິດຢູ່ຮ່ວມກັນປະມານ 30ປີ, ປະຈຸບັນຕົນເອງອາຍຸ 45ປີແລ້ວ, ຕົນເອງບໍ່ມີການສຶກສາເລີຍສາຍເຫດຂອງການຢ່າຮ້າງແມ່ນ: ຍ້ອນຜົວບໍ່ຮັກ, ບໍ່ມັກ, ບໍ່ຊ່ວຍເຫຼືອ, ບໍ່ເບິ່ງແຍງດູເລຕົນຄືເກົ່າ (...ພາຍຫຼັງທີ່ຜົວເອົາເມຍນ້ອຍມາ...) “... ຜົວມັກຫຼິ້ນສາວຫຼາຍ, ບໍ່ສົນໃຈຄອບຄົວວ່າຈະມີຢູ່ມີກິນຫຼືບໍ່...”ຕົນເອງເຄີຍເວົ້າຂໍໃຫ້ຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່ຊ່ວຍສຶກສາອົບຮົມຜົວ, ແລະຂໍພຽງແຕ່ຜົວຮັກ, ດູແລຕົນພຽງຫນ້ອຍດຽວຂອງເມຍນ້ອຍກໍ່ພໍແຕ່ຜົວປະຕິເສດແລະບອກຢ່າຮ້າງຢ່າງດຽວ,ມີລູກນຳກັນ 6ຄົນທຸກຈົນຫຼາຍບໍ່ມີຮອດເຄື່ອງແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນ. “... ຜົວເອົາເມີຍຜູ້ນີ້ແມ່ນຜູ້ທີ 2 ແລ້ວ (ເມຍນ້ອຍຜູ້ທີ 1 ປະແລ້ວ) ແຕ່ຜູ້ນີ້ມີຄາລິມມານຍາຫຼາຍສຸດທ້າຍຜົວຈຶ່ງປະຕິເສດ...”

ກໍລະນີທີ 14: ແຕ່ງງານອາຍຸລາວໄດ້ 16 ປີ ຕອນນັ້ນລາວຮຽນຢູ່ຊັ້ນ 5 ທັງສອງຄົນໄດ້ຕັດສິນໃຈຢູ່ນຳກັນ (ໂດຍທາງພໍ່ແມ່ບໍ່ຮູ້) ຫຼັງຈາກ 1 ເດືອນຜ່ານໄປ ລາວກໍ່ມີລູກ ຫຼັງຈາກທີ່ພໍ່ແມ່ຂອງທັງສອງຮູ້ແລ້ວຈຶ່ງບໍ່ຢາກໃຫ້ທັງສອງຢູ່ນຳກັນເພາະວ່າທັງສອງອາຍຸຍັງນ້ອຍ, ແຕ່ພໍ່ແມ່ຂອງຝ່າຍຊາຍກໍ່ຍິນດີທີ່ຈະຍອມລ້ຽງລູກໃຫ້, ຕໍ່ມາທັງ 2 ຈຶ່ງໄດ້ແຍກທາງກັນຢູ່ເບື້ອງຕົ້ນລາວກໍ່ຍັງໂທຫາ ແລະ ເວລາຜ່ານໄປກໍ່ບໍ່ໂທຫາອີກຈົນຮອດປະຈຸບັນ, ລູກຂອງລາວອາຍຸໄດ້ 2 ປີ ແລ້ວ, ແຕ່ພໍ່ແມ່ຂອງສາມີລາວກໍ່ຍັງຊ່ວຍລ້ຽງລູກຂອງລາວ.

ກໍລະນີທີ 15: ຜູ້ຍິງຄົນໜຶ່ງອາຍຸ 30 ປີ ໄດ້ໃຫ້ສຳພາດວ່າ: ແຕ່ງງານແລ້ວລາວກໍ່ໄດ້ຍ້າຍໄປຢູ່ກັບຝ່າຍຊາຍ ທັງສອງຢູ່ນຳກັນໄດ້ 4 ປີ ມີລູກນຳກັນ 1 ຄົນ, ເບື້ອງຕົ້ນກໍ່ຮັກກັນດີມີຫຍັງກໍ່ໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນຊ່ວຍກັນ ແຕ່ພາຍຫຼັງທີ່ລາວອອກລູກແລ້ວໄດ້ 1 ປີ ສາມີຂອງລາວກໍ່ໄດ້ໄປຫຼິ້ນສາວ (...ຜູ້ສາວເກົ່າທີ່ຢູ່ບ້ານ

ໃກ້ກັນ...) ຫຼັງຈາກທີ່ລາວຮູ້ ທັງສອງກໍ່ໄດ້ລົມກັນລາວໄດ້ບອກໃຫ້ສາມີຂອງລາວຢຸດພິດຕິກຳດັ່ງກ່າວ ແຕ່ສາມີຂອງລາວກໍຍັງສືບຕໍ່ພົວພັນກັບຜູ້ຍິງຄົນນັ້ນຢູ່ ພ້ອມກັບພາກັນມາວາງແຜນທີ່ຈະທຳຮ້າຍລາວ ລາວຈຶ່ງທົນບໍ່ໄດ້ ແລະກໍໄດ້ຕັດສິນໃຈພາລູກຂອງລາວທີ່ອາຍຸໄດ້ 2 ປີ ອອກມາຢູ່ກັບເອື້ອຍຂອງລາວ. ຫຼັງຈາກທີ່ບ້ານຕັດສິນໃຫ້ທັງສອງຢ່າຮ້າງດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈແລ້ວ ແລະ ໃຫ້ຟ່າຍຊາຍຊ່ວຍລ້ຽງລູກຈົນອາຍຸຮອດ 18 ປີ.

ກໍລະນີທີ 16: ຜູ້ຍິງຄົນໜຶ່ງອາຍຸ 32 ປີ ໄດ້ໃຫ້ສໍາພາດວ່າ: ລາວໄດ້ຮູ້ຈັກກັບຊາຍຜູ້ໜຶ່ງຕອນນັ້ນ ລາວໄດ້ຮຽນຢູ່ປີສຸດທ້າຍ (ປະລິນຍາຕີ) ແລະ ຊາຍຜູ້ນັ້ນແມ່ນໄດ້ເຮັດວຽກແລ້ວ ແລະ ໄດ້ພົວພັນຮັກມັກກັນໄດ້ 2 ປີ ທັງສອງໄດ້ແຕ່ງງານກັນ ພ້ອມດ້ວຍຄວາມເຫັນດີຂອງພີ່ນ້ອງຂອງທັງສອງຟ່າຍ. ຫຼັງຈາກແຕ່ງງານກັນແລ້ວທັງສອງໄດ້ເອົາລູກຂອງນ້ອງສາວມາລ້ຽງ ແລະຫຼັງຈາກນັ້ນ 2 ປີຜ່ານໄປສາມີຂອງລາວກໍມີພິດຕິກຳທີ່ປຸງໄປຄື ກັບບ້ານບໍ່ປົກກະຕິ ລາວກໍໄດ້ຖາມ ສາມີຂອງລາວກໍບອກວ່າໄປເຮັດວຽກ ຫຼັງຈາກນັ້ນຕໍ່ມາລາວກໍໄດ້ຮູ້ຂ່າວວ່າສາມີຂອງລາວໄດ້ໄປຫຼິ້ນສາວ, ທັງສອງໄດ້ລົມກັນ ພ້ອມທັງໄດ້ໄປປຶກສານຳພໍ່ແມ່ຂອງລາວ ພໍ່ແມ່ກໍບອກວ່າໃຫ້ອະໄພເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ; ແຕ່ສາມີຂອງລາວກໍຍັງໄປຫຼິ້ນສາວອີກ ລາວຈຶ່ງໄດ້ຖາມສາມີຂອງລາວວ່າຊິຢຸດພິດຕິກຳດັ່ງກ່າວບໍ່ຖ້າຊິກັບມາໃຊ້ຊີວິດຄູ່ນຳກັນອີກ ແຕ່ສາມີຂອງລາວປະຕິເສດ ພ້ອມທັງເວົ້າໃຫ້ລາວວ່າບໍ່ເຄົາລົບນັບຖືພີ່ນ້ອງທາງຜົວຄືກັບພໍ່ແມ່ຂອງຕົນເອງ ຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວລາວຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນໃຈຂໍຢ່າຮ້າງ ທັງສອງໄດ້ຢ່າຮ້າງກັນໃນຂັ້ນບ້ານດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ. ປະຈຸບັນທັງສອງຄອບຄົວແມ່ນບໍ່ໄດ້ພົວພັນກັນອີກ.

ກໍລະນີທີ 17: ແຕ່ງງານຕອນອາຍຸ 19 ປີຮຽນຢູ່ ມຊ ປີ3) ມີລູກ2ຄົນການສຶກສາຈົບປະລິນຍາຕີ ສາຍເຫດຢ່າຮ້າງ: ພາຍຫລັງແຕ່ງງານແລ້ວມາຢູ່ບ້ານແມ່ເຖົ້າ, ລາວໄດ້ເກີດລູກ ຫລັງຈາກນັ້ນຜົວກໍໄດ້ຊວນລາວ ອອກຈາກເຮືອນແມ່ເຖົ້າໄປນຳກັນຄອບຄົວສ່ວນຕົວ(ບ້ານຜົວຂອງລາວ) ແຕ່ແມ່ເຖົ້າບອກວ່າບໍ່ໃຫ້ອອກໄປ ໃຫ້ຢູ່ນຳກັນນີ້(ຢູ່ກັບແມ່ເຖົ້າ) ຜົວກໍຟັງ ແລະ ຢູ່ນຳແມ່ເຖົ້າຕໍ່ໄປ, ລາວເກີດລູກຄົນທີສອງ ຜົວກໍຊວນລາວອອກໄປຢູ່ນຳກັນຕາມຜົວເມັຍອີກ ແຕ່ແມ່ເຖົ້າກໍບໍ່ໃຫ້ອອກໄປ ຜົວລາວກໍໄດ້ຜິດກັບແມ່ຍ່າ ແລະ ຜົວລາວກໍໄດ້ອອກຈາກບ້ານແມ່ເຖົ້າໄປ, ແມ່ເຖົ້າກໍເວົ້າໃຫ້ລາວວ່າ ຖ້າເອົາໂຕເອງລອດກໍອອກໄປໂລດ, ຜົວກໍໄດ້ໂທມາຫາລາວ ແລະ ບອກລາວອອກໄປຢູ່ນຳ, ລາວກໍໄດ້ລັກໄປຢູ່ນຳຜົວ (ຜົວຂອງລາວເປັນຄົນພື້ນຖານແຂວງຈຳປາສັກ ຈຶ່ງມີບ້ານຢູ່ພຸ້ນນຳ), ແມ່ເຖົ້າຮູ້ກໍໂທນຳລາວໃຫ້ກັບມາ, ຜົວກໍໄດ້ກັບມາກັບລາວ ແລະ ເວົ້າໃຫ້ແມ່ຍ່າວ່າ ຍ້ອນແມ່ເຖົ້າເປັນແບບນີ້ລະ ຜົວຈຶ່ງປະ (ແມ່ເຖົ້າເປັນແມ່ຮ້າງ)ແມ່ເຖົ້າກໍຮ້າຍຜົວລາວ ແລະ ໄລ່ຜົວລາວອອກຈາກບ້ານ, ຫລັງຈາກນັ້ນຜົວຂອງລາວກໍບໍ່ໄດ້ສິນໃຈທັງກັບລາວ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຝາກເງິນຫຍັງມາລ້ຽງລູກ, ຜົວໄດ້ເງິນແລ້ວມີແຕ່ຫລິ້ນກັບກິນ, ເວລາຜ່ານໄປຫຼາຍເດືອນລາວຈຶ່ງໄປຫາຜົວ ແລະ ລົມກັບຜົວເພື່ອຂໍຢ່າຮ້າງ, ສິ່ງຂອງທີ່ຫາມານຳກັນລາວໃຫ້ຜົວໝົດ, ລາວເອົາແຕ່ລູກ (ສາມຕັດສິນໃຫ້

ຢ່າຮ້າງກັນ ແລະຜິວຕ້ອງໄດ້ລ້ຽງລູກຊ່ວຍຈົນຮອດ18ປີ, ຫລັງຈາກລາວຢ່າຮ້າງໄປອີກ3 ປີລາວກໍໄດ້ແຕ່ງງານໃໝ່ ແລະ ມີລູກຕື່ມ 1ຄົນ, ສ່ວນຜົວເກົ່າລາວຍັງບໍ່ທັນໄດ້ແຕ່ງງານ.

ກໍລະນີທີ 18: ຊາຍ, ແຕ່ງງານຕອນອາຍຸ 44 ປີ, ມີລູກ2ຄົນການສຶກສາຈົບປະລິນຍາໂທ, ຢ່າຮ້າງໄດ້1ເດືອນ, ສາເຫດຢ່າຮ້າງ: ເມັຍເປັນຜູ້ຂີ່, ເມັຍມີຜູ້ບ່າວຄົນໄທ ຍ້ອນເມັຍໄດ້ເຮັດທຸລະກິດຮ່ວມກັບນັກທຸລະກິດໄທໄດ້ໃກ້ຊິດກັນ, ເວລາໄປວຽກຕ່າງປະເທດ ກໍໄປນຳກັນແຕ່ເມັຍກໍໄດ້ບອກລາວ, ບາງຄັ້ງໄປວຽກຕ່າງປະເທດກໍບໍ່ໄດ້ບອກລາວ ແຕ່ວ່າລາວຮູ້, ຫລັງຈາກນັ້ນບໍ່ດົນເມັຍກໍຂໍແຍກກັນຢູ່ກັບລາວ, ແຍກກັນຢູ່ໄດ້3ປີ ເມັຍກໍຂໍຢ່າຮ້າງກັບລາວ, ເມັຍຖອນເອົາເງິນຢູ່ບັນຊີໄປ 2 ແສນບາດ ສ່ວນລູກແມ່ນປະໄວກັບລາວກ່ອນ.

ຜ່ານການສຳພາດແບບເຈາະເລິກກັບແມ່ຍິງທີ່ເປັນແມ່ຮ້າງຈຳນວນ 17 ຄົນ ແລະ ຊາຍ 1 ຄົນເຮົາສາມາດວິເຄາະເຖິງຜົນກະທົບໄດ້ດັ່ງນີ້:

1. ຄວາມຮຸນແຮງເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ຮ່າງກາຍ ພ້ອມດ້ວຍຄົນທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ ຈາກກໍລະນີທີ 11 ທີ່ເປີດເຜີຍ ແລະຍັງມີອີກຫລາຍກໍລະນີທີ່ບໍ່ກ້າເປີດເຜີຍຕໍ່ການຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຮ່າງກາຍແມ່ນການໃຊ້ກຳລັງ, ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະອື່ນໆ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການກະທຳຄວາມຮຸນແຮງ ແລ້ວມີຜົນຕໍ່ຜູ້ຖືກກະທຳໄດ້ຮັບບາດເຈັບຕໍ່ຮ່າງກາຍ ເຊິ່ງລະດັບຄວາມຮຸນແຮງທີ່ສະແດງອອກ ແລະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນມີຫລາຍລະດັບແຕກຕ່າງກັນ.

ຜົນຮ້າຍຈາກຄວາມຮຸນແຮງຈະກະທົບໄປຍັງລູກອີກດ້ວຍ ຈາກການໄດ້ເຫັນ ແລະຖືກກະທຳສະເໝີ ລູກຈະເກີດຄວາມຝັ່ງໃຈເລື່ອງຄວາມຮຸນແຮງ, ລູກຈະເຂົ້າໃຈທີ່ຜິດວ່າ ບັນຫາສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ດ້ວຍຄວາມຮຸນແຮງ. ການທີ່ລູກຢູ່ໃນສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນ ເຂົາກໍຈະຊົມຊັບດ້ວຍການຮຽນແບບພຶດຕິກຳຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນຢ່າງບໍ່ຮູ້ສຶກຕົວ, ລູກຈະກະທຳຄວາມຮຸນແຮງກັບເພື່ອນ ແລະເມື່ອເຕີບໃຫຍ່ມາກໍຈະໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງກັບຄອບຄົວຕົນເອງ.

2. ຄວາມຮຸນແຮງເປັນຜົນກະທົບທາງເພດການວິໄຈຍັງພົບອີກວ່າ ກໍລະນີທີ 11 ມີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດອີກດ້ວຍ ເຊິ່ງສະແດງອອກຈາກພຶດຕິກຳ ໃນລັກສະນະຂົ່ມຂືນ, ລວນລາມທາງເພດ, ບັງຄັບໃຫ້ຮ່ວມເພດ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມຍິນຍອມພ້ອມໃຈຈາກຄູ່ນອນຂອງຕົນ ນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄດ້ມີການລ່ວງລະເມີດສິດທິທາງເພດເກີດຂຶ້ນ.
3. ຄວາມຮຸນແຮງເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ຈິດໃຈ ແມ່ນການກະທຳຫລືລະເວັ້ນການກະທຳປ່ອຍປະ ລະເລີຍເມີນເສີຍ ບໍ່ໃສ່ໃຈດູແລ ບໍ່ໃຫ້ກຽດ. ຈາກການທຳຮ້າຍຈິດໃຈມີຜົນເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືກກະທຳໄດ້ຮັບຄວາມ

ເສ້ຍໃຈ ເສ້ຍສິດ ແລະເສລີພາບຈາກການຖືກກະທຳເຊັ່ນ: ຈາກຫລາຍກໍລະນີທີ່ໄດ້ສຳພາດ ໄດ້ມີການເວົ້າດູກູກູມິນ, ດ່າ, ຢຽບຫຍາມ ໄດ້ມີການສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຫລາຍເກີນໄປ ໄດ້ມີການຈຳກັດສິດທາງດ້ານຊັບສິນເງິນຄຳ ແລະທຳລາຍຊັບສິນຂອງຄົນອື່ນ. ສາຍເຫດເຫລົ່ານີ້ແມ່ນເກີດມາຈາກ ຄວາມຕ້ອງການຄວບຄຸມຜູ້ອື່ນ, ຄວາມຕ້ອງການສະແດງອອກເຊິ່ງອຳນາດຂອງເພດໃດໜຶ່ງທີ່ເໝາະກວ່າ, ອິດສາຄູ່ຂອງຕົນເອງ ແລະຄູ່ສົມລົດຂອງຕົນນອກໃຈ.

ຈາກຄວາມຮຸນແຮງນະທີ່ນີ້ ແມ່ນໝາຍເຖິງພຶດຕິກຳໃນການໃຊ້ອຳນາດຕໍ່ການຄວບຄຸມ ຫລືບັງຄັບຂົ່ມຂູ່ໃຫ້ບຸກຄົນອື່ນເກີດຄວາມເກາງກົວ ເຊັ່ນ: ການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ການຂົ່ມຂືນ ແລະການທາລຸນນະກຳທາງດ້ານຈິດໃຈ ເປັນການສະແດງອອກທາງອາລົມ. ຈາກການວິໄຈທີ່ພົບເຫັນຈະເປັນເພດຊາຍທີ່ເປັນຝ່າຍກະທຳຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ເພດຍິງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ ແລະ ທາງເພດກໍຕາມ. ໃນອີກຫລາຍໆກໍລະນີທີ່ບໍ່ທັນຢ່າຮ້າງນັ້ນ ແລະມີສະພາບທີ່ຖືກກະທຳຈາກຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນ ເພດຍິງຍັງຄົງຕ້ອງທົນຕໍ່ການຖືກກະທຳຕໍ່ໄປເພາະບໍ່ສາມາດເພິ່ງພາຕົນເອງໄດ້ ແລະທີ່ສຳຄັນແມ່ນບໍ່ມີທີ່ເປົກສາ, ໃນຂະນະທີ່ເພດຍິງບາງຄົນມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າຕົນເອງມີຄວາມບົກຜ່ອງຕໍ່ໜ້າທີ່ ຫລືຕົນເອງກາຍເປັນຕົ້ນເຫດຂອງບັນຫາທີ່ເຮັດໃຫ້ສາມີກະທຳການດັ່ງກ່າວ ເພາະຖືກອົບຮົມສັ່ງສອນມາວ່າເພດຍິງຕ້ອງຄອບບົວລະບັດສາມີ, ຕ້ອງອົດທົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພດຍິງຈະຖືວ່າການຖືກກະທຳຄວາມຮຸນແຮງຈາກສາມີເປັນເລື່ອງບົກກະຕິ ແລະເປັນອີກຮູບແບບການສັ່ງສອນອີກຢ່າງໜຶ່ງນັ້ນເອງ ແລະເພດຍິງເອງກໍຍັງມີຄວາມຮັກຊື່ສັດຕໍ່ສາມີທີ່ທຳຮ້າຍຕົນ ແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ບໍ່ມີໃຜຈະສາມາດອົດທົນຕໍ່ການຖືກກະທຳ ບໍ່ມີເຫດຜົນໃດທັງສິ້ນທີ່ຕ້ອງທົນຢູ່ກັບຄວາມເຈັບປວດ. ນອກຈາກຈະມີທາງອອກທີ່ດີສຳລັບຊີວິດຂອງເພດຍິງທີ່ຖືກເປັນເຫຍື່ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ເລື່ອງນີ້ແມ່ນມີຄວາມສະຫລັບສັບຊ້ອນຫລາຍ ຍາກເກີນກວ່າທີ່ຈະບອກໃຫ້ໃຜຮູ້ເຖິງເຫດຜົນ ແລະຄວາມອຸກອັ່ງຄັ້ງແຄ້ນພາຍໃນໃຈຕົນໄດ້. ຈາກນັ້ນຕົນເອງກໍຈະຮູ້ສຶກໂດດດ່ຽວປ່ຽວພອຍ ຜິດຫວັງຢ່າງຮຸນແຮງບໍ່ກ້າບອກໃຜຮູ້ ເຖິງຄວາມເຈັບປວດພາຍໃນໃຈ ເພາະເກາງວ່າຄົນອື່ນຈະຕຳຫນິຕົນເອງວ່າເປັນຄົນຜິດ ເປັນຕົ້ນເຫດຂອງບັນຫາທັງປວງ ແລະເປັນເພດຍິງທີ່ບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວບໍ່ມີບົກກະຕິສຸກໄດ້ ແຕ່ເພດຍິງເຫລົ່ານັ້ນ ກໍຍັງພໍມີຄວາມຫວັງວ່າວັນໃດໜຶ່ງນັ້ນ ສາມີຕົນເອງຈະປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ ເຖິງແມ່ນວ່າຄວາມຫວັງນັ້ນຈະຮີບຮີກຕາມ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພດຍິງເຫລົ່ານັ້ນຈຶ່ງຕ້ອງອົດທົນໃຊ້ຊີວິດຮ່ວມກັບຄວາມຮຸນແຮງທີ່ຕົນເອງປະສົບພົບພໍ້ຢູ່ຢ່າງເໝາະເຫດຜົນ. ການມີຄວາມຄິດທີ່ຈະຫລົບຫນີຄວາມຮຸນແຮງຂອງເພດຍິງນັ້ນຍັງມີອຸປະສັກຫລາຍຢ່າງເຊັ່ນ:

- ການຂາດປັດໄຈທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນໃນການດຳລົງຊີວິດ ກ່າວຄື: ຜູ້ຍິງສ່ວນຫລາຍຈະມີລູກ 1 ຄົນເປັນຢ່າງຫນ້ອຍ, ຜູ້ຍິງສ່ວນຫລາຍບໍ່ໄດ້ປະກອບອາຊີບນອກບ້ານ, ຜູ້ຍິງບໍ່ມີສິດຖືຄອງຊັບ

ສິນໂດຍລໍາພັງ, ຜູ້ຍິງບໍ່ມີເງິນສົດ ຫລືເງິນໃນບັນຊີທະນາຄານພຽງພໍ, ຜູ້ຍິງບໍ່ກ້າປະຖິ້ມຄອບຄົວທີ່ຕ້ອງດູແລ
ນັ້ນຫມາຍເຖິງການສູນເສຍລູກໄປນໍາ ແລະຜູ້ຍິງຍອມຫລຸດມາດຖານການດໍາລົງຊີວິດທີ່ຂອງຕົນເອງເປັນຢູ່.

- ຫນ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບ ກ່າວຄື: ນາຍບ້ານ ແລະຫນ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຂັ້ນບ້ານ ຫລືແມ່ນແຕ່
ທະນາຍຄວາມ ກໍຈະມີແຕ່ຄໍາແນະນໍາໃຫ້ປະຮັບປະຮອງຊີວິດຄອບຄົວຫລາຍກວ່າຈະເປັນຜູ້ຢຸດຕິຄວາມຮຸນ
ແຮງ, ຫນ່ວຍງານປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ກໍພຽງແຕ່ເຂົ້າມາດູແລຄວາມຮຸນແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະທໍາການປັບ
ໃຫມເປັນຄັ້ງໆ ເທົ່ານັ້ນ, ບໍ່ມີທີ່ພັກພິງ ແລະຫນ່ວຍງານດູແລເພດຍິງທີ່ຕົກເປັນເຫຍື່ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງ
ເຫລົ່ານັ້ນໃຫ້ປອດໄພຈາກການຖືກກະທໍາຊ້ໍາອີກຄັ້ງໃຫມ່.
- ຜ່ານການສໍາພາດໃນ18ກໍລະນີເຮົາຈະເຫັນວ່າມີ11ກໍລະນີທີ່ຜົວໄປຫຼິ້ນສາວ, ຫຼິ້ນກິນພຸ້ມເພື່ອຍ
ແລະ ບໍ່ສົນໃຈຕໍ່ກັບຄວາມຮູ້ສຶກຂອງເມຍ ແລະ ລູກ ຊຶ່ງມັນເປັນການທໍາຮ້າຍທາງດ້ານຈິດໃຈອັນໜັກໜ່ວງ
ຂອງຜູ້ເປັນເມຍ. ດັ່ງນັ້ນການທີ່ຜົວນອກໃຈໄປຫຼິ້ນສາວຈຶ່ງເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ເກີດມີການຢ່າຮ້າງ
ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ກ່າວໂດຍສະຫລຸບວ່າ ການຢ່າຮ້າງແມ່ນຈະເລື່ອງສ່ວນບຸກຄົນກໍຕາມ ແຕ່ຜົນຈາກການຢ່າຮ້າງນັ້ນ
ຈະມີຜົນກະທົບຄອບຄົວ, ກະທົບກະເທືອນເຖິງຈິດໃຈຂອງລູກ ທີ່ພໍ່ແມ່ຕ້ອງແຍກທາງກັນ, ມີຜົນກະທົບຕໍ່
ສະພາບເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວ ແລະສັງຄົມອີກດ້ວຍ. ການຢ່າຮ້າງບໍ່ແມ່ນມີສາຍເຫດມາຈາກຄວາມບໍ່
ຊື່ສັດຂອງຝ່າຍຊາຍທີ່ມີຕໍ່ພັນລະຍາພຽງຂ້າງດຽວ, ການຄົ້ນຄວ້າຍັງພົບໄດ້ອີກວ່າສະຖິຕິການຟ້ອງຢ່າຕໍ່ສານ
ເຂດຂອງສາມີ ທີ່ພັນລະຍາບໍ່ຊື່ສັດຕໍ່ສາມີນັ້ນ ກໍມີຢູ່ ແຕ່ຫາກຍັງຕໍາກວ່າຂອງຝ່າຍຍິງທີ່ຟ້ອງຢ່າ.

ເພດຍິງສ່ວນຫລາຍທີ່ເຂົ້າວິວາຫະມຸງຄຸນແລ້ວຍ່ອມບໍ່ຕ້ອງການ ສະຖານະພາບແມ່ຮ້າງຢ່າງ
ແນ່ນອນ ແຕ່ທີ່ປະກົດເຫັນໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ແມ່ນຝ່າຍພັນລະຍາເປັນຝ່າຍຂໍຢ່າຂາດຈາກສາມີເອງ ຈົນ
ເປັນສາຍເຫດແຫ່ງການແຕກແຍກຂອງຄອບຄົວເສ້ຍເອງເປັນສັນນັ້ນໄປ, ສາຍເຫດແມ່ນເນື່ອງມາຈາກຝ່າຍ
ສາມີເອງເປັນຝ່າຍທີ່ປັບປຸງໄດ້ພັນລະຍາຂອງຕົນເຫມືອນເດີມ ແລະກໍແມ່ນຝ່າຍຊາຍເອງທີ່ມີພຶດຕິກໍາການ
ກະທໍາທີ່ຫ່າງເຫີນ ຫລືແຍກຕົວເອງອອກໄປໄກຈາກພັນລະຍາໃນຖິ່ນດິນໄກ ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຫວັງ, ເກີດ
ຄວາມວ້າເວຫລາຍຈົນເກີນໄປ ຈຶ່ງຄິດແກ້ເຫງົາແກ້ກຸ້ມໄປວັນວັນ ໂດຍມີຈຸດເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການເອົາຕົວເອງ
ໄປເກືອກເກື້ອກັບອະບາຍຍະມຸກທັງຫລາຍເຊັ່ນ: ກິນເຫລົ້າ, ທົດລອງສິ່ງເສບຕິດ ແລະກ້າວໄປເຖິງການສະ
ແຫວງຫາຄວາມສຸກທາງເພດ ໂດຍຂາດສະຕິການຢັ້ງຄິດເຖິງສິລະທໍາອັນດີງາມ ກ້າວໄປເຖິງການຄົບຊູ້,
ພຶດຕິກໍາເຫລົ່ານີ້ລ້ວນແລ້ວແຕ່ຖືກປະນາມຈາກສັງຄົມ ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ຝ່າຍສາມີຟ້ອງຢ່າໄດ້ທັນທີ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າຫາກຄິດເຖິງຫົວອີກຂອງພັນລະຍາ (ເພດຍິງ) ແຕ່ຈັກໜ້ອຍໜຶ່ງກໍຄົງຈະດີ,
ຈາກທີ່ເປັນພັນລະຍາທີ່ຮັກໄຄ່ສາມີ ເມື່ອມາຖືກໃຫ້ປະຖິ້ມໃຫ້ຫ່ວງເຫງົາວ້າເວ ພຶດຕິກໍາເຫລົ່ານີ້ ບໍ່ໄດ້ຮັບ
ການລົງໂທດແຕ່ຢ່າງໃດຈາກສັງຄົມ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມກັບເຊິດຊູວ່າສິມເກີດເປັນຊາດຊາຍແທ້ໆ ເຫມືອນກັບ

ຄຳສຸພາສິດກ່າວໄວ້ວ່າ “ຜູ້ຊາຍບໍ່ເຈົ້າຊື່ ປຽບເໝືອນງູບໍ່ມີພິດ”. ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ພົບອີກວ່າ: ເພດຍິງ (ພັນລະຍາ) ໃນຍຸກສະໄໝນີ້ສ່ວນຫລາຍແມ່ນໄດ້ຮັບການສຶກສາ, ມີອາຊີບການງານ, ມີກຽດສັກສີ, ມີຄວາມເປັນຕົວເອງສູງຂຶ້ນ ແລະຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສິດທິມີ ແລະຄວາມເທົ່າທຽມ ເຊິ່ງເປັນການຍາກທີ່ເພດຊາຍ (ສາມີ) ຈະກະທຳການໄດ້ດັ່ງເຄີຍຂຶ້ນໃນອະດີດທີ່ຜ່ານມາ ເຊິ່ງສະແດງອອກເຖິງການຂໍຢ່າຈາກສາມີອັນເປັນສຸດທີ່ຮັກ ແລະເຄົາລົບ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຜົນຈາກການຂໍຢ່າຈະເກີດຄວາມຊອກຊ້ຳລະກຳໃຈຕາມມາກໍຕາມ.

ການຢ່າຮ້າງເຖິງແມ່ນວ່າຈະເປັນບັນຫາທີ່ຮ້າຍແຮງສຳລັບຊີວິດຄອບຄົວ ຖ້າຫາກເພດຍິງ ເພດຊາຍ (ພັນລະຍາ-ສາມີ ຖ້າຫາກເລິກເຊິ່ງກັບຄຳວ່າພໍ, ພໍໃຈໃນສິ່ງທີ່ຕົນເອງ ຫລືຄອບຄົວທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະຕ່າງຝ່າຍຕ່າງກໍຮູ້ພາລະບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ເລື່ອງທີ່ຈະຜິດສິລະທຳຂອງການຄອງຄູ່, ການຄອງເຮືອນ ບັນຫາຄອບຄົວກໍຈະບໍ່ເກີດ, ການຢ່າຮ້າງກໍຈະບໍ່ເກີດ ຊີວິດການຄອງຄູ່ກໍຈະປະສົບຜົນສຳເລັດ ພົບແຕ່ຄວາມຜາສຸກ ເທົ່ານັ້ນ. ແຕ່ວ່າເຫດແຫ່ງຄວາມບໍ່ຮູ້ຈັກພັນນັ້ນເອງທີ່ພາໃຫ້ກໍເກີດບັນຫາການຢ່າຮ້າງຂຶ້ນ.

ໂດຍການສະຫຼຸບລວມແລ້ວ ຈາກຮູບສະແດງທີ 4.4 ນັກກິດຫມາຍໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ກັບການຢ່າຮ້າງວ່າ: ນະປະຈຸບັນນີ້ ສະຖານະການການຢ່າຮ້າງໃນ ສປປ ລາວ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫລືຫລຸດລົງ ຈຳນວນ 344 ທ່ານຫລືເທົ່າກັບ 96.4 ສ່ວນຮ້ອຍທີ່ໃຫ້ທັດສະນະວ່າມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະມີພຽງ 13 ທ່ານເທົ່ານັ້ນ ຫລືເທົ່າກັບ 3.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ທີ່ໃຫ້ທັດສະນະວ່າຫລຸດລົງ.

5.3 ຂໍ້ສະເໜີ

5.3.1 ຂໍ້ສະເໜີທົ່ວໄປ

- ຖ້າຫາກຝ່າຍໃດໜຶ່ງບໍ່ປະຕິບັດຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານໃນການລ້ຽງດູລູກຈົນຮອດອາຍຸ18 ປີ ສານຄວນເພີ່ມໂທດໃຫ້ຜູ້ລະເມີດ ແລະ ປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ.
- ກ່ອນຈະແຕ່ງງານຄູ່ບ່າວສາວຄວນສຶກສາເບິ່ງປະຫວັດ, ແນວຄິດ, ອຸດົມຄະຕິ ແລະ ພຶດຕິກຳ ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນຢ່າງລະອຽດຖືຖ້ວນສາກ່ອນຈຶ່ງຕັດສິນໃຈແຕ່ງງານກັນ.
- ການແຕ່ງງານຄວນມີໃບຖະບຽນສົມລົດ ຈາກກົມທະບຽນຄອບຄົວ.
- ຄູ່ບ່າວສາວທີ່ຈະແຕ່ງງານຄວນມີອາຍຸ 18 ປີຂຶ້ນໄປ.

- ຄູ່ບ່າວສາວທີ່ຈະແຕ່ງງານຄວນມີວິຊາຊີບເພື່ອສາມາດຫາລ້ຽງກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວໄດ້.
- ການໄກ່ເກ່ຍຂັ້ນບ້ານແມ່ນວິທີການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຜົວເມຍໃນຂັ້ນຕົ້ນ ແຕ່ຖ້າຫາກຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງຫາກບໍ່ມີຄວາມພໍໃຈ ຜູ້ກ່ຽວຄວນໄປຫາຂະບວນການຍຸຕິທຳ.
- ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂັ້ນບ້ານເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ສາມາດໄກ່ເກ່ຍໂດຍອີງໃສ່ກົດໝາຍ.
- ສ້າງເຮືອນພັກເຊົາໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງທີ່ຖືກຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວໄດ້ມາພັກຊົ່ວຄາວ.
- ສ້າງໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າດ້ານກົດໝາຍແກ່ແມ່ຍິງທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ແລະ ທຸກຍາກ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າເຖິງລະບົບຍຸຕິທຳຄື: ຊ່ວຍແລ່ນຄະດີ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາດ້ານກົດໝາຍ.

5.3.2 ຂໍ້ສະເໜີໃນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຄັ້ງຕໍ່ໄປ

ສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຄັ້ງຕໍ່ໄປ ທີ່ມີຫົວຂໍ້ກ່ຽວພັນກັນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຄົ້ນຄວ້າດ້ວຍວິທີປະລິມານ ຫລືຄຸນນະພາບກໍຕາມ, ການຢ່າຮ້າງທີ່ເກີດຂຶ້ນບໍ່ວ່າຈະເປັນການຢ່າຮ້າງດ້ວຍຄວາມຍິນຍອມ ຫລືການຢ່າຮ້າງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການຟ້ອງຢ່າຮ້າງ ຄະນະນັກວິໄຈຊຸດນີ້ ຢາກໃຫ້ລົງເລິກເຖິງແກ່ນແທ້ເຖິງສາຍເຫດ ແລະຜົນທີ່ເກີດຈາກການຢ່າຮ້າງ ຕາມ, ຂະຫຍາຍກຸ່ມຂອງປະຊາກອນອອກໄປໃຫ້ກວ້າງ ແລະ ຄອບຄຸມກຸ່ມປະຊາກອນເປົ້າໝາຍ ທັງນີ້ກໍເພື່ອຄວາມຊັດເຈນຂອງຂໍ້ມູນທີ່ນຳມາວິເຄາະນັ້ນເອງ. ດັ່ງຫົວຂໍ້ທີ່ສະເໜີລຸ່ມຕໍ່ໄປນີ້:

- ຜົນກະທົບຈາກການຢ່າຮ້າງ ທີ່ມີຕໍ່ກັບເພດຍິງ
- ການປັບຕົວຂອງເພດຍິງພາຍຫລັງການຢ່າຮ້າງ
- ຜົນກະທົບຕໍ່ລູກທີ່ມີສະຖານະພາບຄອບຄົວຢ່າຮ້າງ
- ການອັບປະໂຫຍດທາງດ້ານກົດໝາຍ ຕໍ່ເພດຍິງພາຍຫລັງການຟ້ອງຢ່າຮ້າງຈາກສາມີ
- ເພດຍິງ ກັບຄວາມຕ້ອງການກົດໝາຍໃນການຊ່ວຍເຫລືອຕໍ່ການຟ້ອງຢ່າ.
- ການແຕ່ງງານໄວກວ່າອາຍຸ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຢ່າຮ້າງ.
- ການລວມລາມທາງເພດ.

Bibliography

Chiang Mai University, F. o. (2011, May 31).

www.human.cmu.ac.th/home/hc/ebook/006404/006404-02.pdf. Retrieved March 23, 2013, from www.human.cmu.ac.th: www.human.cmu.ac.th

Department of National Parks, W. a. (2003, February 7).

www.dnp.go.th/fca16/file/kd3v1xur10qj9tm.doc. Retrieved March 17, 2013, from www.dnp.go.th: www.dnp.go.th

Leon G.Schiffman, L. L. (1994). Consumer ehvior. In L. L. Leon G.Schiffman, *Consumer behavior; Motivation research* (p. 657). NJ: Prentice Hall Englewood Cliffs,NJ.

Paowsankthong, P. (2002). Disput resolution in family affairs: study on divorce mediation. In P. Paowsankthong, *study on divorce mediation* (p. 36). BangKok: Thammasat University.

Sinaphorn, S. (2002, March 17). <http://www.school.net.th/libray/create-web/10000/generality>.

Retrieved April 23, 2013, from <http://www.school.net.th>:

<http://www.scool.net.th/library/create-web/1000/generality/10000-4322.html>

ກະຊວງແຜນການແລະການລົງທຶນ, ສ. (2006). *ຜົນການສໍາຫລວດພົນລະເມືອງ ແລະທີ່ຢູ່ອາໄສ, 2005*. ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ: ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ມີນາ 2006.

ສະພາແຫ່ງຊາດ. (2008). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄອບຄົວ(ສະບັບປັບປຸງ). In ສະພາແຫ່ງຊາດ, *ກົດໝາຍຄອບຄົວ ສປປ ລາວ* (p. 8). ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ: ສະພາແຫ່ງຊາດ, ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ 26 ກໍລະກົດ 2008.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ກ. (2012). *ສັງລວມແຕ່ລະປະເພດຂອງຄະດີທີ່ມີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນເຂດ ແລະແຂວງປະຈຳປີ 2012*. ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ: ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ກ. (2013). *ສະຖິຕິພະນັກງານສານປະຊາຊົນໃນທົ່ວປະເທດສົກປີ 2011-2012*. ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ: ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ປະຫວັດນັກວິໄຈ

Contact Information: **Savalith Sengsath**
Research and Academic Service Office
National University of Laos
Office tel. and fax: 856 -2 -770 523
Mobile: +856 20 5647 1170
raso@nuol.edu.la

Personal Information:

Date of Birth: January 17, 1971
Place of Birth: Vientiane, Laos
Citizenship: Lao
Sex: Male

Work Experience:

September 2012-13 Head of data collection and data analysis on “The lawyer’s attitudes towards the increase of civil case” Faculty of laws and Political science, National University of Laos

April 2011-2012 Head of data collection and data analysis on “Lawyer’s attitudes indicate that whether capital punishment is obliged to be maintained or cancelled from the Law of Laos PDR” Faculty of laws and Political science, National University of Laos

February 2011 Head of data collection and data analysis on “ Drug trafficking in Lao PDR after amending Article 146 of the Criminal Law increasing drug penalties to the highest level” Faculty of laws and Political science, National University of Laos

May 2008 to Present Academic officer of Science Research and Academic Office, National University of Laos

October to December, 2008	Consultant on School Feeding Program Evaluation in Phongsaly, the World Bank Project
2006-2008	Deputy Head of Research of Rural Forestry Conservation, Sayaphoum Province, Thailand (Cooperation Project of Development Indicators)
2004-2006	Head of Field Data Collection and Data Entry, UNFPA Population Studies Center, National University of Laos (Research Project of Altitudes of Parents towards Education for Girls and Boys in Sangthong District, Vientiane Capital)
2002-2004	Head of Field Data Collection and Data Entry, UNFPA Population Studies Center, National University of Laos (Research Project of Dropout of Schools for Girls and Boys in Thoulakhom District, Vientiane Province)
	Research Analyst, UNFPA Lao 02-P06, Department of Cooperation and Investment, Ministry of Planning and Investment for the Project of Linkage of Gender Roles in Development in 4 Southern Provinces Faculty of Letters, National University of Laos
1999-2002	Academic officer in charge of Information of UNFPA Lao 02-P06, Faculty of Letters, National University of Laos
1991-1999	Lecturer and Head of Laboratory for teaching Lao Language to foreigners, Department of Lao Linguistics, Faculty of Letters, National University of Laos

Language Skills

English:	Fairly fluent in reading, writing, listening and speaking
Thai:	Fluent in speaking, listening, reading, a bit of writing

Education

- 2004-2008 Master of Arts in Population and Social Research, Institute of Population and Social Science Research, University of Mahidol, Thailand
- 1986-1990 Bachelor of Arts, Department of Lao Linguistics, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pedagogical University of Vientiane, Lao PDR

References:

1. Prof.Dr. Sounthone PHOMMASONE
Director of Research and Academic Service Office
National University of Laos
Email: s_phommasone@yahoo.com
Phone: +856 21 770 523
2. Assoc.Prof. Dr. Phosy CHANMING
Deputy Director of Research and Academic Service Office
National University of Laos
Email: phosyc@gmail.com
Phone: +856 20 2330 0555

I, hereby, certify that all the information provided above is, to the best of my knowledge, true and correct.